NOTULEN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-HOLLAND

VERGADERING

VAN

9 november 2009

AGENDA STATENVERGADERING 9 november 2009

Opening en mededelingen 4

Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden 4

Installatie duo-leden 6

Installatie Statenleden 7

Vaststelling notulen van de vergadering van 9 november 2009 7

Vaststelling langetermijnagenda 8

Ingekomen stukken 8

Voortgangslijst van moties en voortgangslijst toezeggingen 8

Vragenuur 9

Hamerstukken 18

- Implementatie Waterwet
  (voordracht 60)
- Aanwijzen leden voor algemeen bestuur Gooisch Natuurreservaat
  (voordracht 76)
- Benoeming nieuw vast lid en nieuw plv. lid van de Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer
  (voordracht 77)
- Grondwaterheffingsverordening Noord-Holland 2010
  (Voordracht 61)
- Tarieven nazorgheffing stortplaatsen
  (Voordracht 74)

Ontwerp rompbegroting inclusief memorie van antwoord 18
(Voordracht 66)

Najaarsnota 2009 32
(Voordracht 62)

Kredietaanvraag provinciale huisvesting 42
(Voordracht 67)

TWIN-H Jeugdzorg 58
(Voordracht 63)

Herprioritering EXIN-H vrijval Zuidtangent 69
(Voordracht 64)

TWIN-H Programma gr. 4 Sociaal Economische Vitaliteit (Voordracht 65) 82

Sluiting 88

NOTULEN VAN DE VERGADERING VAN 9 NOVEMBER

Voorzitter: H.C.J.L. Borghouts
Plv voorzitter: A.P. van der Meché
Griffier: mw. I.J.M. Speekenbrink

In de vergadering zijn de volgende leden aanwezig: mw. N. Ajouaau, mw. S. Akkaya, H.A. Binnema, mw. G. Blokker, mw. C. Boelhouwer, K.W.C. Breunissen, C. Broekhoven, J.P.H. Bruins Slot, mw. I.S. de Bijl-Baerselman, P.J. Bruystens, D.J. Butter, C.P.J. van Diest, mw. N.D.K. Eelman-van 't Veer, mw. J. Geldhof, K. Gör, R.J. de Graaf, mw. D.G.M. de Grave, K.F. Gunster, N. Harteveld, mw. A.P. van Heijst, mw. C.M. Herbeck, mw. A. Hoog, J.A. Kardol, mw. P.E. Kirch-Voors, mw. L.S. Klomp, mw. M.T.J. Knook, A.F. Kraak, C.J. Loggen, G. Massom, A.P. van der Meché, mw. A.M. Nagel, R.E. van Oeveren, A. Oortgiesen, P. van Poelgeest, H. Putters, A. Roetman, J.J.W. van Run, M. Schraal, mw. L.A. Smits, C.C.L.M. Stevens, mw. Y. Stil, J.P.M. van Straaten, Tj.P.J. Talsma, O. van Ulzen, A.A. de Vries, E.P. Wagemaker, D.C.J.M. Wellink, L.A. Wieringa, F.F.J. Wilms, Z. Yurdakul, mw. A. Zeeman.

1. OPENING (10.00 uur)

De **VOORZITTER**: Ik open de vergadering en ik verzoek u uw mobiele telefoons tijdens de vergadering uit te zetten.
Ik deel u mede dat er bericht van verhindering is ontvangen van de volgende leden: mevrouw Braam, de heer Bos en de heer Gersteling.

In het Presidium is besloten dat de PvdD aan het begin van de vergadering een rapport zal aanbieden aan de voorzitter van PS over het faunabeheerplan.

De heer **VAN OEVEREN** (PvdD): Hartelijk dank voor de mogelijkheid die ons geboden wordt voor het doen van een korte formele overhandiging van het rapport. Het rapport is in onze opdracht gemaakt door het kennisinstituut voor de groene ruimte Alterra. Het onderwerp is de beoordeling van het onderdeel damhert van het provinciale faunabeheerplan. De conclusies liegen er niet om. Ik beperk me tot de voor ons belangrijkste en meest in het oog springende. Het faunabeheerplan voldoet niet aan de wet. Uiteraard is het zo dat wij maar een deel hebben laten beoordelen. Wij weten dus niet zeker hoe de rest van het rapport zal uitvallen. Het is echter onze overtuiging dat – als het onderzoek zich niet zou hebben beperkt tot dit ene onderdeel – op meer plaatsen kan worden geconstateerd dat de onderbouwing en dergelijke van het rapport niet goed is. Daarom bieden wij het rapport nu aan de voorzitter aan van onze vergadering met het verzoek om het door te geleiden naar GS. Wij zijn overtuigd dat – als GS nader wetenschappelijk onderzoek zouden doen naar het faunabeheerplan – het beleid daarop moet en zal worden aangepast. Ik geef u hierbij het rapport.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Het zal duidelijk zijn dat ik niet een inhoudelijk oordeel zal geven over het rapport. Ik heb het vorige week van u ter inzage gekregen. Ik zag dat Alterra enkele zaken aanwees waarin het provinciaal beleid kan worden verbeterd. Het zal moeten blijken of het in strijd is met de wet, zoals Alterra beweert. Het is een beperkt rapport – het gaat over het damhert (niet onbelangrijk trouwens in deze streek). GS zullen uw bevindingen laten onderzoeken en PS zullen van de bevindingen van dat onderzoek op de hoogte worden gesteld.

2. REGELING VAN WERKZAAMHEDEN, VASTSTELLEN PRIMUS BIJ HOOFDELIJKE STEMMING EN VASTSTELLING VAN DE AGENDA

De **VOORZITTER**: Op grond van artikel 18 van het reglement van orde dient voor aanvang van de vergadering door het lot bepaald te worden met welk Statenlid een hoofdelijke stemming dient aan te vangen, waarna deze stemming verder plaatsvindt op volgorde van binnenkomst. De primus voor de huidige vergadering is mevrouw Ajouaau.
Het presidium heeft besloten de voordracht inzake kredietaanvraag provinciale huisvesting te behandelen na de najaarsnota als agendapunt 11. Wil iemand het woord over de agenda?

De heer **PUTTERS** (SP): Mijn fractie wil graag dat agendapunt 13 (voordracht 64) van de agenda wordt afgevoerd. Wij willen deze voordracht intrekken en opnieuw bespreken in de commissie WVV, omdat wij vinden dat geen duidelijk antwoord is gegeven aan de gemeente Haarlem over het intrekken van het geld vanwege het niet doorgaan van de tunnel. Wij vinden dat de gemeente Haarlem nog genoeg gelegenheid moet krijgen om met een ander plan te komen voor het openbaar vervoer, zeker voor het hoogwaardig openbaar vervoer.

Gedeputeerde **POST**: Volgens mij is het zo dat er vanaf 2005 onderzoek wordt gepleegd naar deze Spaarnepassage. Als u vindt dat vier jaar niet voldoende tijd is, vraag ik mij af hoeveel jaar voor u wel voldoende is. Ik zou deze Staten willen voorstellen om deze voordracht gewoon op de reguliere wijze te behandelen.

De **VOORZITTER**: Mag ik de mening van de Staten over het verzoek om agendapunt 13 (herprioritering EXIN-H vrijval Zuidtangent) van de agenda af te halen? Kan iemand mij een advies geven?

De heer **STEVENS** (CDA): Ik zou mijn collega's dringend willen adviseren om het op de agenda te houden en het te bespreken.

De **VOORZITTER**: De heer Binnema, mevrouw Geldhof? Ik zie u instemmend knikken. Ik kijk even rond. Het blijft op de agenda. Dan is de agenda overeenkomstig het voorstel van het presidium vastgesteld.
Aangekondigd is een motie vreemd aan de orde van de dag over de bestuurlijke herinrichting van de provincies. De Staten van Utrecht en van Flevoland hebben onlangs eveneens een motie hierover aangenomen. Ik stel u hiertoe nu in de gelegenheid.

De heer **KARDOL** (CU-SGP): De minister-president en de voorzitter van het IPO hebben op het IPO-congres 2009 van 29 september een discussie bepleit over de herinrichting van het middenbestuur. De minister-president heeft hierbij een heel duidelijke handreiking gedaan richting IPO om daarover goed na te denken. Hij zei dat behoud goed is en nodig, maar verandering ook. Hij gaf daarmee aan dat er een bestaansrecht is voor provincies, mits zij bereid zijn tot een verandering. De IPO-voorzitter uitte kritiek op het gebrek aan besef van urgentie binnen de provincies.
Wij kunnen dat niet op ons laten zitten.

Motie 2-1
(Her)inrichting van het middenbestuur

CDA, PvdA, VVD, GroenLinks, SP, D66, PvdD, Ouderenpartij en CU-SGP dienen de volgende motie vreemd aan de orde van de dag in.

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 9 november 2009;

Constaterende dat:

- *de minister-president en de voorzitter van het IPO op het IPO-congres 2009 een discussie bepleit hebben over de (her)inrichting van het middenbestuur;*

- *de minister-president hierbij een duidelijke handreiking deed richting IPO met de woorden van Thorbecke: "Behoud is goed en nodig, maar verandering ook", waarmee hij aangaf dat er een bestaansrecht is voor provincies mits zij bereid zijn tot verandering, en dat de IPO-voorzitter kritiek uitte op het gebrek van een besef aan urgentie binnen de provincies;*
- *op 29 september het IPO-bestuur heeft ingesteld een 'interprovinciale werkgroep Bestuurlijke Herinrichting' om uiterlijk februari 2010 een voorstel voor te bereiden over de bestuurlijke (her)inrichting, nog voordat de door de regering ingestelde 'ambtelijke heroverwegingscommissie Openbaar Bestuur' (een van de twintig heroverwegingscomissies) zijn advies presenteert;*
- *deze werkgroep als uitgangspunt is meegegeven een 'aanscherping en actualisatie van de adviezen van de commissie-Geelhoed (2002) en de commissie-Lodders (2008)';*

Overwegende dat:

- *de rol en functie van het middenbestuur ter discussie staat in Nederland;*
- *een krachtig en zichtbaar middenbestuur passend bij de huidige samenleving essentieel is voor de bestuurlijke kwaliteit van ons land;*

Overwegende ten slotte dat Provinciale Staten in de twaalf provincies bij een discussie over een bij de huidige samenleving passende rol en functie van het middenbestuur betrokken dienen te zijn;

Onderschrijvende het betreffende besluit van het IPO-bestuur;

Spreken hun mening uit dat het wenselijk is dat het IPO een discussie hierover organiseert met en tussen Statenleden van de twaalf provincies voordat de Staten een standpunt innemen ten behoeve van besluitvorming in IPO-verband, waarbij gedacht kan worden aan een nationale conferentie;

Roept het college op het IPO hiertoe te bewegen;

Draagt de griffie op deze motie onder de aandacht te brengen van de overige Provinciale Staten en het IPO-bestuur;

En gaan over tot de orde van de dag.

De **VOORZITTER**: De stemming over de motie zal plaatshebben aan het einde van de vergadering.

2A. INSTALLATIE DUO-LID DE HEER J. HARTOG (GL)

De **VOORZITTER**: Aan de orde is de installatie van het duo-lid de heer Hartog. Overeenkomstig artikel 4, vijfde lid van het reglement van orde voor de Statencommissies dient een commissielid dat geen lid van Provinciale Staten is, in de vergadering van Provinciale Staten in handen van de voorzitter de eed (verklaring en belofte) af te leggen. Ik wil de heer Hartog vragen nu naar voren te treden om de eed dan wel belofte af te leggen.

Ik verklaar dat ik, om tot lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen.

De heer **HARTOG**: Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik feliciteer u. Ik hoop dat u veel plezier zult hebben (applaus vanuit de Staten).

Ik schors de vergadering pas na de beëdiging van twee Statenleden.

2b. INSTALLATIE STATENLEDEN DE HEER J.P.M. VAN STRAATEN (VVD) EN DE HEER O. VAN ULZEN (GL)

De **VOORZITTER**: Overeenkomstig artikel 8 van het reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten heb ik tot lid van de Commissie van Onderzoek benoemd: mevrouw Herbeck, mevrouw Klomp en de heer Wagemaker. De commissie die blijkens het aan mij overhandigde proces-verbaal haar onderzoek inmiddels heeft verricht, adviseert Provinciale Staten tot toelating van de heer Van Straaten en de heer Van Ulzen. Verlangt iemand hierover het woord? Dat is niet het geval. Dan is besloten de heren Van Straaten en Van Ulzen als lid van Provinciale Staten toe te laten. Ik ontbind de Commissie van Onderzoek en dank de leden voor de verrichte werkzaamheden.

Aan de orde is nu de beëdiging van de heren Van Straaten en Van Ulzen. Mag ik vragen aan de heren Van Straaten en Van Ulzen om hier naar voren te treden? Provinciale Staten hebben zojuist besloten om u toe te laten als lid van PS. U wordt nu in de gelegenheid gesteld om de eed of belofte af te leggen. Ik zal het formulier voorlezen.

Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen.

Wat is daarop uw antwoord?

De heer **VAN STRAATEN**: Dat verklaar en beloof ik.

De heer **VAN ULZEN**: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik feliciteer u. Ik hoop dat u de resterende tijd van deze bestuursperiode nog heel veel plezier in dit werk zult beleven (applaus vanuit de Staten).

Ik schors de vergadering voor enkele minuten.

Schorsing van drie minuten.

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering.

Het is u wellicht opgevallen dat de heer De Geus nog niet is beëdigd. Hij komt na drie uur en zal dan worden beëdigd.

3. VASTSTELLING NOTULEN VAN DE VERGADERING 28 SEPTEMBER 2009

De **VOORZITTER**: Verlangt iemand over de notulen het woord? Nee. De notulen zijn dan ongewijzigd vastgesteld.

4. VASTSTELLING LANGETERMIJNAGENDA

De **VOORZITTER**: Wenst iemand over de langetermijnagenda het woord? Nee. Dan is de lange termijnagenda vastgesteld.

5. INGEKOMEN STUKKEN

De **VOORZITTER**: Verlangt iemand daarover het woord? Nee. Dan is wat betreft de afdoening daarvan conform het voorstel van het presidium besloten.

6. VOORTGANGSLIJST VAN MOTIES EN VOORTGANGSLIJST TOEZEGGINGEN

De **VOORZITTER**: Er is een administratieve fout opgetreden bij het verstrekken van de lijst van moties. De kolom stand van zaken zou identiek moeten zijn aan de kolom zoals deze in de lijst van 28 september jl. aan u is verstrekt. Deze kolom is nu leeg. Een herziene, complete versie treft u bij de volgende Statenverzending aan.

De heer **PUTTERS** (SP): Ik heb een verzoek voor de aangehouden motie van de vorige Statenvergadering. Naar aanleiding van voortschrijdend inzicht ten opzichte van het fietspad langs de N207 wil ik die motie graag vandaag in stemming zien worden gebracht.

De **VOORZITTER**: Wij zullen ervoor zorgen dat zij op tafel komt. Het is dan een motie vreemd aan de orde van de dag en zij zal aan het eind van de vergadering in stemming worden gebracht.

De heer **MASSOM** (PvdA): Ik vind het verstandig om de aangehouden motie eerst in de commissie WVV te bespreken.

De **VOORZITTER:** De heer Massom was de indiener van de motie. U hebt mij misleid.

De heer **PUTTERS** (SP): Nee, ik heb u niet misleid, want ik heb die motie mede ondertekend. Je mag vragen een motie die je mede ondertekend hebt om …

De heer **MASSOM** (PvdA): Ik heb de motie ingediend. De motie is mede ondertekend door andere partijen. Ik herhaal mijn verzoek, ook aan de heer Putters, dat het verstandiger is om de motie eerst in de commissie WVV te bespreken en haar niet haastig hier vandaag in stemming te brengen. Ik wil namelijk ook graag de mening van de gedeputeerde horen. Laten wij er daarom de tijd voor nemen.

De **VOORZITTER**: Kunt u met dit voorstel instemmen?

De heer **PUTTERS** (SP): Als het aanstaande donderdag 12 november wordt besproken in de commissie, dan kan ik daarmee instemmen. De motie kan dan eventueel in PS van 16 november worden behandeld.

De **VOORZITTER**: U kent uw eigen voorschriften over termijnen en dergelijke. Het is uw reglement. Ik schat in dat het wel erg kort dag is om het aanstaande donderdag te bespreken. U weet heel goed dat GS steeds achter de broek worden gezeten om veertien dagen voor een vergadering (twee weekends) de stukken in te leveren. Het lijkt me daarom een niet te honoreren voorstel.

Mevrouw **EELMAN** (CDA en voorzitter van de commissie WVV): Als de commissie vindt dat de motie opnieuw zou moeten worden besproken in de commissievergadering, dan kan ik nu al zeggen dat dit niet aanstaande donderdag mogelijk is. Er moet voldoende voorbereidingstijd mogelijk zijn, ook om het nog eens in de fracties te bespreken.

De **VOORZITTER**: U herhaalt mijn woorden. Het voorstel van de heer Putters wordt dus niet gehonoreerd. Wil iemand anders nog het woord over de voortgangslijst?

De heer **KARDOL** (CU-SGP): In de voortgangslijst moties mis ik een motie, die enige actualiteit heeft. Het betreft de motie van 22 juni over het niet bouwen in het IJmeer. Om de een of andere reden zie ik die motie niet meer terug in de voortgangslijst. Ik heb evenmin gemerkt dat de motie vanwege haar uitvoering zou zijn afgevoerd. Daarvan is in dit geval natuurlijk ook geen sprake. Het is heel wonderlijk dat deze motie opeens is verdwenen.

De **VOORZITTER**: U hebt volstrekt gelijk. De motie komt op de lijst te staan.
Wil iemand anders nog het woord over de voortgangslijst? Niet. Dan is deze lijst met zijn fout voorlopig vastgesteld.

7. VRAGENUUR

De **VOORZITTER**: Ik maak u er voor alle duidelijkheid op opmerkzaam dat tijdens het vragenuur interrupties niet zijn toegestaan en moties niet kunnen worden ingediend.

De heer **PUTTERS** (SP): Op 26 oktober jl. hebben de commissieleden Vervoer met mensen uit het openbaar vervoer en met mensen die klachten hadden over het openbaar vervoer gesproken over de OV-taxi en de situatie daaromtrent in de provincie. Dat allemaal in het licht van de nieuwe aanbesteding die er aan zit te komen. Problematisch is vooral de Kop van Noord-Holland. Afgezien van een eenmalige financiële ondersteuning van een vrijwilligersinitiatief (seniorenbus) voeren de Kop-gemeenten (als enigen in Nederland) namelijk geen beleid voor de aanwezigheid van een adequate (collectieve) vervoersmogelijkheid. Men verwijst naar de provincie als verantwoordelijke voor het openbaar vervoer. De provincie doet haar best en verzorgde tot nu toe deur-tot-deurvervoer in deze regio. Eigenlijk op maat gesneden Wmo-vervoer dus, door de provincie georganiseerd. Loffelijk, want Wmo-vervoer is een gemeentelijke taak. Maar nu komt er een nieuwe aanbestedingsronde aan, en onzeker is wat er nu gaat gebeuren.
Ik word daar verdrietig van en toen ik 26 oktober een enkele collegepartij hoorde zeggen: 'Wij trekken de stekker eruit', dacht ik: dat bedoelen we toch hoop ik niet serieus? Vandaar mijn volgende vragen:

1. Wat zijn de plannen van de gedeputeerde voor de OV-taxi gekoppeld aan het Wmo-geïndiceerd vervoer?
2. De Kop van Noord-Holland houdt zich nu afzijdig. Wat vindt u van deze opstelling van de gemeenten?
3. Onderschrijft u nog steeds het belang van deur-tot-deurvervoer voor Wmo-geïndiceerde en valide OV-taxi gebruikers? Zo ja, wat zijn de concrete stappen die de provincie gaat ondernemen om dit te kunnen realiseren?

Gedeputeerde **POST**: Ik ben in elk geval blij dat u constateert dat wij ons best doen en dat u ons streven loffelijk vindt.
Mijn antwoord op vraag 1. Ik stel voorop dat Wmo-vervoer een gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Wij hebben in de afgelopen jaren met de gemeente overlegd over de toekomst van de OV-taxi in den brede. In dit overleg is vanuit onze kant ingebracht dat de OV-taxi steeds meer alleen een functie heeft voor Wmo-geïndiceerden. Voor de duidelijkheid: 90% van het vervoer betreft op dit moment Wmo-vervoer. Het aantal OV-taxiritten is dus beperkt tot 10%. De ov-functie is daarbij marginaal. Van die 10% reist het merendeel van de reizigers van of naar een adres waar regulier openbaar vervoer in de buurt is. Het gaat dus om mensen die niet per definitie zijn aangewezen op de OV-taxi. De provincie vindt de inspanning vanuit het openbaarvervoerveld niet in verhouding staan tot de resultaten. Ik ben daarom van mening dat gemeenten actiever moeten worden. Wij hebben dit ook in het overleg met de gemeenten ingebracht. De gemeenten hebben daar tegenover gesteld dat zij ook meer invloed en inbreng willen hebben in het ov-contract, juist omdat zij zo'n groot aandeel hebben in dat vervoer. Zij wilden daarnaast onderzoeken of het mogelijk was om meer doelgroepen te combineren in het Wmo-vervoer en om eventueel zonder de

provincie verder te gaan. Dat overleg is in alle regio's gevoerd. De uitkomst daarvan is als volgt. De regio IJmond/Zuid-Kennemerland wil graag door met de provincie, Gooi- en Vechtstreek wil zonder de provincie door maar dan wel het openbaarvervoergedeelte gedelegeerd krijgen, West-Friesland wil wel door met de provincie maar zonder Noord-Kennemerland, Noord-Kennemerland wil door met de provincie. Nogmaals, ik heb daarbij aangegeven dat ik vind dat de verhoudingen in de toekomst op een andere leest moeten worden geschoeid.

Mijn antwoord op vraag 2. Ik stel voorop dat het niet aan mij is om daarover een oordeel te vellen. Het zijn in eerste instantie de gemeenteraden die zich daarover een oordeel moeten aanmeten. Ik ben wel van mening dat bij een aparte aanbesteding van Noord-Kennemerland en West-Friesland de Kop geen OV-taxi meer zal krijgen, tenzij zij daarvoor zelf het initiatief gaan nemen. Ik heb ze daarvan op de hoogte gesteld, maar ik heb daarop nog geen reactie gekregen. Ik ga niet apart een OV-taxicontract in de markt zetten voor de Kop van Noord-Holland, want het is mij een doorn in het oog dat de Kop van Noord-Holland in feite het Wmo-vervoer afwentelt op de OV-taxi, en de provincie daarvoor op dit moment ongeveer 1,2 miljoen laat betalen. Dat bedrag zou eigenlijk door de gemeenten zelf in het Wmo-vervoer gestoken moeten worden. De gemeenten daar hebben altijd geweigerd om mee te doen met de OV-taxi. Zij gebruiken de OV-taxi voor het Wmo-vervoer zodat hun Wmo-reizigers tegen een openbaarvervoertarief reizen. Daardoor betaalt de provincie dus eigenlijk het Wmo-vervoer in die gemeenten.

Mijn antwoord op vraag 3. Ik heb die vraag al gedeeltelijk beantwoord. Het Wmo-vervoer is en blijft een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Openbaar vervoer is een verantwoordelijkheid van de provincie. De OV-taxi heeft nauwelijks een openbaarvervoerfunctie (het gaat om slechts 10%). Eigenlijk was het de bedoeling dat die 10% gebruikt wordt voor mensen die daarmee van deur tot deur moeten reizen omdat er geen openbaar vervoer in de buurt is. In de praktijk blijkt dat van die 10% een groot gedeelte eigenlijk een busplaats in de buurt heeft en dus strikt gezien geen gebruik zou moeten maken van een OV-taxi. Ik constateer dus dat de OV-taxi nauwelijks een openbaarvervoerfunctie heeft. Voor de witte vlekken in het landelijk gebied hebben we overstappers in het leven geroepen.

De **VOORZITTER**: Wil de heer Putters nog nadere vragen stellen?

De heer **PUTTERS** (SP): Openbaar vervoer in Noord-Holland-Noord is van dien aard dat het OV-taxigebruik niet meer nodig is volgens de gedeputeerde. Nou, ik kan u anders vertellen. De oud-gedeputeerde Hen de Boer was de aanjager van de OV-taxi. Daardoor zijn heel veel ov-lijnen gesneuveld, want de OV-taxi was een aanvulling op het openbaar vervoer. Ik had hierover vanochtend nog een discussie met mijn vrouw. Zij vroeg zich af hoe zij vanavond laat weer thuis kon komen vanuit Hoorn. Voor de zekerheid heb ik de auto in Hoogkarspel geparkeerd, want alleen dan weet ik zeker dat ik weer thuis kan komen. Mijn vrouw kan al vanaf vijf uur niet meer thuis thuiskomen in Hem. Zij moet dan wel gebruikmaken van de OV-taxi. Dit is nog maar een klein voorbeeld. Uw partijgenoot Hen de Boer heeft dit in het leven geroepen om daarmee een openbaarvervoermiddel te krijgen in Noord-Holland-Noord. U zegt dat de vervanging genoeg is wat betreft busvervoer. Dat is absoluut niet waar.

De **VOORZITTER**: Ik constateer dat er geen vraag is gesteld.

Gedeputeerde **POST**: De opmerkingen van de heer Putters nopen toch tot een reactie mijnerzijds. U zegt dat ik heb aangegeven dat de OV-taxi niet nodig is. Dat hebt u mij niet horen zeggen. Ik heb aangegeven dat van de 100% ov in de Kop van Noord-Holland slechts 10% betrekking heeft op de OV-taxi. In feite is de overige 90% weliswaar ritten die met een OV-taxi worden gemaakt, maar die eigenlijk Wmo-vervoer betreffen. Wij hebben daarvoor geen OV-taxi in het leven geroepen. In feite wentelt de Kop daarmee haar Wmo-vervoer af op de provincie. Dat is nooit de intentie

geweest, ook niet van mijn voorganger Hen de Boer. Het maakt daarbij niet uit of hij wel of niet partijgenoot was. Ik heb van die 10% niet gezegd dat het niet nodig was, maar ik heb aangegeven dat een groot deel van deze gebruikers regulier openbaar vervoer in de nabijheid heeft. Voor die mensen is het dus eigenlijk niet nodig dat zij gebruikmaken van de OV-taxi. Er resteert een klein percentage waarmee de provinciale bijdrage van 1,2 miljoen euro niet wordt gerechtvaardigd.

De heer **PUTTERS** (SP): Ik wil graag de cijfers over het gebruik van de OV-taxi op papier. Kijk, 10% over …

De **VOORZITTER**: Uw vraag is duidelijk. U wilt cijfers zien.

Gedeputeerde **POST**: U krijgt de jaarverslagen altijd toegestuurd. U hebt daardoor deze cijfers. Als u ze nog niet hebt, krijgt u ze binnenkort.

De **VOORZITTER**: Dan is de vraag van de heer Putters hiermee geëindigd. De volgende vraag wordt gesteld door mevrouw Geldhof, D66.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Het onlangs uitgesproken faillissement van de DSB Bank met het hoofdkantoor in West-Friesland heeft in Wognum en omgeving een enorme schok teweeggebracht. Met lede ogen hebben wij moeten aanzien dat meer dan 1400 mensen per direct hun baan zijn kwijtgeraakt en dat nog eens 700 mensen binnen afzienbare tijd eveneens op straat staan.

Het is algemeen bekend dat de woon/werkbalans in Noord-Holland-Noord ernstig verstoord is. Niet voor niets spant de provincie zich in om de bedrijvigheid daar te stimuleren. Echter, als gevolg van de kredietcrisis loopt de economie terug en staan investeringen daar toch al onder druk. De glastuinbouw, de bollensector en de logistieke sector hebben het zwaar. Daar komt het faillissement van DSB dan nog eens bij, met een groot verlies aan directe en indirecte banen bij toeleveranciers en de lokale middenstand.
De provincie neemt ongetwijfeld de nodige initiatieven, maar daar hebben wij nog weinig van kunnen meekrijgen. Graag krijgen we een algemene toelichting en een reactie op basis van onderstaande vragen en suggesties.
Want naar de mening van D66 rechtvaardigt de relatief grote implosie door het wegvallen van de werkgelegenheid bij DSB een extra inspanning van de provincie. Minister Bos beloofde alles in het werk te stellen om de ex-werknemers zo snel mogelijk weer aan de slag te helpen. Het houden van banenmarkten en het inzetten van een mobiliteitscentrum is natuurlijk prima, maar het is helaas onvoldoende om de plotseling extreem hoge instroom van werkzoekenden te kunnen faciliteren. D66 wil voorkomen dat young professionals uit de regio wegtrekken, waardoor op termijn de economische aantrekkingskracht van West-Friesland verder verslechtert.
Daar de economische stabiliteit in de regio West-Friesland op het spel staat, zie ik aanleiding om namens de fractie van D66 de volgende vragen te stellen aan het college van GS:

1. Wat zijn de gevolgen van het wegvallen van DSB als grote werkgever in West-Friesland voor de onbalans in wonen en werken in die regio? Wat zijn de psychosociale gevolgen en welke gevolgen heeft het voor de economie in die regio?
2. Zijn GS bereid extra inspanningen te leveren om deze mensen voor de regio te behouden en van werk en kennis te voorzien? Zo ja, aan welke inspanningen wordt dan – naast banenmarkten en mobiliteitscentra – gedacht?

Om effectief te kunnen opereren is een goede analyse van het type werkbehoefte onontbeerlijk.

3. Welk inzicht hebben GS in de soort professionals dat nu aan de kant staat? Om welke aantallen gaat het qua opleiding, beroepen, functies en werkervaring?

Voor de mensen die hun baan hebben verloren, is het essentieel dat zij actief blijven en blijven investeren in zichzelf. Dat kan op de arbeidsmarkt met behulp van werkervaring, zoals het lopen van stages bij bedrijven die

tijdelijk zogenaamde ‘dubbelbanen’ aanbieden. Maar zij kunnen ook van de nood een deugd maken en hun kennis middels (bij)scholing op peil brengen of vergroten. D66 zou graag de arbeidsmarkt voor getalenteerde mensen van een impuls voorzien.

4. Welke initiatieven achten GS denkbaar om het bedrijfsleven, lokale overheden, organisaties en instellingen te stimuleren bij wijze van stage die zogeheten dubbelbanen te laten aanbieden? Welke mogelijkheden zien GS voor de eigen organisatie in deze?
5. Wat vinden GS van het volgende voorstel van D66 om het leegkomende DSB-kantoor in te zetten:
    - voor flexplekken voor forensen, die anders dagelijks naar het zuiden van de provincie reizen? Voordelen: het verkeer op de A7, A8 en A10 wordt ontlast, professionals blijven behouden voor de regio, het is belangrijk voor de lokale economie, een grotere kans op uiteindelijke definitieve vestiging in West-Friesland;
    - als innovatiecentrum waar startende ondernemers zich tijdelijk kunnen vestigen en/of een flexibele kantoorruimte kunnen huren?
6. Zijn GS bereid plannen en kansrijke initiatieven die de getroffenen stimuleren om actief te blijven onder de aandacht van minister Bos te brengen, opdat diens belofte gestalte kan krijgen dat hij alles in het werk zal stellen om ex-werknemers zo snel mogelijk weer aan de slag te helpen? Zien GS ook elders in de provincie knelpunten die op een vergelijkbare manier kunnen worden aangepakt?
7. Zijn GS bereid, gezien de uitzonderlijke omstandigheden, deze situatie als een bijzondere situatie te beschouwen en experimentele middelen in te zetten, die leer- en werkervaring stimuleren en die later ook elders in de provincie toepasbaar zijn?

Gedeputeerde **BOND**: Ik wil eerst in het algemeen reageren op de vragen. Het gaat niet alleen om DSB of West-Friesland, maar om heel Noord-Holland. In onze provincie zijn in de afgelopen maanden nogal wat bedrijven omgevallen. Als je dat bij elkaar optelt, gaat het om meer banen dan de banen alleen bij DSB. We moeten ervoor uitkijken niet op elk incident paniekerig te reageren. Wij doen dat ook niet. Toen zich november vorig jaar de eerste tekenen van de crisis voordeden, heeft de provincie meteen het initiatief genomen om met de regio’s en gebruikmakend van de bestaande structuren, zoals de regionale economische samenwerkingsverbanden, het REON van het ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord en de metropoolregio (waarvan op initiatief van de provincie de samenstelling is uitgebreid met vakbonden, MKB en VNO/NCW). U weet hiervan, want ik heb u daarvan geregeld in commissieverband op de hoogte gesteld. Noord-Holland was de eerste in Nederland die een mobiliteitsloket heeft geopend. In korte tijd zijn er vijf in deze provincie opgezet. We kregen ook snel voor elkaar om een vinger aan de pols te hebben bij de informatie over wat er werkelijk aan de hand was in Noord-Holland. Wat dat betreft zijn de vragen een verrassing voor mij. In de laatste commissievergadering is er een overzicht gegeven van de stand van zaken per regio. Daaruit blijkt ook dat de regio’s verschillende problemen hebben. Dat vraagt om maatwerk, soms om andere partners en soms om een andere rol voor de provincie.

De vragen gaan specifiek over DSB en West-Friesland.

Vraag 1. Volgens het UWV levert het faillissement van DSB direct 1085 ontslagen op. Er zijn nog 457 werknemers bezig met afrondende werkzaamheden. Naar verwachting is dat rond de Kerst afgerond. Ook die mensen worden dan ontslagen. Voor West-Friesland betekent het op dit moment dat er 165 mensen zonder baan zijn. Landelijk gezien had DSB ook nogal wat banen. Voor de rest van Noord-Holland zijn er 71 mensen zonder baan. In Noord-Holland zijn er dus in totaal 236 zonder baan. Naar verwachting komen daar rond de Kerst bij de genoemde 457 mensen die nog werkzaam zijn bij DSB. Wij hebben daarop een redelijk zicht. Naar verwachting zullen er nog ongeveer 200 banen verdwijnen als gevolg van het faillissement van de dochter DSB Beheer. Een aantal van die ontslagen

zal neerslaan in Noord-Holland. Het mobiliteitscentrum van West-Friesland heeft gezegd dat er grote belangstelling van bedrijven is voor ex-DSB-werknemers. Er hebben zich op dit moment 75 bedrijven gemeld met interesse in bepaalde specifieke functies. U moet daarbij denken aan de callcenterfuncties en aan de 100 ICT'ers (hoogopgeleid en zeer gewild). Zij vinden allemaal op korte termijn een baan. Er is ook al via het mobiliteitscentrum een begin gemaakt met het vinden van een match tussen de bedrijven en deze mensen van DSB. Voor deze werkzoekenden ziet het er dus hoopvol uit. Niettemin zullen er toch een aantal economische gevolgen zijn voor de regio. Daarbij gaat het met name om de toegevoegde waarde (de spin-off functie), zoals de bakker en de slager op de hoek (zij krijgen te maken met minder bestellingen). Wij hebben op dit moment nog geen zicht op de gevolgen daarvan.

Wat betreft de psychosociale gevolgen: Navraag bij de GGZ in Hoorn leert dat er geen verhoging van het aantal meldingen heeft plaatsgevonden na het faillissement van DSB.

Vraag 2. Ik heb het eigenlijk al gezegd. We doen niet anders. Dit gebied heeft altijd al de aandacht van de provincie. De oprichting van het ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord was er specifiek op gericht om dit gebied qua imago en profiel op de kaart te zetten. Wij zijn afgelopen maandag gestart met Agriboard, waarin alle succesvolle en unieke sectoren zijn geclusterd in een samenwerkingsverband ten behoeve van dit imago en profiel. Ik heb daarover gezegd dat ik absoluut geen Calimerogedrag wil over dit gebied, want het is een heel sterk gebied. In de huidige recessie doet dit gebied het in vergelijking met andere regio's het beste van Nederland. Op een 0,4% daling mag je eerder trots zijn dan dat je je daarover zorgen maakt. Toch plegen we die extra inspanning, omdat wij inzien dat dit ook zo moet blijven. Het is een veerkrachtig gebied met een goede arbeidsmoraal, met loyale en betrokken medewerkers. Het gebied doet het relatief goed. Veel familiebedrijven, en zij leveren daaraan een belangrijke bijdrage. Ook de Westfriese mentaliteit van eerst sparen dan uitgeven, zit daar goed in. Dat zijn de krachten van dit gebied. Ik wil ze hier graag even genoemd hebben. Ik doe dat ook heel vaak in en buiten de regio, omdat ik vind dat het gebied zich anders te kort doet. We doen dus al het nodige als het gaat om economisch stimuleringsbeleid en om recessiemaatregelen. U weet, wij hebben onze EXIN-H en TWIN-H daarom ook grotendeels naar voren gehaald als het gaat om budget in een poging om de projecten in de A-, B- en C-pakketten (u hebt ze allemaal gehad) extra te stimuleren. Ik heb afgelopen vrijdag in een overleg met een aantal burgemeesters en wethouders, de Kamer van Koophandel en vakbonden gezegd persoonlijk zeer grote waarde te hechten aan de aanleg van de Westfrisiaweg. Ik ben van mening dat het doen van een dergelijke investering in het gebied niet alleen direct een impact heeft op de bereikbaarheid en de werkgelegenheid maar op de middellange en lange termijn ook impact heeft op de versterking van de economie. Gedeputeerde Post is volop in overleg met het Rijk. Als de Staten daarin een rol willen spelen, wil ik u graag oproepen om in de richting van minister Bos en minister Eurlings te bepleiten dat de eerste kraal aan de ketting van de Westfrisiaweg een bedrag is, zodat wij daarmee volgend jaar kunnen beginnen. Dat zal volgens mij tevens een verbetering opleveren voor de psychosociale gevolgen in het gebied, omdat het gebied daardoor in psychische zin een enorme kick krijgt vanuit het Rijk. Ook het Rijk heeft hierin natuurlijk een belangrijke rol. Het is niet echt een kerntaak van de provincie Noord-Holland.

Vraag 3. Ik heb al een antwoord gegeven op deze vraag. Het is een bedrijf met goed opgeleid personeel: ICT'ers, callcenter, verzekeringen en financieel. Het gaat met name om de mensen in deeltijd, die er twee of drie dagen werkten. Dat lijkt de probleemgroep te zijn. We hebben inzicht. We zijn nu ongeveer twee tot drie weken verder na het omvallen. U kunt zich voorstellen dat een gedetailleerd, cijfermatig inzicht zoals op vraag 1 gegeven in de komende maanden wijzigingen zal ondergaan. Het is dus niet alleen het faillissement van DSB, maar het is een groter geheel.

Vraag 4. Ik heb de initiatieven al genoemd. U noemt in uw vraag specifiek de dubbelbanen. Wij gaan uit van staand beleid. Ik noem dan de platforms arbeidsmarkt/onderwijs voor de afstemming van vraag en aanbod, de rol van het ontwikkelingsbedrijf en de thematafels die ik samen met gedeputeerde Baggerman heb gehouden in het gebied ter verbetering van het overzicht.

Vraag 5. U doet in uw vraag het voorstel voor flexplekken. Dat klinkt sympathiek, maar ik ga persoonlijk meer voor structureel. Ik ga ook uit van de kracht van de locatie, gelegen direct naast de A7, een hoge kwaliteit gebouwen en gescheiden kantoren (zodat je er verschillende bedrijven in onder kunt brengen). Verder is het zo dat alles nu in handen is van de curator, zodat het naar verwachting geen kwestie is van weken maar van maanden. Ik denk dat die bedrijven dan zeker zullen worden gevuld. Mijn voorkeur gaat daarbij uit naar structurele werkgelegenheid in plaats van flexwerk. Dat zou daarna misschien interessant worden. Maar ik ga ervan uit dat er voor deze panden interesse bestaat. Ons ontwikkelingsbedrijf zal daarin zeker een rol spelen. Het is geen primaire taak van de provincie om commercieel vastgoed over te nemen en te exploiteren. Wij moeten dat ook niet willen.

Vraag 6. De uitlatingen van minister Bos en minister Donner in de pers direct na het omvallen zijn genoteerd. Op dit moment bestaat er geen regeling voor het opvangen van de gevolgen in West-Friesland. Ik wil hierbij mijn oproep aan u herhalen om via uw partijfracties in de Tweede Kamer de eerste kraal aan de ketting voor de Westfrisiaweg onder de aandacht te brengen. Dat zal voor de economie daar een enorme impuls betekenen. Wij hebben contacten met de rijksoverheid. Wij hebben meteen contact gehad met het Ministerie van Sociale Zaken over het mobiliteitsloket. Toegezegd is toen dat als het UWV-loket in Hoorn zou worden overlopen, er meteen capaciteit zal worden bij gezet. Dat is bevestigd in het contact met het UWV. Tot nog toe kan men het aan in Hoorn. Het UWV heeft bevestigd dat Den Haag heeft toegezegd dat mensen worden vrijgemaakt voor Hoorn als het loket in Hoorn zou overlopen. Ook in andere regio's hebben wij intensief contact gehad met ministeries, bijvoorbeeld bij Corus. Hier werd toen het eerste mobiliteitscentrum geopend. Samen met Velsen heeft de provincie hier snel 1 miljoen op tafel gelegd voor omscholing en bijscholing. Destijds was dat een voorwaarde voor de deeltijd WW. Dergelijke contacten waren er, zijn er en zullen er blijven.

Vraag 7. Ja, natuurlijk. Wij zijn altijd bereid om voor het stimuleren van werkgelegenheid en ter voorkoming van grotere werkloosheid experimentele of onconventionele middelen in te zetten. Die middelen moeten wel zinvol zijn en er moet voor precedentwerking worden gewaakt (het gaat namelijk niet alleen om deze regio, maar om de hele provincie).

De **VOORZITTER**: Wenst mevrouw Geldhof nog aanvullende vragen te stellen?

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Ik wil gedeputeerde Bond complimenteren voor zijn uitvoerige en brede beantwoording. Het klopt dat de werkgelegenheid in heel Noord-Holland onder druk staat sinds vorig jaar. Noord-Holland-Noord neemt echter een uitzonderingspositie in, omdat in West-Friesland de woon/werkbalans al zo is verstoord. Natuurlijk, de veerkracht is groot. U zegt dat veel mensen eerst hebben gespaard en het dan pas uitgegeven (ik hoop niet dat ze dit spaargeld nu ook allemaal kwijt zijn, dat zou vervelend zijn). Waar het ons nu om gaat, is het volgende. Als er ruimte is om jonge mensen te behouden voor de regio en zo voorkomen wordt dat zij wegtrekken naar het zuiden van de provincie ten gevolge van baanverlies... Door een leegloop van goed en hoogopgeleide mensen nu is het straks des te moeilijker om de werkgelegenheid in deze regio terug te krijgen. Dat was de kern van onze vraag.

Wij hoeven het DSB-pand zelf niet aan te schaffen, maar je kunt wel initiatieven nemen en faciliterend bezig zijn om ervoor te zorgen dat de mensen in de regio blijven wonen door het beschikbaar stellen van werkplekken aan forensen. Daardoor wordt het uiteindelijk omgezet in

structurele werkgelegenheid. Dat was de intentie van onze vraag. Wellicht dat u daarnaar nog kunt kijken. Het zou natuurlijk heel wenselijk zijn als er zich meteen een-twee-drie nieuwe bedrijven zullen vestigen op die locatie, maar de start van nieuwe bedrijven zal momenteel gelet op de economie niet zo eenvoudig gaan. Daarom ons verzoek om daarvoor enige extra inspanning te plegen.

Wij delen de wens om zo snel mogelijk het geld te ontvangen voor de eerste kralen van de Westfrisiaweg. Bij minister Bos, bij minister Eurlings. Maar u realiseert zich toch wel dat je zes tot tien jaar verder bent eer die weg er ligt? De mensen die nu aan de kant staan, hebben daar helemaal niets aan. Wij moeten ervoor zorgen dat zij actief blijven, dat zij mee blijven doen op de arbeidsmarkt, of door scholing of werkervaring. Kunt u aangeven in hoeverre de provincie bereid is om mensen in de vorm van dubbelbanen de activiteiten, stages en werkervaring te geven, zodat zij verder kunnen werken aan de opbouw van hun cv en actief in de markt zijn?

Gedeputeerde **BOND**: De woon/werkbalans is staand beleid. Ik kan er dus heel kort over zijn. Ik ben daarop al ingegaan in mijn eerdere beantwoording. We investeren al behoorlijk in dit gebied. Het gebied heeft extra aandacht. Het ontwikkelingsbedrijf is daarvan een mooi voorbeeld. Maar ook onze inzet in andere delen van de provincie, ik noemde zojuist al de Agriboard, u weet dat we ook bezig zijn met ECN Petten. Het gebied heeft die aandacht, en dat is staand beleid.

De suggestie van de flexplekken is een prima suggestie en klinkt ook heel sympathiek, maar ik ga in eerste instantie voor heel structureel. Ik zou daar graag een of meer bedrijven in krijgen, waardoor de mensen structureel worden behouden. Dat is de inzet. Als het niet zou lukken – maar ik ben ervan overtuigd dat het wel zal lukken (het zijn uitstekende panden, het is een mooie locatie, goede mensen, goede arbeidsmoraal en goed opgeleid) – dan zou het misschien te overwegen zijn.

Als de Westfrisiaweg lukt, dan gaat het tussen 2010 en 2016 van start. Dan is het klaar. Maar de effecten zijn al eerder zichtbaar. Zo zijn daar een aantal bedrijventerreinen in aanleg, en bedrijven anticiperen daarop. Zij zullen zich daar alvast gaan vestigen, omdat zij weten dat die weg er komt. De investeringen van die bedrijven voor hun locatie is een economisch effect. Daarnaast is er het al genoemde psychosociale effect, wat voor het gebied van grote waarde zal zijn, omdat je het daarmee extra op de kaart zult zetten en je direct werkzaamheden hebt in verband met de aanleg van de weg. Directe effecten van de Westfrisiaweg zijn dus al zichtbaar voordat je over die weg kunt rijden.

Dubbelbanen is een lastige. De provincie heeft natuurlijk stageplaatsen. We moeten onderzoeken of dubbelbanen mogelijk zijn. Ik kan er daarom nu geen antwoord op geven. Vanuit de UWV wordt gekeken of daar mogelijkheden voor bestaan. Deze taak hoort primair eerder bij het UWV thuis dan bij ons. Maar wij zitten om tafel, in REON-verband en in RES-verband. Wij koppelen het daar terug, en daar waar wij een rol kunnen spelen, zullen wij dat zeker oppakken.

De **VOORZITTER**: Wenst een ander lid nog vragen te stellen?

De heer **TALSMA** (PvdA): Ik heb een korte vraag aan D66. Ik heb sympathie voor de gestelde vragen over de problemen waar we natuurlijk allemaal mee zitten, gezien het debacle van DSB en andere bedrijven. Toch vraag ik me af of D66 kan aangeven – D66 spreekt over extra middelen, faciliteren en dat soort opmerkingen – hoeveel geld de provincie daarvoor zou moeten beschikbaar stellen en wat daarvoor de dekking is. Kan ik van D66 verwachten dat zij tijdens de algemene beschouwingen nu of 14 december met een motie zal komen om geld vrij te maken om deze plannen te financieren?

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Voor het budget arbeidsmarkt en onderwijs is nog een onderbesteding. Wij zullen zeker bekijken welke ruimte daarvan benut kan worden om dit verder aan te pakken.

De heer **TALSMA** (PvdA): Ik weet niet of we daarmee de hele DSB-problematiek kunnen redden.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): DSB is een grote speler. Dat is een van de elementen. Maar daaromheen gebeurt ook het een en ander. We weten ook van bouwbedrijven waarmee het een en ander gebeurt. Ook in diezelfde regio. Er zijn meer bedrijven die in de problemen komen, zoals de toeleveranciers die broodjes verkochten aan het hoofdkantoor. Het gaat om eentje hier, eentje daar. Het gaat maar zo door. Wij moeten daar serieus naar kijken. Natuurlijk, het is in de hele provincie schokkend. Als er bij Corus opeens 1500 mensen uit moeten, dan staan we natuurlijk ook met zijn allen klaar. Voor DSB geldt precies hetzelfde. Ook al zit er veel veerkracht in die regio, toch is het juist voor die regio nodig dat je ervoor zorgt dat de mensen er kunnen blijven. Wij bedoelen met faciliteren ook dat je met minister Bos moet gaan praten, hij heeft toch ook beloofd om te helpen bij het weer aan de slag krijgen van deze mensen. Heel vaak zijn dat loze woorden. Als je zegt: 'hier is het plan en het kost zoveel', dan moeten we ook zien dat ze thuis zijn. Die inzet mag je van een provinciale bestuurder zeker verwachten.

De **VOORZITTER**: Wil gedeputeerde Bond nog iets zeggen? Nee.

De heer **TALSMA** (PvdA): De kans op loze woorden… Ik stel voor om deze discussie mee te nemen in de algemene beschouwingen.

De **VOORZITTER**: U bent nu allen uitgedaagd. Dan sluit ik deze vraag af. De heer Kardol is de derde vragensteller.

De heer **KARDOL** (CU-SGP): Op 30 oktober 2008 heeft de fractie van CU-SGP gevraagd om regelmatig te worden geïnformeerd over het dossier Landsbanki. Wij hebben die informatie sindsdien ook regelmatig gekregen. Daarvoor onze dank. Recent – op 27 oktober 2009 – hebben wij ook informatie gekregen. Die informatie is alleen niet zo begrijpelijk, althans de bijlage bij die informatie niet. We hebben data gekregen, maar het ontgaat ons welke informatie daar nu precies in zit. De vraag is daarom: waarom hebben we dat gekregen? Ik heb begrepen dat er in het hele dossier vorderingen zijn, er wordt voortgang gemaakt, maar wat die voortgang nu precies voor informatie in zich heeft, daarover zou ik graag nader worden geïnformeerd.

Mijn tweede vraag gaat over de rechtszaak tegen de staat. In een eerdere PS-vergadering is melding gemaakt van het aanspannen van een rechtszaak tegen de Staat der Nederlanden over het vernietigen door de minister van Financiën van een door de provincie gelegd beslag. Wij hebben daarover al enige tijd niets meer gehoord. Wij zouden graag een update van de stand van zaken krijgen.

Gedeputeerde **POST**: Laat ik met de laatste vraag beginnen. Het is volgens mij jammer dat u dit gemist hebt, maar de rechter heeft een historische uitspraak gegeven. Het was niet zozeer een proces, maar we hebben aan de Raad van State verzocht om de vernietiging van het GS-besluit te beoordelen. De Raad van State heeft op 22 april aangegeven dat het koninklijk besluit van minister Bos (eigenlijk van Hare Majesteit) onrechtmatig was. Daarmee heeft de Raad van State de minister van Financiën een ferme tik om de oren gegeven. U bent daarover geïnformeerd met het memo dat op 15 juni 2009 aan de Staten is gestuurd. Het is een frappante uitspraak, omdat het niet vaak voorkomt dat een Koninklijk Besluit zo vernietigend wordt beoordeeld door de Raad van State. Ik wil u ook nog uitleggen op welke gronden de Raad van State tot zijn oordeel is gekomen, maar dat voert hier te ver.

Uw vraag over Landsbanki. Het was gedetailleerde informatie, maar volgens mij wel relevant. Misschien is het moeilijk te begrijpen, maar het komt hierop neer, dat er nu twee banken bestaan: een oude en een nieuwe Landsbanki. De oude Landsbanki heeft een vordering op de nieuwe

Landsbanki. De hoogte van die vordering bepaalt in feite de mate waarin de oude Landsbanki (waar onze vordering in zit) de schuld aan ons terug kan betalen. In die zin is het dus voor ons relevant. In het memo van 27 oktober is aangegeven dat die overeenstemming van belang is om te bepalen hoe groot uiteindelijk het door de provincie terug te ontvangen bedrag zal zijn. Het bereiken van deze overeenstemming heeft lange tijd de afwikkeling in de weg gestaan. Daarom is het ook in die zin relevant. Ik geef toe dat het gedetailleerd is, maar het is op dit moment niet uit te sluiten dat op enig moment de provincie eigenaar van dat financiële instrument gaat worden, en daarom vond ik het wel degelijk relevant om u daarover zo gedetailleerd te informeren.

De heer **KARDOL** (CU-SGP): Over de als eerste behandelde vraag. Misschien heb ik de vraag wat ongelukkig geformuleerd, maar mijn vraag was wat het gevolg is van deze uitspraak van de Raad van State. Gaat de provincie nog iets doen of heeft zij al iets gedaan?

Over de als tweede behandelde vraag. Dat is mij nu duidelijk. Het feit dat wij op enig moment eigenaar zouden kunnen worden, is nieuwe informatie. Ik kan daarvan de implicaties op dit moment absoluut niet overzien. Ik heb het instrument zelf ook niet begrepen, ik heb alleen wel geprobeerd uit te rekenen om hoeveel geld het daarin dan gaat. Ik kom dan uit op 1,5 miljard euro, maar dat betrof dan ook iets dat te maken had met vorderingen van bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk samen met Nederland en andere partners (dus het totaal). De vraag was inderdaad, het was heel gedetailleerde informatie, eigenlijk moet ik zeggen dat het heel geïnformeerde data waren en de informatie die daarin zat, was lastig te exegetiseren.

Gedeputeerde **POST**: Misschien voert het ook wat ver om daarin nu tot in detail op in te gaan. Ik zou u willen suggereren om in geval van behoefte aan nadere informatie dit in de eerstvolgende FEPO aan de orde te stellen. Wij kunnen dan ook uitleg geven over eventueel nog resterende vragen.

Naar aanleiding van de vernietiging van het koninklijk besluit heeft het kabinet de gedupeerde lagere overheden voor een gesprek uitgenodigd. Het heeft geen directe consequenties. Destijds ging het om een besluit van GS waarbij het conservatoir beslag werd omgezet in een executoriaal beslag. Dat had kunnen betekenen dat het op dat moment nog aanwezige eigendom in Landsbanki kon worden verkocht, maar het is altijd de vraag of verkoop iets zou hebben opgeleverd en/of de vernietiging van dit besluit ervoor gezorgd zou hebben dat we nu iets niet krijgen dat we anders wel hadden gekregen. Dat is lastig aantoonbaar. De stand van zaken is dat we goed met het Rijk samenwerken om onze gezamenlijke belangen op IJsland te verdedigen. Ik zit hier nu wel gedeeltelijk in het vaarwater van gedeputeerde Meerhof. Als u meer wilt weten over de verhouding Rijk en lagere overheden, is het handig om dat in FEPO aan de orde te stellen. Ik vermoed dat hij daarop dan graag uitgebreid zal ingaan.

De heer **KARDOL** (CU-SGP): Het antwoord levert weer opnieuw vragen op, maar ik denk dat het inderdaad beter is om dat in de commissie FEPO te behandelen.

De **VOORZITTER**: Wil iemand nog een prangende vraag stellen? Nee. Dan is ook deze vraag afgehandeld.

Het vragenuur is daarmee beëindigd.

8. HAMERSTUKKEN

De **VOORZITTER**: Op advies van de verschillende commissies van advies wordt geadviseerd in te stemmen met de hierna te noemen voordrachten en deze als hamerstuk te behandelen:

- implementatie Waterwet (voordracht 60)

- aanwijzen leden voor algemeen bestuur Gooisch Natuurreservaat (voordracht 76)
- benoeming nieuw vast lid en nieuw plaatsvervangend lid van de Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer (voordracht 77)
- Grondheffingsverordening N-H 2010 (voordracht 61)
- tarieven nazorgheffing stortplaatsen (voordracht 74).

Wil iemand over een of meer van deze voordrachten het woord? Nee.
Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Nee.
De voordrachten 60, 76, 77, 61 en 74 zijn dan vastgesteld.

9. STATENVOORDRACHT ONTWERPROMPBEGROTING INCLUSIEF MEMORIE VAN ANTWOORD
(VOORDRACHT 66)

De heer **WELLINK** (SP): De wijze van totstandkoming van deze begroting is uniek. Niet alleen door de naamgeving ('beleidsarme begroting'), die naam zit dicht bij 'beleidloos' (alsof er geen beleid in voorkomt). Maar ook uniek in die zin dat de gebruikelijke begrotingsdiscussie gaat worden gevoerd bij de eerste begrotingswijziging, die volgende maand plaatsvindt. Een discussiebijeenkomst wordt het nu dus niet. De SP-fractie zal volstaan met het zetten van enkele accenten, en zij zal de rest naar volgende maand doorschuiven.

De komende maanden speelt in elk geval het wegzetten van de voor de verkoop van de aandelen Nuon ontvangen gelden een belangrijke rol. Nadere voorstellen zullen worden gedaan over de besteding ervan. Voor honderden miljoen euro's moeten bestemmingen worden gevonden. Aan de andere kant is het de bedoeling om 45 miljoen euro te bezuinigen door verzakelijking of heroverweging van taken. De SP-fractie wil hierbij benadrukken dat wij bij al dat werk onze werkgeversrol goed oppakken. Daarvoor moet iedereen zich hard maken. De SP-fractie wil het college en de andere partijen bij deze gelegenheid in herinnering brengen dat er bij de verkoop van Nuon eind juni door meerdere fracties is gepleit om het geld van de verkoop niet in een keer uit te geven maar voor langere tijd te beleggen in staatsleningen en te investeren in duurzaamheid. Daarmee zijn al belangrijke accenten gelegd. Collegepartijen CDA, PvdA en GroenLinks hebben allen gepleit voor het treffen van voorzieningen voor de wegvallende dividendinkomsten en het investeren in duurzaam beleid. Er zal een behoedzaam financieel beleid moeten worden gevoerd, waarbij wordt gekeken op welke voor de provincie veilige en verantwoorde wijze de middelen op korte en langere termijn kunnen worden uitgezet. We moeten dus niet zomaar gaan strooien met pepernoten. We zijn benieuwd. We zijn ook benieuwd naar het antwoord van gedeputeerde op de vraag of deze begroting tezamen met de komende begrotingswijziging in december volledig is, of dat u financieel nog verrassingen in petto hebt. U bent immers op een rijdende trein gesprongen. Lopen we de kans om nog uit de bocht te vliegen of zitten we op het goede spoor? Het komt eigenlijk hier op neer of onze beslissingen ons uiteindelijk brengen op de plek waar we willen uitkomen en we de provincie worden die we voor ons zien. Een provincie goed om in te wonen, te werken en te recreëren. U bent als college in dit kader druk bezig met de Ontwerpstructuurvisie 2040 (ligt momenteel ter inzage). Maar 2040 is een end weg. Het is ontzettend belangrijk dat we bij alle besluiten die we nu en in de komende jaren nemen, steeds het einddoel voor ogen houden.

Ik wil met een voorbeeld illustreren hoe moeilijk dit is. Ik haal een onderdeel naar voren dat onlangs in de commissie WAMEN aan de orde is geweest. Het ging daarin over de hoogte van de provinciale bijdrage aan het Landschap Noord-Holland. Die bijdrage zou volgens de directeur van het Landschap Noord-Holland te laag zijn geraamd om uit te kunnen komen bij en uit te voeren wat nodig is. Als zelfs een dergelijke organisatie (met enorm veel vrijwilligers) het recht moet zoeken via een hoor- en adviescommissie, vraag ik me af of we dan in 2040 wel bereiken dat het landschap er komt dat we graag willen hebben. Of moeten wij in 2040 (als velen van ons grijs en

versleten zijn) of onze kindskinderen concluderen dat we er met alle deelbesluiten een potje van hebben gemaakt? Als het gaat om het behoud van de natuur, hebben we ons als provincie hoge ambities gesteld. De SP staat daar nog steeds achter. Ik hoop u ook. Wij vinden daarom dat de korting op het budget Landschap Noord-Holland (ik pak het nu toch maar even op als een punt) zoals het er nu ligt eigenlijk niet goed is en onaanvaardbaar is.

Ik wil voor het overige afsluiten met de opmerking dat ik van de gedeputeerde heb begrepen dat ook zij vindt dat deze begroting nog niet de gewenste vorm heeft bereikt en zich ervoor sterk maakt (dat heeft zij in de commissie uitgesproken) om in de toekomst beter inzicht te geven op fasen en tussenstanden in doelen, zoals nu in het format opgenomen. Ik heb er vertrouwen in dat haar dit lukt.

De heer **YURDAKUL** (D66): De begroting van 2010 ziet er anders uit dan voorgaande jaren. Het in gang gezette traject voor de verbetering van de begroting heeft geleid tot een andere vormgeving, maar niet tot geheel verbeterde en relevante informatie. Dat is wel teleurstellend. Wij willen erop wijzen dat het traject voor de verbetering van de begroting moet worden doorgezet. Naast aandacht voor de vormgeving en een nieuw instrumentarium is aandacht voor de kwalitatieve en kwantitatieve informatie van belang. De begroting is geen verplichte invuloefening, maar die indruk wekt zij nu helaas wel. Het is een informatiearme begroting.

De belangrijkste vraag die wij ons bij de bestudering van de beleidsarme begroting hebben gesteld, is in welke mate de provincie financieel gezond is en of de provincie met de beschikbare middelen het geformuleerd beleid tot uitvoering brengt. Het antwoord hierop is niet gemakkelijk te geven. De financiële informatie is vooral fragmentarisch doordat informatie is verspreid over twee documenten, namelijk de beleidsarme begroting en de eerste begrotingswijziging. Ook de manier waarop de inkomsten uit de verkoop van Nuon-aandelen zullen worden betrokken bij de eerste begrotingswijziging, maakt het moeilijk om die vraag goed te kunnen beantwoorden.

Het overzicht van de risico’s lijkt in een al te optimistische bui te zijn opgesteld. Wij plaatsen vraagtekens bij de volgende risico’s. Tegenover 78 miljoen vooralsnog verdwenen banktegoeden staat slechts 15,6 miljoen aan afboekingen. De rest staat nog levensgroot op de begroting in de risicoparagraaf. De vraag is of de nieuwe ontwikkelingen ertoe leiden dat we voor de resterende 62,4 miljoen een voorziening moeten treffen. De grondexploitaties vertonen steeds meer risico’s. Lijken in de kast, zegt men in de wandelgangen. Is de raming van de totale risico’s van 21 miljoen wel zo realistisch? De geraamde 20 miljoen met betrekking tot Europese aanbestedingen – ook dat staat in de risicoparagraaf – wordt nu losgelaten, omdat we nu Europaproof zijn, waardoor aanbestedingsprocedures voor 100% goed worden doorlopen. Hoe zeker zijn we daarover en wat denken concern control en accountant hiervan?

De inkomsten uit de opcenten op de motorrijtuigenbelasting zullen met de algemene economische teruggang en de groei van meer milieuvriendelijke auto’s naar alle waarschijnlijkheid drastisch dalen. Kan gedeputeerde het meest recente overzicht van opbrengsten en ramingen aan de commissie doen toekomen? Dat is toegezegd, maar nog niet gebeurd. Of kan hij daarover nu het een en ander uitleggen?

Wij spreken graag onze dank uit voor de beantwoording van onze vragen in de memorie van antwoord en we zijn daarmee in grote lijnen tevreden, met uitzondering van de volgende twee punten. Terwijl Statenbreed een motie van D66 is aangenomen om nieuwe zorgaanbieders toe te laten tot de keten van jeugdzorg, is dit helaas niet als doelstelling opgenomen in de rompbegroting. Wij hebben verder bij wijze van steekproef een beleidsterrein met een activiteit uit de rompbegroting gelicht en we hebben daarover een vraag gesteld. Het betreft de vraag naar de hoogte van de kosten van de beleidsdoelstelling om minimaal honderd schoolverlaters aan een werk- en/of startkwalificatie te helpen. Het antwoord hierop is dat de gedeputeerde dit nu niet kan beantwoorden. Wij vragen ons

af in welke mate dit een hoge uitzondering is en geen regel. Het verdient aanbeveling om op het niveau van beleidsdoelen ook de kosten voor de Staten inzichtelijk te maken.

De heer **VAN OEVEREN** (PvdD): Ik wilde alleen bij de najaarsnota aan het woord.

De **VOORZITTER**: U laat dit aan u voorbijgaan. Dat is goed.

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): Vandaag behandelen wij als PS, spreekwoordelijk met de handen op de rug, de Rompbegroting 2010. Zowel wat de inhoud betreft als de procedure is de bespreking van vandaag slechts een formaliteit. De complete Begroting 2010 inclusief nieuw beleid, wordt namelijk in de PS-vergadering van 14 december vastgesteld.

Uit de memorie van antwoord blijkt dat de coalitie deze rompbegroting helaas weinig serieus heeft genomen. Slechts 1 van de 51 vragen (vraag 7) is er gesteld namens de 4 coalitiepartijen. De CU-SGP-fractie betreurt deze gang van zaken.

Wij hopen dat GS er in 2010 in zullen slagen aan PS een in alle opzichten leesbare en duidelijke Begroting 2011 te presenteren. Onze kritiek op de leesbaarheid, het ontbreken van indicatoren en een duidelijke toelichting hebben wij al in de Statencommissie kenbaar gemaakt. Wij zullen dat nu niet herhalen.

Wat de inhoud en de procedure betreffen, voldoet het instrument van memorie van antwoord goed. Dat mag best eens in de richting van GS zijn gezegd.

De heer **BRUYSTENS** (Ouderenpartij Noord-Holland): Een aantal maanden geleden kwam u met het besluit om de begroting van 2010 gezien de omstandigheden op te splitsen in een beleidsarme rompbegroting en een eerste begrotingswijziging. De belangrijkste besluiten voor 2010 en volgende jaren zouden te vinden zijn in de eerste begrotingswijziging. We zullen daarom ook niet in detail op deze rompbegroting ingaan en ons beperken tot enkele opmerkingen naar aanleiding van deze rompbegroting en genoemde splitsing.

Op dit moment hebben we de eerste begrotingswijziging in ons bezit. Wij hebben uiteraard dit stuk bestudeerd om te bezien wat de belangrijkste besluiten voor de komende jaren zouden zijn, waardoor die splitsing noodzakelijk was. Wij hebben dat laatste niet kunnen vinden. De splitsing was gezien de inhoud van de eerste begrotingswijziging volgens ons in het geheel niet nodig. Wij zullen hierop niet verder ingaan. De rompbegroting is nu aan de orde en de eerste begrotingswijziging is geagendeerd voor PS van 14 december. Wij zullen dan zeker op dit punt terugkomen.

Het is de eerste keer dat de begroting volgens de nieuwe opzet is aangemaakt. In de begroting zelf zegt u dat er nog zeker enkele verbeterslagen zullen volgen. Wij zijn hierbij met u van mening dat er nog heel wat valt te verbeteren aan deze begroting. Vooral het eerste gedeelte over de programma's is grijs en saai, waarbij een deel (de achterliggende beleidsstukken) alleen toegankelijk is als de begroting op het beeldscherm van de pc wordt gelezen. Wij zijn bang dat deze begroting na de behandeling in PS op de boekenplank belandt en daarvan niet meer af komt. Kortom, we zien uit naar de volgende, verbeterde Begroting 2011. Laten we niet vergeten dat de kwaliteit van de provincie wordt bepaald door de kwaliteit van de bestuurders en de ambtelijke organisatie. De kwaliteit van de begrotingsstukken speelt daarbij een ondergeschikte rol.

Als we spreken over de kwaliteit van de organisatie, denken we natuurlijk direct aan de ambtelijke reorganisatie van enkele jaren geleden. Daar is zelfs onder leiding van professor Kickert en dr. Van der Meer een onderzoek aan gewijd. Dat heeft geresulteerd in het forse boekwerk 'Reorganisatie van de provincie Noord-Holland van 2003-2006'. Dit boekwerk was ook onderdeel van een congres, dat was gewijd aan deze reorganisatie. De provincie wilde met deze reorganisatie komen tot een

kleinere ambtelijke organisatie maar wel met een hoger kwaliteitsniveau. Of dat bereikt is, is natuurlijk de vraag. Opvallend is dat het genoemde onderzoek daarover geen duidelijke uitspraak doet. Dat geeft toch wel te denken. Ook de Ouderenpartij plaatst hier een vraagteken bij. Is die kwaliteitsverhoging wel bereikt? Ik wil hierover toch iets meer zeggen aan de hand van verschillende rapportages die de laatste jaren in de Rekeningencommissie zijn behandeld. Allereerst onze vraag over het aantal externen dat voor de provincie werkzaam is geweest. Door de reorganisatie is de reguliere formatie afgenomen naar rond 1150 fte. Daarnaast is een aantal externen werkzaam bij de provincie voor specialistisch en niet-regulier werk. Het is de vraag hoeveel dat er zijn. Tot nu toe is dat nog steeds niet bekend. Om kort te gaan: na anderhalf jaar van schriftelijke vragen en rapportages in de Rekeningencommissie krijgen we eindelijk een notitie in januari 2010 over het juiste aantal externen. Wij kunnen dat – met alle respect – geen kwaliteit noemen.

Er heeft zich op het terrein van de communicatie iets soortgelijks voorgedaan. Enkele jaren geleden zijn vragen gesteld – ik meen door de PvdA – over bestede geldbedragen, andere kosten en kosten externen. Daarop zijn geen afdoende antwoorden gegeven. Recentelijk zijn ruwweg dezelfde vragen door het CDA gesteld, en opnieuw met een volstrekt onvoldoende beantwoording. Dit is – met alle voorbehoud – toch geen kwaliteit. Ook hier wordt ons een totaalplaatje over de communicatie in het vooruitzicht gesteld. We wachten af.

Terug naar de centrale doelstelling van de reorganisatie: een kleine ambtelijke organisatie met meer kwaliteit. Wij kunnen op dit moment zeker niet onderschrijven dat er meer kwaliteit is.

Een tweede punt dat ik wil noemen, gaat over de kerntakendiscussie. We hebben het wel meer aan de orde gesteld en we zijn niet de enige. Dit punt is in allerhande gremia te beluisteren, zoals het Rijk, IPO, onderzoeksrapport Lodders, enzovoorts. Opvallend is dat deze rompbegroting en de eerste begrotingswijziging geen woord besteden aan dit onderwerp. Het lijkt wel of Noord-Holland er met opzet niet over wil praten. De mening van velen op dit terrein is dat de provincie op weg moet gaan naar een sterke regiocoördinatie op ruimtelijk en infrastructureel terrein, gecombineerd met het afstoten naar de gemeente van het terrein van welzijn en jeugdzorg. U kunt die discussie ook overlaten aan anderen, maar dan wordt er uiteindelijk over u gedacht en beslist. Zo is een van de argumenten voor minister Ter Horst om de provincie te korten op het provinciefonds het feit dat de provincies blijkbaar toch geld genoeg hebben, omdat zij naast hun wettelijke en verplichte taken nog veel geld over hebben voor allerlei niet-wettelijke en niet-verplichte taken, vooral op het terrein van welzijn. Juist dit terrein behoort toe aan de gemeente. Zeer recentelijk hebben we nog kunnen lezen dat op grond van een onderzoek van de Raad voor het Openbaar Bestuur en de Raad voor financiële verhoudingen het advies wordt gegeven om de jeugdzorg in één bestuurslaag onder te brengen. Dat kan niet anders zijn dan de gemeente.

Binnenkort komt er een onderzoek naar de bestuurskracht van de Randstadprovincies. Wij zijn benieuwd naar het oordeel over de provincie Noord-Holland. Wij wachten ook dit rapport met belangstelling af.

Dan wil ik nog een opmerking maken over de DSB, en dan met name het DSB-museum. Het heeft ons verbaasd dat u geen geld beschikbaar wilt stellen aan of wilt meedenken over het behoud van het DSB-museum. De waarde van het museum voor de werkgelegenheid en als cultureel/toeristische attractie in de Kop van Noord-Holland staat toch buiten kijf. Recentelijk hebt u 40 miljoen euro beschikbaar gesteld voor een nieuwe reactor in Petten en 40 miljoen euro voor een verbinding tussen de A8/A9. Wij hebben daar niets tegen, maar waarom dan niet ook een toereikende bijdrage aan de afwerking van het DSB-museum?

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Vindt de heer Bruystens dit ook een voorbeeld van Den Haag dat roept: ‘we moeten er alles aan doen om het te behouden’ en vervolgens gaan er allerlei partijen aan de slag en blijkt het niet te lukken? Waar komt Den Haag zelf mee? Je kunt het de provincie verwijten,

maar Den Haag roept dat ‘we er alles aan moeten doen, ik roep partijen op’. Als je dan bij Den Haag komt, geven ze echter niet thuis.

De heer **BRUYSTENS** (Ouderenpartij Noord-Holland): Ja, dat moet je aan Den Haag zelf vragen.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Dat klopt, maar u zegt: waarom doet de provincie niets? De provincie is er volgens mij voor om de partijen bij elkaar te brengen en met voorstellen te komen, en dan moet men in Den Haag vervolgens zeggen: ‘hier is dan het geld’.

De heer **BRUYSTENS** (Ouderenpartij Noord-Holland): Ik ben het volkomen met u eens, want het is erg teleurstellend dat wij vanaf deze plek aan de provincie willen vragen om geld beschikbaar te stellen om het museum minimaal af te bouwen. Minister Bos mag wat mij betreft ook een ruime toelage geven. Hij heeft de heer Zalm de zaak al leeg laten halen. Ik vind dat dit hersteld moet worden. Laten we proberen om dat als doekje voor het bloeden bij dit heel treurige drama achter te laten.

De heer **TALSMA** (PvdA): Zei u nou dat minister Bos de heer Zalm opdracht heeft gegeven om het museum leeg te halen?

De heer **BRUYSTENS** (Ouderenpartij Noord-Holland): Nee, dat hebt u niet goed verstaan. Het zou me trouwens niet verwonderen, gezien de heel ingewikkelde constructies daar. Maar waar het mij om gaat, is dat het ten eerste met name een taak van minister Bos is om financieel tegemoet te komen in het hele DSB-verhaal. Ten tweede heeft de heer Zalm – ja, in welke functie hij dat heeft gedaan… hij was niet onbekend bij DSB – op enig moment midden in de nacht het hele museum leeggehaald en de spullen opgeslagen. Het museum moet in al zijn waarde en volgens de eigenlijke opzet worden behouden. Dat heeft een goede meerwaarde in het geheel. Ik vond minister Bos en de heer Zalm op enig moment toch een beetje een twee-eenheid worden. De tijd zal het leren.

De heer **VAN RUN** (VVD): Het doet mij deugd dat ik uitgerekend vandaag tot u mag spreken. Dit is de dag van mijn eerste politieke herinnering. Dat was twintig jaar geleden. Ik zat toen in mijn pyjama op de bank bij papa en mama met een zakje chips. Wij zaten te kijken naar mensen die dansten, die een muur sloopten (en ik had altijd geleerd dat dit niet mocht) en iedereen was blij; mijn vader, mijn moeder, de dansende mensen op de muur, de mensen met mokers in hun handen. Ik dacht toen ‘oh, een muur slopen, dat mag dus’. Tien jaar later werd mij duidelijk dat zij om iets heel anders blij waren. Zij zijn blij om de kern waarvoor ik hier vandaag mag staan als volksvertegenwoordiger in een democratische samenleving, waar de mensen (het volk) mogen spreken en haar volksvertegenwoordigers mogen kiezen.

Ben ik vandaag ook blij? Ja en nee. Enerzijds ben ik heel blij dat wij een modus operandi hebben gevonden om deze begroting voor eind december er doorheen te krijgen. Anderzijds ben ik niet blij dat wij dit debat moeten aangaan met een begroting die niet veel meer is dan een rompbegroting. Een begroting waar de ‘bare necessities’ nog net in staan, maar ook niets meer dan dat. Waar de VVD-fractie nog veel triester over is, is hoe de uiteindelijke begroting eruitziet. Wij vinden het principe van deze begroting geweldig. De online mogelijkheden zijn werkelijk fantastisch. Het is een van de mooiste projecten die wij ooit hebben gezien. Het probleem is alleen wel dat de teksten en de grafieken op basis waarvan wij nu onze besluiten zouden moeten nemen en op basis waarvan wij iets zinnigs moeten zeggen over de inhoud nog niet optimaal zijn. Natuurlijk is het een leerproces en het zal in de werkgroep nog zeker ter sprake komen. De gedeputeerde heeft daarvan herhaaldelijk aangegeven het absoluut te zullen aanpakken. Dat neemt echter niet weg dat wij het er nu mee moeten doen. Ondanks en misschien wel dankzij het karakter van een rompbegroting kunnen wij er nog net mee uit de voeten en kunnen wij alles zien wat wij erin

willen zien. Het neemt niet weg dat ik u allen wil oproepen om op 16 november naar het seminar over de nieuwe wijze van begroten te komen, zodat u kunt zien wat de achterliggende principes zijn en zodat er gedebatteerd kan worden over hoe wij het eventueel anders zouden willen.

Tot zover mijn beknopte betoog. Een fractiegenoot zal bij de najaarsnota en bij de begrotingswijziging meer informatie geven.

De heer **TALSMA** (PvdA): Het jaar 2009 zal in de geschiedenis van de provincie Noord-Holland altijd bekend blijven als een bijzonder jaar. Er is veel gebeurd. Kredietcrisis, gevolgd door een economische crisis (niet alleen hier, maar ook landelijk) en uiteindelijk een politieke crisis in dit Provinciehuis. Er is met de installatie van het nieuwe college een belangrijke stap gezet om vooral de politieke crisis het hoofd te bieden. Onderbouwd met het programma Kort en krachtig, in balans lijkt het politieke fundament van dit nieuwe college voldoende draagkracht te bieden. De wijze waarop het nieuwe college in de afgelopen maanden zijn taak heeft opgepakt, wekt vertrouwen. Wij denken – zeker de PvdA – dat dit de politieke crisis ten goede zal keren en de bestuurskracht van de provincie Noord-Holland niet zal verminderen. Wij begrijpen ook wel dat het college eigenlijk al in het zomerreces (de begroting wordt al vóór dat reces voorbereid) heeft besloten om alleen een rompbegroting te maken, zodat aan de wet wordt voldaan. Het gevolg daarvan is dat de discussie van vandaag beperkt moet blijven tot de cijfers. De cijfers geven aan het staand beleid. Het is dus niet erg interessant om daarover lang met elkaar te discussiëren. Ik zal daarom mijn bijdrage kort houden.

De fractie is tevreden over de betere lay-out. Wij zijn iets minder enthousiast over de leesbaarheid van de eerste begrotingswijziging. Hiervan bestaan twee versies. De laatste versie is minder goed leesbaar. Wij zullen op 14 december (wij noemen die dag de echte algemene beschouwingen) hierop uitgebreid terugkomen.

De economische crisis lijkt zich af te spelen als een veenbrand in Noord-Holland, en misschien ook wel daarbuiten. Het broeit en er is ook vuur, maar het lijkt verborgen achter een economische laag waarbij – gelukkig – nog niet erg merkbaar is dat de werkloosheid stijgt, dat mensen grote economische problemen ondervinden ten gevolge van faillissementen van bedrijven. Dat is bijzonder. De vraag is – misschien zijn daarover op 14 december meer cijfers bekend – of de economische crisis in Noord-Holland zich in de komende maanden daadwerkelijk zal manifesteren als een echte grote brand dan wel dat de volgens sommigen begonnen economische opleving de veenbrand zal blussen. Wij moeten daarover op de 14^{e} spreken.

De PvdA staat zeer sympathiek tegenover de zojuist door D66 gestelde vragen over het DSB-debacle, want het raakt de economie van Noord-Holland stevig. Niet alleen DSB, maar ook alle andere gefailleerde bedrijven of bedrijven die failliet dreigen te gaan. Ik hoef u de opsomming niet te geven. De bollensector gaat niet goed, DSB Bank failliet, de marine blijft moeizaam en de discussie rond de isotopenfabriek Palast is ook nog lang niet gevoerd. Corus is ook al genoemd. Er is voldoende aan de hand. De vragen van D66 zijn interessant.

Veel interessanter zijn echter de oplossingen die we met elkaar kunnen bedenken. Wat is de rol van de provincie hierin? Kunnen we hier wel echt iets mee? Natuurlijk zullen we de gedeputeerde ook nu weer oproepen om vanuit de provincie alles te doen wat kan. De gedeputeerde heeft dat in de afgelopen maanden ook gedaan. Wij hebben daarvoor veel waardering. Maar is dat genoeg? Dat is de vraag. Ik daag daarom niet alleen D66 maar ook alle andere partijen uit om met ons samen te denken aan manieren waarop we met onze middelen binnen de provinciale mogelijkheden de economische crisis in Noord-Holland te lijf kunnen gaan. Wij kunnen die discussie nu niet voeren, want we hebben afgesproken om deze discussie vanwege de rompbegroting sober te houden. Maar ik denk dat dit het belangrijkste thema is. Verleidelijk is het om in de discussie te kijken naar de inkomsten uit de verkoop van de Nuon-aandelen. De PvdA wil echter zo lang mogelijk vasthouden aan de afspraken over de Nuon-aandelen,

namelijk om de opbrengsten te behouden ter compensatie voor de inkomstenverliezen uit deze aandelen en om geld dat eventueel over is aan te wenden voor duurzame energie. Er kan natuurlijk een moment komen waarop de economische crisis zo heftig wordt, dat we toch andere middelen moeten toepassen. Vooralsnog zijn we daartoe niet bereid en willen wij ons houden aan de gemaakte afspraken. Wat ons betreft: 14 december verder.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Voordat ik het vergeet – de snelheid is hoog en ik ben op leeftijd, ik heb nog nooit meegemaakt dat de behandeling van een begroting zo snel gaat – ik feliciteer de gedeputeerde alvast met de vaststelling van de begroting. Ik heb voor mij een voordracht die uit slechts twee A4'tjes bestaat. Dat geeft aan dat ook mijn bijdrage nooit erg lang kan zijn.

Het voordeel van een rompbegroting (zo was het al bedoeld in de zeventiger jaren) is dat alleen een begroting met bestaand beleid wordt behandeld, zodat we weten wat we gedaan hebben en rekening moet worden gehouden met dat wat al is ingezet. Het heeft op dit moment een voordeel als het niet wordt overschaduwd door nieuw beleid. Wij zullen dat hopelijk 14 december heel aardig met elkaar kunnen bediscussiëren. Het nadeel is heel duidelijk dat we nu niet kunnen spreken over de lichaamsdelen van dat element van de romp, met andere woorden over de vele interessante delen. Wij schuiven dat vooruit naar 14 december.

Enkele opmerkingen over deze rompbegroting. Compliment aan de organisatie. Ik heb dat overigens ook vorig jaar gedaan, maar met het verzoek om kijkende naar de begroting en de lay-out het iets beter te doen door er een sausje van de heer Verroen overheen te doen. Ik wil het andersom nu ook heel duidelijk zeggen: het zou goed zijn dat dit doelenboomsysteem ook nog een extra sausje krijgt van de organisatie zodat het voor ons allemaal beter te hanteren is. Het kan beter naar mijn mening. Maar de lay-out was allemaal een kwestie van heel snel inzetten. Het is een compliment aan de organisatie dat dit op het laatste moment heel nadrukkelijk is gelukt, met alle ups en down van het afgelopen jaar.

Het is een prima naslagwerk voor politici die op hoofdlijnen hun controlerende en toezichthoudende functies wensen uit te voeren.

De heer **YURDAKUL** (D66): Ik begon me een beetje ongerust te maken of we allemaal dezelfde begroting hebben gelezen. U hebt heel veel complimenten uitgedeeld over de wijze waarop de begroting tot stand is gekomen en vooral wat betreft de lay-out. Ik heb ze ook wel gezien maar ik heb heel veel blanke tabelletjes gezien. U hebt ze waarschijnlijk niet gelezen. Wat vindt u daarvan?

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Ik vind daar niks van, want als het blanco is, dan is het niks. Ik heb liever dat we allemaal voor- of tegenstemmen. Maar we weten allemaal dat het allemaal onder druk is neergelegd. Daarin zit een aantal hiaten. Ik geef dat nadrukkelijk aan. Ik vind het daarom een overbodige vraag van de heer Yurdakul. U weet het met andere woorden drommels goed.

De heer **YURDAKUL** (D66): Het zijn geen onbelangrijke onderwerpen. De schema's gaan over een bepaald beleidsdoel, terwijl er niets wordt gezegd over de kosten en de dekking. Ik vind dat een grote tekortkoming van deze begroting.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Het valt mij op dat dit in de inbreng van D66 van zojuist toch niet helemaal duidelijk is gemaakt. Maar het zij zo. U weet – ik blijf het herhalen – onder welke druk deze begroting als rompbegroting is neergelegd.

Het is – zoals GS zeggen – zwaar weer. In deze begroting en in de voordracht wordt dat ook heel nadrukkelijk aangegeven. Wij hebben helaas te maken met zaken rondom wat de rijksoverheid ons min of meer heel duidelijk oplegt. We hebben 25 miljoen geaccordeerd bij een bestuursakkoord. 35 miljoen is ons opgelegd bij een bestuursakkoord.

Vervolgens nog eens 35 miljoen komende uit een korting op het provinciefonds. De CDA-fractie hoopt van ganser harte dat het hierbij blijft. Er ligt namelijk ook een rapport voor 600 miljoen (landelijk, voor Noord-Holland komt dat neer op zo'n 75 miljoen). Laten we een signaal richting Rijk geven dat dit echt niet meer kan, omdat Noord-Holland en de andere provincies dat vanwege de crisis echt niet aan zouden kunnen in de komende jaren.

Wij hopen dat de gedeputeerde bij de behandeling van de Begroting 2011 met dezelfde snelheid aan ons kan presenteren.

De heer **BINNEMA** (GL): Ik wist dat mijn bijdrage niet overdreven origineel zou kunnen zijn, gezien het karakter van de bespreking vandaag en ik altijd als laatste aan de beurt ben bij de bespreking van de begroting. Ik wil toch een poging wagen om in deze ingekorte en beperkte algemene beschouwingen iets boven het niveau van de algemeenheden uit te komen. Deze begroting is de eerste in een nieuwe vorm. Het nieuwe format hiervoor is ontwikkeld met een werkgroep vanuit de Staten. Volgende week zullen we in een seminar – de VVD heeft daarvoor uitgebreid reclame gemaakt – verder spreken over hoever we nu zijn in dit proces en het maken van het nieuwe format. Vanuit alle vakcommissies en ook vandaag valt namelijk te horen dat dit document nog niet voldoet aan de verwachtingen. Er is heel veel informatie, maar die is onvoldoende gestructureerd, op deze manier gepresenteerd en specifiek.

Waarom zijn we ook alweer aan deze klus begonnen? Vanuit het besef dat een begroting zoveel meer is dan cijfers. Interessanter dan het enkele gegeven dat er sprake is van onderbesteding of overschrijding, is de vraag hoe dat komt en wat eraan te doen is. De begroting moet ook voor de enkele Statenleden die niet zo thuis zijn in de wondere wereld van de financiën begrijpelijk en toegankelijk worden. Het moet snel duidelijk zijn wat plannen inhouden, welke doelen daarmee worden beoogd en op welke manieren die doelen gaan worden bereikt. Het nieuwe format is bij uitstek bedoeld om die duidelijkheid te geven. Voor zover dat nu nog niet is gelukt, is er des te meer werk aan de winkel.

Het is opmerkelijk dat een beleidsarme begroting zoveel pagina's beslaat. Anderzijds verandert een groot deel van de begroting niet zoveel door de jaren heen. Het gaat veelal om lopende projecten, afspraken die gemaakt zijn, subsidies die zijn toegekend voor meerdere jaren. Juist door de begroting zoals zij er nu ligt (in afwachting van concrete invulling van de Nuon-gelden en het opvangen van de rijksbezuinigingen, zoals dit in de eerste begrotingswijziging aan de orde zal komen) wordt zichtbaar dat we de speelruimte voor de Staten ook weer niet moeten overschatten. Het is daarom zaak om kritisch en creatief te zoeken naar de onderdelen waaraan nog wel gesleuteld en geschaafd kan worden. Dit kunt u van mijn fractie verwachten in de komende weken.

Ik maak hier alvast een opmerking. Ik loop daarbij gedeeltelijk vooruit op een discussie die bij een later agendapunt vandaag zal plaatsvinden. Al sinds de eerste investeringsimpuls (ging vijf jaar geleden van start) hebben we grote bedragen gereserveerd op het terrein van hoogwaardig openbaar vervoer. Het baart de fractie van GroenLinks grote zorgen dat het maar niet lukt om die gelden uit te geven, terwijl bij iedereen het besef aanwezig is dat de bereikbaarheid in de provincie onder grote druk staat, zeker ook in de metropoolregio, en dat het openbaar vervoer in het oplossen van bereikbaarheidsproblemen een cruciale rol speelt. Maar het feit is dat we steeds met vertraging, uitstel en soms zelfs met afstel worden geconfronteerd.

De boodschap van de begroting is duidelijk: we gaan lastige jaren tegemoet, met ook voor onze provincie financieel-economisch zware tijden. GroenLinks is van mening dat de bezuinigingen die ons te wachten staan, nopen tot stevige keuzes. We komen er niet door hier een beetje minder te doen, daar iets uit te besteden of plannen over meerdere jaren uit te smeren. Ik kan hier nog niet in detail zeggen over welke keuzes het gaat. Bovendien willen daarover graag intern het debat voeren en met de andere partijen in de Staten. Ik besef wel dat het keuzes kunnen zijn die vanuit de

overtuigingen en idealen van een duurzaam en sociaal Noord-Holland pijn kunnen gaan doen. Wij zijn een groot voorstander van een serieuze en diepgaande discussie over de kerntaken van de provincie. Die discussie moet in elk geval beter en meer inhoudelijk gevoerd worden dan we aantal jaren geleden hebben gedaan, toen na een lange exercitie slechts enkele taken en dan ook nog eens halfslachtig werden geschrapt. Het is misschien ironisch, maar op handen zijnde bezuinigingen dwingen ons hiertoe. Zij versterken de noodzaak om scherpe keuzes te maken. Het is daarom goed dat we in een motie gaan vastleggen – ik neem althans aan dat dit gaat gebeuren – om als volksvertegenwoordigers actief aan die discussie over de kerntaken te gaan deelnemen. Het is tegelijkertijd ook een waarschuwing aan onszelf dat we als politieke partijen in Noord-Holland terughoudend moeten zijn met het doen van leuke en sympathieke voorstellen die eigenlijk niet bij de provincie thuishoren. Dus: wel onze regierol blijven nemen, partijen bij elkaar brengen en samenwerking stimuleren, maar niet in ieder gat springen dat anderen lijken te laten vallen en zelfs actief het beeld bestrijden dat de provincie wel weer eventjes met geld over de brug zal komen. Wij zien die discussie met belangstelling tegemoet en zullen nader op de voorstellen van het college ingaan als we in de komende weken, zowel in de commissies als in de Staten, komen te spreken over de eerste begrotingswijziging.

Gedeputeerde **POST**: Eerst over het format van de begroting, omdat daarover door een aantal fracties opmerkingen zijn gemaakt. Het frappante is dat die opmerkingen van links tot rechts uiteenlopen. Sommige fracties zijn heel blij met wat er nu ligt, terwijl andere dat heel wat minder zijn.

Door de heer Yurdakul van D66 is aangegeven dat hij niet blij was met de lege tabellen. Ik kan mij dat op zich wel voorstellen. Ik vind ook dat die tabellen ingevuld moeten worden. Maar het probleem daarbij is dat het hier gaat om operationele doelen, waarvoor een aanpassing in SAP nodig was. Dat was binnen de termijn gewoon niet te regelen. Het betekent dat het hier gaat om extra informatie die u voorheen niet kreeg. Waar het gaat om het format op zichzelf, kan ik op dit moment alleen maar zeggen dat dit het format is dat wij als Staten – toen ik nog Statenlid was – graag wilden. In die zin is dat uw wens en kan ik daar niet veel aan toe of af doen. Waar ik het wel mee eens ben, is met iedereen die zegt dat het nog niet consistent is. Ook ik heb dat aangetroffen. Je kunt zien dat de ene afdeling het op een andere manier invult dan de andere afdeling. Daar kan ik wel iets aan doen. Als u aangeeft dat er meer kengetallen moeten komen (dat is bijvoorbeeld opgemerkt door de Ouderenpartij en de ChristenUnie-SGP), dan zeg ik dat dit een discussie is die u met uw collega's in de commissie FEPO dan wel in de klankbordgroep moet voeren, omdat daarover de meningen ten zeerste uiteenliepen. In sommige gevallen is het gewoon niet nuttig of niet nodig om kengetallen op te nemen. Dan ben je bezig met een heleboel werk, dat uiteindelijk helemaal niets oplevert, omdat het betreffende kengetal eigenlijk helemaal niets zegt over wat je wilt weten. Daarmee wil ik ook de relevantie van kengetallen nuanceren. Ik heb daarmee in elk geval aangegeven wat ik van plan ben bij het invullen van het format, te weten: de consistentie erin brengen en wat nu niet ingevuld is, gaan invullen. Als het gaat om wat u verder nog zou willen, dan is dat aan u en aan de klankbordgroep (die daarin voor u een voortrekkende rol heeft).

De Ouderenpartij heeft gezegd dat het een saaie en grijze begroting was. Het was mijn eerste begroting en ik heb het daarom anders ervaren. Ik vind het vandaag nog steeds een beetje spannend.

De SP vraagt zich af of dit het nu is of dat er nog verrassingen komen. Het leuke en vervelende van verrassingen is dat je ze van tevoren niet ziet aankomen en dat als ze er zijn, je er door wordt verrast. Bij mijn weten is dat wat er nu ligt, alles wat er te vertellen is, met inachtneming van het feit dat het een beleidsarme begroting is. Als er verrassingen zijn, dan zal ik daardoor net zo verrast zijn als u. Mochten er verrassingen zijn, dan zal ik u daarover zo snel mogelijk informeren. Dat is mijn taak.

De heer **YURDAKUL** (D66): Betekent dat nou eigenlijk dat u verrassingen niet uitsluit?

Gedeputeerde **POST**: Dat is eenzelfde vraag als: 'denkt u dat morgen de zon opkomt?'

Ik denk het wel, maar ik weet het nooit helemaal zeker. Ik denk dat er geen verrassingen zijn, maar ik kan het nooit uitsluiten. Dat is het vervelende. Als u daarmee aan mij vraagt of ik iets weet, dan is het antwoord 'neen'. Wat mij betreft dus geen verrassingen. Soms zijn verrassingen leuk, maar bij een begroting hoop ik niet voor verrassingen te worden gesteld. U evenmin, neem ik aan. Laten we er daarom op vertrouwen dat ze zich ook niet zullen voordoen.

De heer Yurdakul vraagt zich retorisch af of de provincie nu gezond is. Het antwoord is dat de provincie op zich gezond is, maar we zitten in de merkwaardige situatie dat we incidenteel heel veel geld hebben, maar dat we structureel een tekort moeten wegwerken. Dat is lastig uit te leggen. We zullen daarom maatregelen moeten nemen om ervoor te zorgen dat de provincie ook in de toekomst gezond blijft. Voor die opgave staan we met zijn allen, met name volgend voorjaar bij de kerntakendiscussie.

De heer **WELLINK** (SP): De rompbegroting is een aantal weken geleden opgesteld. In de commissie is uitdrukkelijk gezegd dat naar de stand van nu de situatie nog precies hetzelfde is als bij de opstelling (vijf weken geleden).

Gedeputeerde **POST**: Als het gaat om wat in de rompbegroting staat, dan is dat natuurlijk een momentopname. Wat er daarna is gebeurd, is verwerkt in de eerste begrotingswijziging, die volgende maand wordt besproken. Voor wijzigingen in de begroting van het lopende begrotingsjaar is er de najaarsnota. Ik heb in de commissie al aangegeven, dat voor 2010 de opcenten motorrijtuigenbelasting achter zullen blijven. Ik meen dat dit in de eerste begrotingswijziging is verwerkt, maar zeker weet ik dat niet. Wat hierover aan D66 in de commissie is toegezegd, komt in een notitie naar de commissie toe (recente overzichten opcentenramingen).

U vraagt in feite of wij (in verband met Landsbanki) niet de voorziening van 20% die wij al hebben getroffen, moeten vergroten. Mijn antwoord daarop is nee. Als u kijkt naar de informatie die ik u heb toegestuurd en waarover door de heer Kardol vragen zijn gesteld in het vragenuur, dan kunt u op grond daarvan begrijpen dat ik niet voorzie dat we op dit moment die voorziening moeten verhogen naar een hoger percentage. Er is wat dat betreft niets veranderd sinds de vaststelling van de jaarrekening. Dat neemt niet weg dat de uiteindelijke terugbetaling een zaak is die lang op zich zal laten wachten en dat dit best een bedrag kan zijn dat hoger of lager ligt dan wat er nu is. Maar naar beste vermogen is dit de inschatting die we op dit moment maken.

Ik ben al ingegaan op de vraag van de ChristenUnie-SGP over de indicatoren. De opmerking dat de begroting in 2010 in alle opzichten leesbaar zou moeten zijn. Volgens mij is dat een inspanning van PS en GS. Ik zie uit naar de samenwerking op dit gebied. Ik hoop dat we bij de Begroting 2011 een goed leesbare begroting hebben, die voldoet aan uw criteria en ons in staat stelt om u voldoende te informeren. Voor de Begroting 2010 zullen wij de rompbegroting en de eerste begrotingswijziging combineren, zodat u alsnog een leesbaar geheel hebt. Voor zover mogelijk zijn dan ook de tabellen die nu nog leeg zijn, gevuld. Dat is een stapje in de goede richting.

De Ouderenpartij geeft aan dat een splitsing niet nodig was. Ik kan me dat vanuit uw positie voorstellen, mijnheer Bruystens. Voor mij was het de eerste begroting en ik had nog wat wensen op mijn lijstje staan. In combinatie met het gegeven dat er in de zomer natuurlijk het een en ander aan de hand was, maakte dat we dit noodgedwongen moesten splitsen. We hadden het anders niet op tijd gered. Het verdient inderdaad in procedureel opzicht niet de schoonheidsprijs, maar het was voor mij heel pragmatisch om het zo te kunnen doen. Ik hoop dat we het volgend jaar netjes in een keer kunnen behandelen.

Uw opmerking over minister Ter Horst (zij zei dat we geld genoeg hebben). De minister heeft een onderzoek laten uitvoeren waaruit blijkt dat uit het provinciefonds 600 miljoen euro zou kunnen worden opgehaald. Na een tegenonderzoek van het IPO (op basis van argumenten), blijkt dat er slechts 155 miljoen euro zou kunnen worden opgehaald. Merkwaardig is dat de minister naar aanleiding daarvan gezegd heeft: 'laten we dan maar ergens in het midden gaan zitten, want dan zal het wel kloppen'. Ik wil graag een discussie voeren over wat een goede uitkering vanuit het provinciefonds is, maar ik wil die discussie wel voeren op basis van argumenten. Ik ben het CDA zeer erkentelijk voor de oproep om in Den Haag te bepleiten dat we die discussie voeren. Ik ben het daarmee volkomen eens. Ik roep met u alle fracties op om hun politiek vertegenwoordiger op dit dossier in Den Haag hierop aan te spreken, zodat ervoor gezorgd kan worden dat wij in de toekomst voldoende geld overhouden om op een fatsoenlijke manier uit te voeren wat we moeten doen en wat we daarnaast willen doen. Ik maak me daarover wel zorgen.

De VVD heeft aangegeven dat het om de 'bare necessities' gaat. Ja, het is ook wel iets meer dan dat, mijnheer Van Run. Het gaat er natuurlijk ook om dat wij aangeven wat het beleid is dat wij in de afgelopen jaren hebben gevoerd en dat we in het komende jaar doorzetten. Het is dus in feite de situatie bij ongewijzigd beleid. Ik begrijp dat je daarover niet veel opmerkt omdat het een continuering is van wat in het verleden heeft plaatsgevonden. Maar het is meer dan de kale noodzakelijkheid. Het gaat om een beleid waar we achter staan en dat we ook met volle kracht willen blijven uitvoeren.

Dank voor de woorden van de PvdA over de betere lay-out.

In de richting van GroenLinks geef ik hetzelfde aan over wat we verder moeten doen. Volgens mij is daarvoor een goede samenwerking tussen ons noodzakelijk om ervoor te zorgen dat we bij de Begroting 2011 hebben bereikt wat we allemaal willen. Daarbij is aangetekend dat wat nu in de rompbegroting staat aan teksten, niet minder is dan wat u in het verleden kreeg. Het is alleen op een andere wijze gestructureerd. De inhoud van de Rompbegroting 2010 is niet meer maar zeker ook niet minder dan wat u in het verleden hebt gekregen. Opmerkingen daarover had u al in het verleden moeten maken.

De heer **WELLINK** (SP): Ik heb een aanvullende vraag voor de gedeputeerde. Ik heb het in mijn eerste termijn gehad over beslissingen die wij nu gaan nemen met een blik op de toekomst. Wij zijn op dit moment bezig met de Structuurvisie 2040. Wij willen dat doel wel bereiken. Het loopt allemaal parallel op dit moment. Hoe ziet u die verwevenheid tussen de twee lopende projecten?

Gedeputeerde **POST**: In de tijd slechts beperkt. De structuurvisie gaat tot 2040 en de rompbegroting is alleen voor 2010. De parallelliteit is daarin dus maar beperkt. Maar u bedoelt het zo niet, naar ik aanneem. Waar het om de visie op de toekomst gaat, denk ik dat je financieel beleid daaraan ondersteunend zou moeten zijn. Wij proberen dat ook. Wat wij in de komende jaren trachten te bereiken, zal gefaciliteerd moeten worden door een fatsoenlijk financieel beleid. Dat is ook de reden dat ik het in ieder geval heel plezierig vond dat de zaken gesplitst werden, zodat we ook met betrekking tot een duurzaam financieel beleid een wat grotere stap konden maken dan wanneer wij op dit moment een volledige begroting aan u hadden moeten voorleggen.

De heer **WELLINK** (SP): Wat ik eigenlijk ook wil weten, is in hoeverre u denkt dat de Structuurvisie 2040 die nu in ontwikkeling is, wordt beïnvloed door de financiële perikelen die we nu hebben en de oplossingen die we in financiële zin zoeken. In hoeverre is het sturend voor de uiteindelijke toekomstvisie?

Gedeputeerde **POST**: In essentie wordt een visie niet beïnvloed door de beschikbare financiële ruimte. Je wilt iets bereiken, dat is de visie. Op zich

heb je daarvoor geen geld nodig. Je zult wel geld nodig hebben voor de uitvoering van die visie. Daarom proberen wij er ook voor te zorgen dat wat op grond van die structuurvisie moet worden uitgevoerd, zal worden gefaciliteerd door een deugdelijk en duurzaam financieel beleid. Dat is in elk geval de taak waarvoor ik mij gesteld zie. Dat geldt natuurlijk niet alleen op het gebied van de structuurvisie, maar op dat van elke visie op welk beleidsterrein ook.

Gedeputeerde **MEERHOF**: De heer Yurdakul begon om bij wijze van illustratie een punt te herhalen op pagina 122 van de rompbegroting, over de honderd schoolverlaters en de onderbouwing daarvan. In het vragenuur passeerde het onderwerp als zou het op het onderdeel arbeidsmarkt en onderwijs mogelijk zijn om dekking voor iets anders te vinden. Ik wil aangeven dat we voor dit jaar geen onderbesteding zullen hebben op het domein arbeidsmarkt en onderwijs, op de 700.000 euro tot 1 miljoen euro die daarvoor beschikbaar is. Voor volgend jaar – 2010 (het begrotingsjaar) – is een uitvoeringsregeling in de maak. Vaststelling van die regeling vindt plaats door instemming van PS met de eerste begrotingswijziging. Met die regeling zal zoveel worden gedaan aan arbeidsmarkt en onderwijs, dat wij de doelstellingen rond de schoolverlaters dichterbij gaan brengen. Dat is natuurlijk ook wel de taak van kengetallen. Dat zijn streefgetallen, waarop je uit probeert te komen. Wij zullen daarop onze inzet gaan plegen.

Gedeputeerde **BAGGERMAN**: De heer Bruystens had een opmerking gemaakt over het Museum voor Realisme in Opmeer. Hij constateerde dat de provincie niet bereid is om een bijdrage te leveren aan dit museum. Wellicht hebt u uit de media kunnen vernemen dat wij alle inspanningen verrichten om het museum te kunnen behouden voor Noord-Holland en voor het land, gezien de waardevolle collectie die hier hing. Op dit moment moeten wij constateren dat er een aantal zaken spelen en dat het een en ander moet worden uitgezocht. De grootste opgave ligt op dit moment bij de directie van het museum, die met een sluitende exploitatie zal moeten komen. Zodra dat er is, zullen we gaan kijken wat de mogelijkheden zijn. Het behoort tot de mogelijkheden van de provincie om eventueel een lening of een garantstelling af te geven voor de bouw van het museum in Opmeer.

De heer **BRUYSTENS** (Ouderenpartij Noord-Holland): Het enige dat ik heb gevraagd, is of u wilt meedenken. Dat wilt u dus.

Gedeputeerde **BAGGERMAN**: Inderdaad, maar uw opmerking was iets stelliger dan u nu verwoordt.

Gedeputeerde **KRUISINGA**: Ik reageer op een tweetal zaken: de Europese aanbesteding en de externen.

De Europese aanbesteding is ingebracht door de heer Yurdakul. De vraag is ook in de commissie gesteld. Uit de risicoparagraaf is verdwenen de reservering voor het geval er iets fout gaat. U vraagt mij of ik 100% zeker weet dat er niets fout gaat. Wat ik 100% zeker weet, is dat de Europese aanbestedingen en het Europaproof zijn zodanig in de organisatie zijn verankerd, dat de kans op het fout gaan heel gering is. Maar u weet van de koffie in de afgelopen periode, waarbij Sarah Lee de Europese Commissie met succes heeft gewezen op het feit dat wij bij de aanbesteding van een voorkeur zijn uitgegaan. Dat wordt op dit moment betwist en dat loopt nog. Ik kan dus nooit uitsluiten dat zich een dergelijke situatie zal voordoen. In vergelijking met vroeger is het Europaproof zijn voor 100% verbeterd.

De vraag over de externen is mij ook niet onbekend. Wij hebben het daarover een aantal keren gehad in de commissie. U geeft nu aan dat er pas in 2010 duidelijkheid ontstaat. De duidelijkheid die wordt gewenst door de heer Kruimer. Ik heb hem dat ook zo in de commissie gezegd. Hij wil iets weten, wat wij niet gaan leveren. Hij wil graag weten de externen die ook betrokken zijn bij het aanbestede werk. Wij sturen echter op financiën en prestaties, maar wij vragen niet met hoeveel mensen het aanbestede werk wordt gedaan. Die informatie kan niet worden gegeven, omdat wij hierop niet

sturen. Het gaat om de afgesproken financiën en de afgesproken leveranties. Daarop wordt gestuurd. De informatie die ik ga verstrekken en die wel betrekking heeft op de externen, is informatie die ik zelf ook heb gekregen. Bij aanvang van dit portefeuillehouderschap heb ik gevraagd om kengetallen en stuurgetallen, waar de formatie ook deel van uitmaakt. Daarom krijg ik vacatureoverzichten, overzichten van externen op vacatures, de slecht te vervullen vacatures en een overzicht van externen die in het SAP staan omdat ze door de provincie worden gefaciliteerd op enigerlei wijze. Die laatste externen kunnen van het aanbestede werk zijn, maar het kunnen ook de accountants zijn die binnenkomen om controles uit te voeren en die daarom van een pas voorzien moeten worden, zodat zij toegang hebben tot de computers. Het SAP registreert dat. Ik heb toegezegd dat wij in het SAP een verbetering aanbrengen waardoor de laatstgenoemde externen in het SAP worden voorzien van een vlaggetje. Daardoor wordt duidelijk om wat voor soort externen het gaat. Ik heb die ene vraag van de heer Kruimer niet kunnen beantwoorden, maar ik heb in de commissie niet begrepen dat dit voor de anderen heel zwaarwegend was.

De **VOORZITTER**: Tot zover de eerste termijn.

Tweede termijn

De heer **WELLINK** (SP): Ik zal kort zijn. Ik bedank de collegeleden voor de antwoorden die zij op de gestelde vragen hebben gegeven. Ik wilde nog even ingaan op de vorm van de begroting. In mijn eerste bijdrage heb ik gezegd begrepen te hebben dat ook zij vindt dat de begroting nog niet de gewenste vorm heeft. Daaruit spreekt ook dat wij er niet gelukkig mee zijn dat de fasen en tussenstanden, die wij eigenlijk verwachten in de projectdoelen die nodig waren, en de output en de gegevens, die getoetst konden worden, niet helemaal duidelijk erin staan. Ik vertrouw erop – en ik heb dat ook in de eerste termijn uitgesproken, dat u erin slaagt om daarin een goede en voor iedereen begrijpelijke vorm te vinden. Wat ik ook nog vraag – en dat is meer de uiterlijke vorm – iemand die een leesbril nodig heeft, kan bijna de zaken in de kleine tabellen niet lezen. Ik vraag u om in de uiterlijke vorm hieraan ook aandacht te schenken, zodat iedereen het kan lezen en het niet alleen maar lege tabellen lijken te zijn.

De heer **YURDAKUL** (D66): Dank aan GS voor de beantwoording van de vragen. Ik heb nog drie opmerkingen.

Ik begreep het argument bij de lege tabellen niet zo goed. Misschien ligt dat aan mij, want er wordt gezegd dat er informatie uit SAP komt waarover wij nog niet beschikken (dit is dus extra informatie die wij gaan krijgen). Die informatie staat niet in de tabellen. Ik ben daarom enigszins verrast door de aangevoerde argumentatie.

Verder over de financiële huishouding van de provincie. Is die huishouding op orde? Zijn wij geëquipeerd voor de toekomst? Ik hoor de gedeputeerde daarover met heel veel slagen om de arm zeggen dat hij geen verrassingen uitsluit, dat hij de provincie op zich gezond vindt en dat er nu geen reden is om de Landsbanki-gelden af te waarderen (voorziening treffen). Mijn vraag wordt dus erg voorzichtig beantwoord.

Dan over de Europese aanbestedingen. 100% Europaproof. Ik ben blij om dat nog een keer te horen. Ik vraag mij af hoe de exercitie tot stand is gekomen, hoe is de risicoparagraaf opgeschoond. De indruk wordt gewekt dat die paragraaf is opgeschoond. Ik heb het vermoeden dat de tegoeden bij Landsbanki daarin nu een groot onderdeel zijn en dat GS hebben bekeken wat eruit kan worden gegooid zodat er voldoende vermogen overblijft om dat af te dekken. Is mijn vermoeden juist?

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): Dank aan het college voor de reactie op de door mij gemaakte opmerkingen.

Ik ben het op een punt niet eens met gedeputeerde Post. Dat is het punt waar zij de relevantie van de prestatie-indicatoren weer ter discussie wil stellen. Ik wijs erop dat in het verleden de Randstedelijke Rekenkamer heeft

geconcludeerd dat er in de begroting en de rekening te weinig prestatie-indicatoren zijn opgenomen om effectief te kunnen sturen en controleren. Op grond daarvan heeft het college de aanbeveling overgenomen om tot meer prestatie-indicatoren te komen. Ik wil toegeven dat niet elk onderwerp zich leent voor een prestatie-indicator, maar de Randstedelijke Rekenkamer heeft een aantal onderwerpen uitdrukkelijk genoemd en beargumenteerd, waarvan het college destijds heeft toegezegd dat zij alsnog opgenomen zouden worden. Ik heb al twee of drie keer bij een begrotingsbehandeling erop gewezen dat dit nog steeds niet is uitgevoerd. Ik stop er pas mee als de toezegging is nagekomen.

Gedeputeerde **POST**: Ik heb nog een omissie uit de eerste termijn. De heer Bruins Slot van het CDA heeft een compliment gemaakt aan de organisatie. Ik bedank hem daarvoor hartelijk en ik zal het natuurlijk overbrengen aan de mensen die zich hiermee hebben beziggehouden.

Volgens de heer Yurdakul heb ik bij mijn antwoord in eerste termijn veel slagen om de arm gehouden en heb ik moeilijk gedaan. Ik heb gezegd dat de financiële huishouding van de provincie op dit moment in orde is. Daarover bestaat geen twijfel. Wij zullen er echter iets aan moeten doen om ervoor te zorgen dat dit ook in de toekomst zo blijft. Dat wil niet zeggen dat het vandaag niet in orde is. Het is net als met een auto: als je hem niet onderhoudt, valt hij op een gegeven moment uit elkaar. Als wij willen dat de provinciale financiële huishouding op orde blijft, dan zullen we die ook moeten blijven onderhouden. Wij doen dat ook. Nu is de situatie op orde en daarbij houd ik geen slagen om de arm.

De heer Wellink vraagt of er verrassingen zijn. Nee, maar ik weet niet of ze er volgende week nog steeds niet zijn. Ik kan niet in de toekomst kijken. Had ik dat laatste wel gekund, dan was ik waarschijnlijk briljant en vreselijk rijk geweest. Of ik ook nu briljant ben, is misschien aan u te beoordelen. Rijk ben ik in elk geval niet, al ben ik wel geestelijk rijk (gelach vanuit de Staten). Ik hoop dat er geen verrassingen komen. Maar ik houd geen slagen om de arm en ik doe niet moeilijk. En ik praat er ook niet omheen.

Het is absoluut niet het geval, dat wat de heer Yurdakul zegt te vermoeden over de gang van zaken bij de risicoparagraaf. Er is een kadernota Risicomanagement. Op grond van die kadernota wordt gekeken naar de risico's. Alleen een risico dat aan de criteria van die nota voldoet, komt in de risicoparagraaf. Elk risico dat er wel aan voldoet, komt er ook in. Er is naar alle provinciale risico's gekeken. De vraag van de heer Yurdakul of zijn vermoeden juist is, moet dan ook met neen worden beantwoord.

Ik heb gehoord wat de heer Wellink heeft opgemerkt in tweede termijn. Ik denk echter dat het niet de bedoeling is dat we een leesbril leveren bij elk exemplaar van de begroting. We zullen kijken hoe we de vormgeving zodanig kunnen aanpakken, dat het ook voor mensen die de kleine lettertjes niet kunnen lezen in de toekomst wel leesbaar wordt. Ik ben blij met het vertrouwen dat u in mij bij de eerste en tweede termijn hebt uitgesproken. Bij mijn benoeming was dat niet het geval.

De heer **YURDAKUL** (D66): Even terug naar de risicoparagraaf en het Europaproof zijn. Ik ben blij met het antwoord waaruit volgt dat mijn vermoeden onjuist blijkt. De post van 20 miljoen stond in de afgelopen jaren steeds in de risicoparagraaf. Waarom is het bedrag dan niet al vorig jaar omlaag gebracht?

Gedeputeerde **POST**: Als u het hebt over het Europaproof zijn van aanbestedingen, dan verwijs ik naar wat mijn collega-gedeputeerde Kruisinga heeft gezegd. Mijn antwoord over uw vermoeden had betrekking op Landsbanki.

De Randstedelijke Rekenkamer heeft inderdaad een opmerking gemaakt over de kengetallen. Ik heb daarover destijds gezegd dat kengetallen niet heilig zijn. Kengetallen zeggen ook niet altijd wat je wilt meten. Daar moet je dus kritisch naar blijven kijken. Als de Staten willen dat bepaalde kengetallen in de begroting worden opgenomen, dan worden ze

ook in de begroting opgenomen. Ik raad u aan zich daartoe te vervoegen bij de klankbordgroep die bezig is met de aanscherping van de begroting.

De **VOORZITTER**: Kan ik hieruit concluderen dat de behandeling van de voordracht is voltooid? Ja.

De heer **YURDAKUL** (D66): Mevrouw Kruisinga zou nog iets zeggen.

Gedeputeerde **KRUISINGA**: Ik meen dat ik geen antwoord meer aan u heb, omdat u blij was te horen dat het goed (100%) was verankerd in de organisatie. Het is alleen zo dat zo nu en dan iemand dat betwist en naar de Europese Commissie stapt. Discussie is over de juistheid van de uitgangspunten. De koffie is daarvan op dit moment het enige voorbeeld. Toen maakte u opmerkingen over de wijze van aanpassing van de risicoparagraaf. Over dat laatste kan ik geen reactie geven.

De heer **YURDAKUL** (D66): In de Begroting 2009 stonden de Europese aanbestedingen in de risicoparagraaf voor 20 miljoen (dat is 100%). In de Begroting 2010 is dat opeens niet meer nodig. Ik heb er begrip voor dat hier een ontwikkeling in kan zijn. Maar waarom was het in de Begroting 2009 dan niet voor 10 miljoen opgenomen?

Gedeputeerde **KRUISINGA**: Het antwoord is dat er heel nadrukkelijk vanuit het risicomanagement is gekeken naar de risicoparagraaf. Van de Europese aanbesteding kun je dan zeggen dat – zoals het er nu in de organisatie op dit gebied voorstaat – de richtlijnen zo duidelijk zijn, dat je een verwaarloosbaar risico loopt. Ik zou moeten gissen wat de reden is geweest om in de Begroting 2009 het bedrag van 20 miljoen op te nemen.

De **VOORZITTER**: Wil iemand over de rompbegroting hoofdelijke stemming? Nee. Wil iemand een stemverklaring of een aantekening? Nee. Dan is voordracht 66 over de rompbegroting en de memorie van antwoord unaniem aangenomen.

Er volgt een schorsing tussen 12.30 uur en 13.15 uur voor de lunchpauze.

De **VOORZITTER**: De vergadering is heropend.

10. STATENVOORDRACHT NAJAARSNOTA 2009
(VOORDRACHT 62)

De heer **LOGGEN** (VVD): Najaar 2009. Hoe zal dit jaar onze provinciale geschiedenis ingaan? In elk geval niet als het meest gedenkwaardige. In de eerste plaats hebben wij onze eigen worsteling in de provincie. Al voor de economische en kredietcrisis een feit waren, was het bekend dat er op het provinciefonds een korting zou komen. Maar nu de effecten van de mondiale crisis in onze provincie zichtbaar en voelbaar zijn voor een steeds groter wordende groep Noord-Hollanders, worden wij geconfronteerd met teruglopende werkgelegenheid in vooral het noordelijk deel van onze provincie. Een Romeins gezegde luidt: “Wie door Jupiter wordt getroffen, draagt geen lichte wonden.” De vraag is daarom of dit deel van de provincie deze klap geheel zelfstandig kan dragen. In de afgelopen weken zijn we geconfronteerd met veel telefoontjes, e-mailtjes en Facebookberichten (zo gaat dat tegenwoordig) van individuele inwoners, bedrijven en organisaties. Zij deden oproepen of kwamen met ideeën en suggesties over wat er zou moeten gebeuren. Wij hebben het dan onder andere over de gevolgen van het omvallen van de DSB Bank en het stilliggen van de bouw van een museum voor moderne kunst.

In vrijwel alle oplossingen wordt een prominente rol aan de provincie toegedicht. Of het nu gaat om borgstellingen, investeringen of bijdragen aan de exploitatie: de provincie zal met een antwoord moeten komen. Maar kan de provincie wel met een pasklaar antwoord komen? Gezien de taken en de rol van de provincie is dat lastig. Primair ligt de verantwoordelijkheid bij het

Rijk en de gemeenten. Wel zou de provincie kleine gemeenten kunnen ondersteunen, die door dit gebeuren extra werkbelasting krijgen op het ambtelijk apparaat, vanwege de grote instroom in bijvoorbeeld de gemeentelijke Sociale Dienst. Hoe dat precies vorm gegeven kan worden, horen wij graag van de desbetreffende portefeuillehouder als het actueel zou worden. Wel hebben wij de ideeën van onze coalitiepartners gehoord. Zij bevatten voor ons voldoende elementen om bij verdere uitwerking en betrokkenheid van andere partners serieus te worden bestudeerd. Maar waar volgens ons dit gebied het meest aan heeft, is de aanleg van de Westfrisiaweg. Een keiharde voorwaarde voor economische ontwikkeling en bereikbaarheid van het gebied.

Waar staat de VVD in dit alles? Onze fractie is van mening dat onze provincie op een keerpunt is aangekomen. Forse bezuinigingen maken het noodzakelijk om nog eens goed naar onze provinciale kerntaken te kijken. Het uitgangspunt daarbij is voor ons het rapport van de commissie-Lodders. Werkgelegenheid en bereikbaarheid – de basisvoorwaarden voor het goed faciliteren van de economie – zullen voor ons de leidende onderwerpen zijn in de discussie. Daar wij het niet zullen winnen van de opkomende economieën in de wereld als het gaat om loonkosten en laagwaardige productie, zal de provincie zich volgens de VVD moeten richten op verduurzaming en innovatie van de economie. Voor de VVD-fractie valt daaronder het behoud van de kernreactor in Petten. Daarom steunen wij de inspanningen van het voltallige college van GS voor het behoud van deze reactor. Het moet mij overigens van het hart dat het eigenlijk een vreemde zaak is dat de provincies op deze wijze met elkaar concurreren, hoe goed bedoeld dan ook. Ook de vergroting van de Zeesluis is een project waarvan de VVD meent dat het moet worden doorgepakt.

De heer **WELLINK** (SP): Bent u – mijnheer Loggen – niet van mening dat de reactor (nu in Petten) wat de locatiekeuze betreft meer een problematiek en zaak is die op het terrein van het Rijk thuishoort in plaats van dat de provincies hierin tegen elkaar gaan opbieden?

De heer **LOGGEN** (VVD): Dat zou het geval zijn als het om een tweede volwaardige kernreactor in Nederland zou gaan, maar hier gaat het over de reactor in Petten die er al vele jaren staat en waar met name isotopen worden opgewekt die in de medische industrie worden gebruikt. Wij willen die werkgelegenheid graag voor dit deel van de provincie behouden. Daarvoor hoeft geen keus meer te worden gemaakt en die kan hier gewoon blijven.

Daar er zoveel speelt en het geld zo schaars wordt, lijkt het mijn fractie verstandig om een overzicht te maken van projecten die de werkgelegenheid ondersteunen en welke voorwaarden daarvan nog moeten worden ingevuld alvorens te kunnen worden uitgevoerd.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Naar aanleiding van uw opmerking over de aanleg van de Tweede Zeesluis. Ik neem aan dat u bedoelt dat het ook wel gek is dat Amsterdam en Rotterdam met elkaar in concurrentie treden in plaats van met elkaar samen te werken. Bedoelde u dat wellicht?

De heer **LOGGEN** (VVD): Als u mij toestaat om mijn verhaal te vervolgen, dan kan ik daarop zo direct misschien antwoord geven. Het zit namelijk in mijn verhaal opgesloten.

Daarnaast zijn wij van mening dat wij een goed instrument in ontwikkeling hebben, dat ondersteunend kan zijn aan wat zojuist is verwoord, namelijk de nieuwe provinciale structuurvisie. Deze visie heeft een relatief simpele strategie. Volgens afspraak blijft de provincie in deze structuurvisie vasthouden aan een goede internationaal concurrerende noordelijke Randstad: de Metropoolregio Amsterdam. Die moet wel worden versterkt door een goede toegankelijkheid, zowel voor woningen, bedrijfsruimten, voorzieningen en bereikbaarheid, en een optimaal functionerende haven en luchthaven. Toegerust op het veranderende

klimaat. Daarnaast creëert de provincie ruimte voor landbouw en innovatie in duurzame energie in het noorden van de provincie.

Wij kunnen toejuichen dat Amsterdam zijn eerste stappen heeft gezet in de verzelfstandiging van het havenbedrijf. Wij zouden nog meer toejuichen dat er een betere coördinatie komt op het gebied van acquisitie voor de beide grote zeehavens in ons land, zodat we niet ieder apart met een delegatie ergens ter wereld verschijnen om onze eigen haven te promoten.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Dat is mooi met de acquisitie. En nu met de verdeling van de binnengehaalde opdrachten. Hoe ziet u dat?

De heer **LOGGEN** (VVD): Luisterend naar de sector is het los van dergelijke afspraken even goed nodig en is vergroting en aanleg van een Tweede Zeesluis noodzakelijk. Het is voor de meeste mensen niet zichtbaar, maar zelfs voor de sluis van IJmuiden is een file (die zich grotendeels op zee bevindt). Welke afspraak je ook maakt, de aanleg van een tweede Zeesluis en de vergroting daarvan blijft een noodzaak.

Door de focus op bestaand gebouwd gebied en te blijven kijken naar mogelijkheden van verdichting, innovatie en transformatie, worden investeringen in de infrastructuur, openbaar vervoer en overige voorzieningen optimaal benut. Wat daar mogelijk is, wat de behoefte is en waar regionaal moet worden afgestemd over bovenlokale zaken (zoals woningbouw en bedrijventerreinen) biedt de provincie de helpende hand.

Mijn fractie ziet ondanks de donkere wolken die zich boven onze provincie hebben samengepakt de eerste stralen van zonlicht. Dat wil zeggen dat er volgens ons volop kansen zijn om benut te worden. Daarvoor is lef nodig, een goed overzichtelijk plan, maar vooral geld. In de najaarsnota kunnen wij lezen dat er door diverse meevallers een bedrag van 9 miljoen euro onder de streep staat. Wij zouden het verstandig vinden om dit te reserveren voor de zaken die nog gaan komen. Een kerntakendiscussie gaat gepaard met schrappen, afbouwen of het intensiveren van beleid. De uitkomsten daarvan zijn nu nog niet bekend. Daarom lijkt het ons verstandig om daarvoor nu al te reserveren.

Er zijn twee zaken in de najaarsnota waarop wij nog willen terugkomen.

In de eerste plaats de 10 miljoen reservering voor het Wieringerrandmeer in afwachting van de terugbetaling van de GEM. Wij kunnen hiermee instemmen, maar zullen in december het aangekondigde vervolg met bijzondere interesse volgen.

In de tweede plaats de meerkosten van de declaratie van GS. Het is jammer dat wij inhoudelijk niet meer het debat kunnen voeren met de gedeputeerden die hiervoor verantwoordelijk zijn. Wel juichen wij het initiatief toe van het huidige college om al haar declaraties op internet te publiceren, en ze daardoor voor iedereen controleerbaar te maken. Wij onderschrijven de afspraken die hierover in de Rekeningencommissie zijn gemaakt. De VVD stelt als partij hoge eisen aan gedrag en aan integriteit van bestuurders. De VVD-fractie in Noord-Holland richt zich daarbij natuurlijk allereerst op haar eigen bestuurders en oud-gedeputeerden. Wij zullen dus zeer kritisch kijken naar de precieze inhoud van de nagelaten declaraties en overige dossiers.

De heer **DE GRAAF** (SP): Ik hoor de heer Loggen zeggen dat de VVD op dit moment akkoord gaat om 10 miljoen euro extra uit te trekken voor het Wieringerrandmeer. Wij hebben daarover vorig jaar een besluit genomen. Daarbij is gezegd dat er vroeg of laat ook Europees geld of rijksgeld bij moet komen. Ik heb toenmalig gedeputeerde Hooijmaijers gevraagd waarom wij nu al akkoord gaan, terwijl het nog niet zeker is of er geld komt vanuit Europa of het Rijk. Was het niet beter als de 10 miljoen euro afkomstig was van het Rijk of van Europa? Is het wel verstandig als de provincie er opnieuw 10 miljoen in stopt?

De heer **LOGGEN** (VVD): Hebt u de voordracht in de najaarsnota gelezen?

De heer **DE GRAAF** (SP): Natuurlijk. Wat is uw antwoord op mijn vraag?

De heer **LOGGEN** (VVD): Er staat in de najaarsnota niet '10 miljoen extra' maar '10 miljoen in afwachting van de terugbetaling van de GEM'. Ik heb niet gelezen dat er 10 miljoen extra voor wordt uitgetrokken.

De heer **DE GRAAF** (SP): Dus u vertrouwt erop dat als wij die 10 miljoen uitgeven, dat geld straks weer terugkomt?

De heer **LOGGEN** (VVD): Als wij daarop niet zouden vertrouwen, dan moet er een ander voorstel komen.

De heer **DE GRAAF** (SP): Ik hoop dat u die 10 miljoen dan wilt verbinden aan de garantstelling van terugkomen van het geld.

De heer **LOGGEN** (VVD): Ik begrijp niet zo goed waar u heen wilt. Er staat wat ik zojuist heb gezegd. Wat de rest van het Wieringerrandmeer betreft, zullen wij met bijzondere interesse volgen wat de gedeputeerde hierover in december meldt.

Voor het overige kan de VVD instemmen met de voordracht. De VVD is ervan overtuigd dat met de voorliggende keuzes de mogelijkheden binnen handbereik zijn om een vitale, aantrekkelijke en duurzame provincie te blijven.

U kent het motto van de VVD: geen woorden maar daden. Innovatie kan ook in het kleine zitten. Een voorbeeld is een website die vandaag is gelanceerd en waarop de inwoners van Noord-Holland hun inbreng kunnen geven op de profielschets voor de Commissaris van de Koningin.

De **VOORZITTER**: Beter goed gejat dan slecht bedacht, zeg ik dan maar. Feijenoord was dacht ik de eerste.

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): Uit de najaarsnota blijkt dat sprake is van bijna 19 miljoen aan meevallers en een positief saldo 2009 voor ongeveer 9 miljoen. Op zichzelf is dat natuurlijk goed nieuws. Mijn fractie is daarvoor dankbaar na alle perikelen rond Landsbanki. Het rentevoordeel uit de verkoop van de Nuon-aandelen per 1 juli 2009 voor het bedrag van 442 miljoen heeft hierop vanzelfsprekend invloed. Het beeld van een provincie die er niet in slaagt om binnen de afgesproken tijd grote projecten te realiseren, blijft helaas hangen. Voor projecten als Zuidas, de Tweede Zeesluis en de Spaarnetunnel staan op de begroting al jaren honderden miljoenen gereserveerd zonder dat er ook maar enig zicht op een besteding is. Dit komt de geloofwaardigheid van de politiek niet ten goede en suggereert gebrek aan daadkracht.

In de Najaarsnota 2009 zijn mutaties van een aantal posten wel zeer summier toegelicht. De CU-SGP-fractie verzoekt GS om mutaties van meer dan 100.000 euro te voorzien van een duidelijke en vooral begrijpelijke toelichting.

Uit de naderhand verkregen schriftelijke informatie – ik verzoek gedeputeerde Kruisinga om aan haar medewerkers de dank daarvoor over te brengen – blijkt dat bijvoorbeeld een storting van 758.000 euro voorzieningen pensioen oud GS-leden ook de wachtgelden na aftreding omvat. Dat was niet uit de najaarsnota af te leiden.

Het project nieuwe begroting 400.000 euro heeft onze nadrukkelijke steun, omdat wij hopen dat de gewekte verwachtingen daadwerkelijk in 2010 zullen worden gerealiseerd.

De heer **VAN OEVEREN** (PvdD): De Partij voor de Dieren steunt de onderzoeken die de provincie laat doen naar de migratiepatronen (zeg maar: het heen en weer vliegen) van ganzen rond de luchthaven Schiphol. Het is belangrijk dat deze goed in kaart worden gebracht opdat de meest veilige oplossing voor mens en dier kan worden gekozen. Ook steunen wij de

evaluatie van de maatregelen tegen de ganzen op Texel (vorig jaar), al vinden wij – los van de resultaten – dat je zo niet met dieren omgaat.

Mijn fractie heeft nog twee vragen over de 25.000 euro voor maatregelen om de aanwezigheid van ganzen rond Schiphol te beperken. In de uitleg over het onderzoek naar ganzen blijkt dat u niet precies weet welke ganzen gevaarlijk kunnen zijn voor de luchtverkeersveiligheid. Dan is volgens ons een voor de hand liggende vraag hoe u dan zo zeker weet dat deze 25.000 euro goed is besteed. Dit bedrag – zo begrijpen wij – wordt gebruikt om een premie te betalen voor elke gedode gans. Als dit klopt, dan willen wij u het volgende meegeven. Het doel is om te voorkomen dat de ganzen in de buurt van Schiphol komen. Het meest effectieve is dan om de ganzen niet uit het ei te laten komen. Dat is beter dan dat ze worden afgeschoten, want dan vliegen ze al. Dus liever nestbehandeling dan schieten. Nestbehandeling wordt ook door jagers uitgevoerd, maar de jagers schieten ook op ganzen die uit hun ei zijn gekomen. Daar krijgen ze dan een premie voor. U begrijpt dat het hierdoor voor sommige mensen interessanter is om zich in te zetten voor het afschieten dan voor nestbehandeling. Ook hier heb ik een voor de hand liggende vraag voor u.

De heer **VAN DIEST** (CDA): Zegt u dat jagers een premie krijgen voor schadebestrijding als zij een gans afschieten?

De heer **VAN OEVEREN** (PvdD): Ja, zo hebben wij dat begrepen.

De heer **VAN DIEST** (CDA): Wie zou die premie moeten vergoeden? En dat speelt in de regio Schiphol?

De heer **VAN OEVEREN** (PvdD): Dat weet ik niet. Ja.

Resumerend: Jagers krijgen geld voor elke gedode gans en ze zijn verantwoordelijk voor nestbehandeling. Hoe voorkomt u dat beloningen voor afgeschoten ganzen ervoor zorgen dat het probleem in stand wordt gehouden, bijvoorbeeld doordat een afgeschoten gans meer geld oplevert dan een behandeld ganzenei? We zijn geen voorstander van een premiesysteem. Het doden van ganzen rond Schiphol is zinloos in vergelijking met maatregelen waardoor ganzen niet naar de polder worden gelokt. Wij roepen de gedeputeerde op om meer inzet te laten zien via het traject van de ruimtelijke ordening. De belangen van mens en dier zijn daar het beste mee gediend.

De heer **BRUYSTENS** (Ouderenpartij Noord-Holland): Mede dankzij enkele flinke meevallers met een negatieve waarde van 18,8 miljoen is het saldo na achttien maanden uitvoering Begroting 2009 9,2 miljoen. Dat ziet er goed uit, maar we hebben nog vier maanden te gaan.

Wij beperken ons tot drie opmerkingen over de najaarsnota.
Ten eerste lezen we in het ontwerpbesluit voor PS bij besluit 5: ‘ten behoeve van de grondverwerving voor het Wieringerrandmeer, het krediet anticiperende grondaankopen (tijdelijk in afwachting van betalingen door GEM) met 10 miljoen euro te verhogen’. Wij vragen ons af waarvoor dit extra krediet nodig is, waar steeds meer personen en grote organisaties vraagtekens plaatsen bij de realisering van dit project. Moet dit meer nog wel worden aangelegd?

In besluit 6 van het ontwerpbesluit lezen we een en ander over de plaatsing van Nuon-gelden in bepaalde reserves. Ouderenpartij Noord-Holland vindt nog steeds dat eindelijk eens iets van dat Nuon-geld direct terug moet naar de burger. Bij de behandeling van een volledige besteding van de Nuon-gelden – wat is beschreven in de eerste begrotingswijziging – komen we hierop terug (dus in PS van 14 december aanstaande).

Op pagina 31 van de najaarsnota vraagt u een eenmalig bedrag van 198.000 euro voor professionalisering van de financieringsfunctie. Kunt u aangeven of door deze professionalisering er ook structureel extra werk bijkomt?

Wij zijn verder akkoord met de najaarsnota.

De heer **BROEKHOVEN** (CDA): Een beetje lastige behandeling was die rompbegroting, maar dat geldt ook voor deze najaarsnota. Ik heb al iemand horen zeggen vanmorgen dat we discussiëren met de handen op de rug, je zou ook kunnen zeggen dat je spreekt met meel in de mond en ik heb de variant bedacht dat het net lijkt of ik (een zwemliefhebber) in stroop rond zwem. Als je op dit moment wilt praten over bijvoorbeeld de Nuon-gelden, die Nuon-gelden worden nu in de saldireserves gestopt (dat is volgens mij een goede zet). De discussie over hoe we daarmee omgaan, volgt bij de eerste begrotingswijziging.

Een tweede constatering. Vanmorgen is de behandeling van de begroting goedgekeurd. Dat ging heel lauw, terwijl er normaliter wel twee dagen over wordt gesproken. Daarna wordt de gedeputeerde gefeliciteerd. Nu gaat het… wat hebben we vanmorgen nou zitten doen, volgens mij niets. Dat is heel lastig praten. En zo gaat het ook weer met deze najaarsnota, want het is volgens mij een periodieke rapportage waarbij wordt gekeken naar de stand van zaken van de activiteiten in het afgelopen jaar (vrijstellingen, meevallers, tegenvallers, zijn de dingen uitgevoerd zoals we ze hebben bedacht?). Hierover is in de commissies gesproken en ik ga dat niet herhalen. In Op Dreef van afgelopen zaterdag lees ik een prachtig verhaal van een van onze medewerkers over een voorzet voor een discussie bij de algemene beschouwingen over hoe de provincie in de komende tijd met bijvoorbeeld de middelen moet omgaan. De najaarsnota is een moment om na de begroting een soort voorzet te geven naar de voorjaarsnota. Ik ga dat nu niet doen, omdat mijn fractievoorzitter op 14 december het woord voert, maar ik zou het wel willen doen.

De heer **TALSMA** (PvdA): Een voorstel van orde. Ik vind dat de heer Broekhoven dit nu wel moet zeggen. Hij kan ons hierover niet een maand in spanning laten zitten.

De heer **BROEKHOVEN** (CDA): U weet dit misschien niet, maar het CDA heeft een echte fractiediscipline en ik houd mij daar altijd aan.

Wij kunnen over de najaarsnota verder weinig zeggen. Wij gaan akkoord met de zaken die in het besluit staan, maar ik maak daarbij wel een voorbehoud. Twee agendapunten later op deze dag (TWIN-H Jeugdzorg en Sociaal Economische Vitalisering) komen namelijk onderwerpen aan de orde waarover mijn fractie misschien kritische kanttekeningen plaatsen, terwijl dat eigenlijk niet zou kunnen na instemming van de najaarsnota. Ik wil daarmee ook zeggen dat de volgorde van de agendapunten niet helemaal juist is.

Er is 35 miljoen verstoring in het kasritme (voorgenomen activiteiten). Dat mag niet meer gebeuren. Misschien dat bij de algemene beschouwingen goede voorzetten kunnen worden gegeven om dit voortaan te voorkomen.

De heer **WELLINK** (SP): Sinds de vaststelling van de Lentenota 2009 hebben tot augustus van dit jaar de nodige ontwikkelingen plaatsgevonden. De najaarsnota geeft dat ook aan en gaat er nader op in. Wij nemen daarvan als fractie kennis. Toch wil ik een opmerking maken naar aanleiding van de gemaakte opmerkingen in deel 1 (financiële positie) waarin iets staat vermeld over de aandelen Nuon. Zoals u weet, was de SP tegen de verkoop van de aandelen Nuon. Als het aan ons had gelegen, had het nooit zo ver moeten komen. Veel partijen waren het vorig jaar na de kredietcrisis en de miljarden euro’s noodsteun aan wankelende banken over een ding eens: het ongerijmde vrijemarktfundamentalisme kan rampzalige gevolgen hebben als de overheid maar alles aan de markt overlaat. Daarom is het in de ogen van de SP zorgelijk dat in Noord-Holland privatisering van overheidsdiensten nog altijd geen halt wordt toegeroepen. Nuon was hiervan een voorbeeld. Een ander voorbeeld is de aanbesteding van het openbaar busvervoer en de manier waarop me omgaan met de roep van minister Eurlings om de Amsterdamse haven te verzelfstandigen. Is het niet beter dat de zeehavens in handen blijven van de lokale en regionale overheden? En dat de provincie

zich inzet voor een goede samenwerking tussen de havens van Amsterdam, andere Noord-Hollandse havenbedrijven en de haven van Rotterdam?

Een opmerking over beslispunt 5. Daar wordt besloten tot een tijdelijke ophoging met 10 miljoen euro van het krediet anticiperende grondaankoop ten behoeve van grondverwerving voor het Wieringerrandmeer. Wij willen graag zien aangetekend dat we tegen dit onderdeel uit de besluitvorming zijn, omdat wij vinden dat er voor het maken van een verstandige keuze eerst een actualisering van de business case moet plaatsvinden.

De **VOORZITTER**: Wil een ander lid hierover het woord voeren? Nee.

Gedeputeerde **POST**: Ik heb niet zo heel veel reacties te geven, omdat er weinig concrete vragen zijn gesteld. De enige concrete vraag is er een van de CU-SGP. Zij constateert eerst dat de toelichting nogal summier is en graag ziet zij dat mutaties van meer dan 100.000 euro worden toegelicht. Ik begrijp de vraag, maar ik heb moeite met de strengheid waarmee u een grens trekt. Zo is bij de N201 een bedrag van 100.000 euro zeer beperkt, terwijl het bij GS-declaraties een zeer groot bedrag is. Ik zou met u in een ander verband willen praten over die grens. Het moet een grens zijn die in de praktijk werkt en waarmee wordt tegemoetgekomen aan uw behoefte aan informatie.

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): U zou het aan een percentage kunnen verbinden.

Gedeputeerde **POST**: Ja of een combinatie van beide. Laten we er op een ander moment over verder praten.

Ik wil het ook hebben over het beeld dat CU-SGP signaleert over projecten die niet tot uitvoering komen. Ik kan mij uw zorg hierover voorstellen – dat is ook mijn zorg – maar bij twee van de drie door u genoemde projecten is het niet de provincie die het tempo bepaalt (het derde kon ik niet zo snel opschrijven). Bij de Tweede Zeesluis en de Zuidas is het Rijk tempobepalend.

Gedeputeerde **BOND**: De heer Loggen heeft enkele vragen gesteld over een lijst met projecten. Volgens mij is die projectenlijst al diverse malen in commissieverband uitgedeeld. Bij de A-, B- en C-projecten, waarmee eind vorig jaar is gestart, is besloten om een aantal financieringsmiddelen naar voren te halen (HIRB, wet, onderhoud van provinciale wegen). De B-lijst bestaat uit projecten die meer voorbereiding vergen en waarbij we het Rijk nodig hebben. De C-lijst betreft met name die projecten waarvoor de procedure langer duurt. Die projectenlijst is dus aanwezig.

De vraag over de concurrerende provincies en de havens van Rotterdam en Amsterdam. Ik weet dat vanuit het Rijk de stroomlijning van de samenwerking tussen beide havens niet alleen steeds meer wordt gestimuleerd maar ook geregisseerd (wie doet wat vooral), zoals bleek tijdens een handelsmissie begin dit jaar waarin premier Balkenende en minister Eurlings en de havens van Amsterdam en Rotterdam samen optrokken voor de promotie van Nederland als logistiek centrum van Europa. De provincierol is heel erg gericht op de haven binnen het Noordzeekanaalgebied. Daar spelen Plabeka en gedeputeerde Post (masterplan) een eigen rol en ik heb een eigen rol in de RON. Uitgangspunt is om de samenwerking in dat gebied te verstevigen. In ons collegeprogramma staat ook nog steeds de ambitie voor een ontwikkelingsbedrijf in dat gebied. Dat zal misschien deze collegeperiode niet gaan lukken, want daarbij heb je alle partners nodig. Het mag echter duidelijk zijn dat het een ambitie en een doelstelling is. Wij willen die samenwerking in dat gebied echt verstevigen en daarin spelen wij onze rol. ECN en NRG (het project Pallas). Wij zijn daarover in eerste instantie verrast, maar in een latere fase zijn de commissaris en ikzelf in gesprek gegaan met Zeeland en we hebben daar een streep gezet onder het elkaar beconcurreren. Dat neemt niet weg dat wij onze eigen rol en onze eigen

partij spelen bij het behoud van dit belangrijke bedrijf. Daarbij gaan we uit van de kracht van onze eigen provincie bij de vestigingsvoorwaarden. Er staat op de begroting een bedrag dat we denken nodig te hebben voor een deelneming in de eerste voorbereidingsfase om dit traject voor elkaar te krijgen in Noord-Holland. Daar zullen ook zeker nog andere partners bij nodig zijn. Ik kan u zeggen dat het hierbij blijft tussen Zeeland en Noord-Holland.

Promotie en acquisitie. Morgen wordt de notitie hierover in GS besproken. Binnenkort kunt u die notitie in de commissie verwachten.

Dank aan de Partij voor de Dieren voor de ondersteuning van het onderzoek Schiphol en de evaluatie Texel. Waarom suggereert deze partij dat jagers liever schieten dan schudden? Ik deel dat niet en denk dat het andersom is. De jagers zien zelf ook in dat het probleem te groot is om te beschieten.

De heer **VAN OEVEREN** (PvdD): Waarom wordt dan een premie ingesteld voor elke geschoten gans?

Gedeputeerde **BOND**: Die 25.000 euro – het tweede deel van uw vraag – is niet bedoeld of direct bedoeld voor bejaging. De nadruk van de faunabeheereenheid op nestbehandeling blijkt niet te voldoen en blijkt niet voldoende te zijn. Dus moet je dan aan ondersteunend afschot doen ten behoeve van de veiligheid (met name de vliegveiligheid) in dit gebied. Dit jaar is het afschot al minder dan voorgaande jaren. Het is dus primair nestbehandeling en aanvullend afschot. Daarvoor is het geld bedoeld. U kunt het daarom niet betitelen als sec een premie voor afschieten. Het is in het volledig pallet van bestrijding dat de 25.000 euro op de begroting staat.

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Er is gesproken over het Wieringerrandmeer, beginnend bij de VVD en eindigend bij de SP. In het begrotingsvoorstel staat niets meer en minder dan de afspraken die wij bij de vaststelling van de SOK hebben gemaakt. Daar is gesproken over een garantstelling die wij de GEM kunnen geven, welke alleen maar wordt gebruikt als de GEM dat nodig heeft. Bij de opheffing van de GEM vloeit dat geld weer terug. Dat geld wordt gebruikt voor de aankoop van de gronden in dat gebied. De heer Bruystens vroeg of het meer nog wel moest worden aangelegd. Ik heb het hierover herhaaldelijk gehad met u (elke keer dat wij elkaar spreken). Ik heb u beloofd dat ik in december met een geactualiseerde business case kom (met een go of no go) en dan zal ik alle vragen die u daarover stelt beantwoorden. De SP heeft aangetekend dat zij tegen de 10 miljoen van het Wieringerrandmeer gaat stemmen. Dan bent u heel consequent. U bent consequent in het geen cent over hebben voor dit gedeelte van Noord-Holland. Dit gedeelte heeft er zelf om gevraagd en wij doen ons uiterste best om daar werkgelegenheid, welvaart, mensen en draagvlak voor de voorzieningen terug te brengen. Dus u bent zeer consequent.

Gedeputeerde **KRUISINGA**: Er is een vraag gesteld over het professionaliseringstraject voor de financieringsfunctie, of dit incidenteel is of structureel. Het gaat dus niet om structurele kosten als gevolg van deze investering, maar het is een inhaalslag om de kwaliteit te verbeteren (bijvoorbeeld procesbeschrijvingen). Dit heeft te maken met de aanbevelingen van de onderzoekscommissie.

Er is ook een opmerking gemaakt door de heer Roetman. De cijfers zijn hem nu duidelijk, maar hij kreeg vervolgens de brief van Loyalis waarin de opdracht staat geformuleerd en waar onder punt e staat het regime waaronder Loyalis de wachtgeldbeheersing doet ten aanzien van gedeputeerden. U had volgens mij de veronderstelling dat dit bij het bedrag van ongeveer 758.000 euro hoorde, maar het bedrag dat in de najaarsnota staat, heeft alleen te maken met de voorzieningen pensioenen (voor zover ik dat u nu kan zeggen, als het niet juist is, krijgt u nader bericht van mij).

De **VOORZITTER**: De eerste termijn is hiermee ten einde.

Tweede termijn

De heer **LOGGEN** (VVD): De vraag van de VVD over de lijst met projecten was niet zozeer om te zeggen dat wij die lijsten A, B en C niet goed hebben bestudeerd, maar het betrof een actualisatie daarvan in het kader van de recente ontwikkelingen. Wij horen overal dat er wat moet gebeuren met het omvallen van de DSB Bank of de terugloop van de werkgelegenheid vanwege de ontwikkelingen in Den Helder (marine). Wij zouden graag zien of er aanleiding is om de eerder geproduceerde lijsten (van eind vorig jaar) te actualiseren.
Ik wil richting SP opmerken – de partij heeft de marktwerking weer eens verketterd in dit gremium – dat de woordvoerder twee zaken door elkaar haalt: het bankensysteem dat al honderden jaren zelfstandig functioneert en de liberalisering van de energiemarkt (de overheid is weliswaar nog steeds eigenaar van het netwerk, maar niet van de leveranties).

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): Ik kan mij heel goed vinden in de beantwoording van gedeputeerde Post. We praten er nog wel verder over door. De beantwoording van gedeputeerde Kruisinga was enigszins verbijsterend. Aanvankelijk was er bij mijn fractie verbazing over de hoogte van het bedrag, omdat het alleen over de pensioenvoorzieningen zou zijn. Volgens de beantwoording was het een berekening op grond van de APPA. De APPA gaat zowel over wachtgelden als over pensioenvoorzieningen. Mijn conclusie was dat het daarom voor beide zou gelden, maar als het inderdaad zo is als de gedeputeerde beweert (alleen over pensioenvoorzieningen), dan wil ik graag een nadere toelichting in de commissie, omdat het bedrag aan pensioenvoorziening dan ongeveer gelijk is aan dat van het salaris, en dat is onbegrijpelijk.

De heer **VAN OEVEREN** (PvdD): Ik constateer dat de vraag die ik in eerste termijn stelde over hoe te voorkomen dat de beloning voor het afschieten van ganzen ervoor zorgt dat het probleem in stand wordt gehouden, inhoudelijk niet is beantwoord. Daarom vraag ik de gedeputeerde om een overzicht te maken van de terugmeldingen van de ontheffingen. Ik vraag dat omdat wij beschikken over materiaal waarover ook de provincie beschikt. De Wildbeheereenheid van de Haarlemmermeer – onder andere verantwoordelijk voor de terreinen van Schiphol – meldt terug dat er ruim 11.000 ganzen zijn gedood (later gecorrigeerd in 1100 ganzen) en aan nestbehandeling 0 (cijfers over 2007). U vraagt hoe wij tegen jagers aankijken. Wij denken nieuwsgierig te zijn over hoe jagers omgaan met nestbehandeling versus het schieten. Je bent in principe geen jager door nesten te behandelen. Ik ben benieuwd hoe u ziet dat jagers daarin staan.

De heer **BROEKHOVEN** (CDA): Ik heb iets gezegd over jeugdzorg en over de kwestie sociaal-economische vitalisering. Ik zal een voorbeeld geven. Ik heb begrepen dat er bij Texel een verandering ontstaat. Ik heb geen antwoord gekregen van de gedeputeerde op mijn vragen. Betekent het nu dat of het een wordt bijgesteld of het ander wordt bijgesteld? Ik heb begrepen dat Texel zelf 25.000 euro gaat betalen. Dat betekent dat wij dat minder gaan betalen, en dat het dus bij ons een verandering geeft. Is dat ook zo?

Gedeputeerde **MEERHOF**: Er dreigt een misverstand, omdat het daarbij gaat om een ander agendapunt. Dan gaan we het over die 25.000 euro hebben. Prima.

De heer **BROEKHOVEN** (CDA): Maar het staat nu ook in de najaarsnota. Als je de najaarsnota goedkeurt vóór behandeling van die andere agendapunten – ik heb dat in eerste termijn ook al gezegd – dan heeft dat consequenties voor de behandeling van de najaarsnota. We gaan dus of de najaarsnota daarna vaststellen of we zeggen nu dat we een verandering gaan aanbrengen.

De **VOORZITTER**: Het is niet onredelijk wat de heer Broekhoven voorstelt. Zullen we de stemming over punt 10 na punt 12 doen?

De heer **WELLINK** (SP): Ik ben blij met de opmerking van gedeputeerde Driessen over de Wieringerrandmeer dat wij bekend staan als consistent. Ik zie dat als een compliment, omdat wij voorzichtig zijn. Als ik in haar antwoord hoor dat over nog geen maand een besluit wordt voorgelegd (go of no go), terwijl je nu een voorstel doet voor verhoging van het bedrag, dan vinden ik en mijn fractie dat je nu op dit onderdeel no go moet zeggen.

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Het antwoord is buitengewoon eenvoudig. Het is de systematiek van de begroting dat je nu bij deze begroting moet regelen – mocht je het nodig hebben – het krediet voor de garantstelling voor het Wieringerrandmeer. Als in december op basis van de geactualiseerde business case wordt besloten tot een go van de plannen en de fasen, dan heb je lege handen. Regeren is vooruitzien. Daarom doen wij het nu. Als we het niet nodig zouden hebben (een no go), dan komen wij daar niet aan. Bovendien is het eerder al besloten en is het dus een logisch gevolg van wat we hier doen.

Gedeputeerde **BOND**: Ik begin met het overzicht waar de Partij voor de Dieren om vraagt, een overzicht dat ze al hebben, de heer Van Oeveren heeft mij inmiddels gemeld dat het niet gaat om 11.000 gedode ganzen maar 1100. Het cijfer 0 is juist, maar de wildbeheereenheid daar doet ook niet aan nestbehandeling. Daar gebeurt dat vooral door onder andere natuurbeschermingsorganisaties. Zij hebben 45.500 eieren geschud in het afgelopen jaar (die informatie heb ik zojuist gekregen). U kunt die lijst krijgen, mijnheer Van Oeveren.

De heer **VAN OEVEREN** (PvdD): Ik wilde inderdaad over actueel cijfermateriaal beschikken en niet over lijsten die we al hebben. Dat wat u zegt, bevestigt overigens het beeld dat wij hebben van jagers (dat jagers niet doen aan nestbehandeling, maar schieten).

Gedeputeerde **BOND**: Dat verschilt per WBE (wildbeheereenheid), maar u krijgt de lijst met het overzicht. De ene WBE doet het wel, de andere niet. Rond Schiphol gebeurt het door andere verenigingen, die daartoe worden ingehuurd. Zij hebben daar bij elkaar 45.500 eieren geschud. Het cijfer 0 klopt dus niet. Daarmee klopt ook weer de verhouding eerst schudden en dan schieten.

De heer **DE GRAAF** (SP): Ik volg de discussie tussen de gedeputeerde en de Partij voor de Dieren al enige tijd over het afschotbeleid rond Schiphol. Ik heb in het verleden wel eens geprobeerd om tussen de voorganger van gedeputeerde Bond (gedeputeerde Visser) en de PvdD de vredesduif te spelen namens de SP. Wat zou kunnen helpen, is als er meer preventieve maatregelen worden genomen om Schiphol heen om de ganzen daar weg te jagen. Is de gedeputeerde het met de SP eens dat het in elk geval heel belangrijk is om ervoor te zorgen dat het leefgebied voor de ganzen rondom Schiphol zo onprettig mogelijk wordt gemaakt zodat de ganzen wegblijven en afschot dus niet nodig is?

Gedeputeerde **BOND**: Ja, dat zou een langetermijnoplossing kunnen zijn. Ik heb het daarover ook wel eens met de PvdD gehad. Het vergt meer tijd, omdat het gebied onaantrekkelijk moet worden gemaakt. Je kunt dan denken aan bollenvelden rond Schiphol en kassen.

De lijst met projecten (vraag van de VVD) zal in commissieverband zeker aan de orde worden gesteld. U moet zich wel voorstellen dat het gaat om projecten die voor 2009 zijn gepland op lijst A. Zij zullen zeker terugkomen. Als het om de voortgang van de projecten gaat, dan komt die lijst in de commissie WAMEN aan de orde.

Gedeputeerde **KRUISINGA**: Mijnheer Roetman, het is uitstekend om in de commissie nog wat dieper op cijfers in te gaan, maar mijn antwoord was correct. De bedragen die hier genoemd worden, zijn exclusief de wachtgelden. Dat is een aparte begrotingsparagraaf.

De **VOORZITTER**: Zoals besloten, wordt na voordracht 63 gestemd en besloten over agendapunt 10.

11. STATENVOORDRACHT KREDIETAANVRAAG PROVINCIALE HUISVESTING
(VOORDRACHT 67)

Mevrouw **SMITS** (SP): In het basisprogramma van eisen voor de huisvesting van de provincie Noord-Holland uit mei 2008, besproken in de commissie FEPO in september 2008, stond een indicatieve kostenraming waarbij de totale kosten van het project Huisvesting op circa 60 miljoen euro werden geschat. Daarbij werd nog geen rekening gehouden met de tijdelijke huisvesting en met de ICT-voorzieningen.

Deze laatste zijn in de nu voorliggende uitwerking van het programma geschat op ruim meer dan 11 miljoen euro en een kleine 4 miljoen euro, waarbij het totaal aan kosten toen in 2008 zou zijn uitgekomen op circa 75 miljoen euro.

De financiële gevolgen worden echter in de voorliggende voordracht geschat op een kleine 116 miljoen euro, ofwel 41 miljoen euro meer. En waarbij op bijna de eerste pagina van de begrotingswijziging een taakstellende bezuinigingsopdracht van 45 miljoen wordt voorgesteld.

Ik zal ongetwijfeld volgens een aantal van u appels en peren door elkaar halen, maar toch… er klopt voor ons gevoel hier iets niet. De provincie wil een goede werkgever zijn. Maar slaat ze daarin met dit ambitieuze programma voor een ‘nieuw huis’ niet wat door? De maatregelen op het gebied van duurzaamheid zijn prachtig correct. Over de keuze voor hoofdzakelijk activiteitgerelateerde werkplekken in plaats van vaste zijn we minder enthousiast en verwachten we logistieke problemen, maar dat is een kwestie voor de ondernemingsraad om te beoordelen.

Bij de beantwoording van de vragen tijdens de behandeling van dit agendapunt in de laatste vergadering van de commissie FEPO gaf de gedeputeerde aan dat de stijging van de kosten tussen september 2008 en nu onder andere lag in de ontwerpkosten en in de kosten van de architect.

Dat roept bij de SP de vraag op hoe de provincie tot een keuze van ontwerp is gekomen. Alleen op basis van de spannende vormgeving of zijn de kosten daarvan ook meegewogen? Wat waren de gehanteerde criteria om tot een keuze te komen, hoeveel architecten hebben meegedongen? Graag een toelichting van de gedeputeerde.

Bij huisvestingsprojecten maakt men vaak een onderscheid tussen ‘wat is er met inachtneming van de arbowetgeving minimaal noodzakelijk?’ en ‘wat is wenselijk?’. Dat loopt nogal eens uiteen. Wenselijk komt namelijk altijd hoger uit dan noodzakelijk. Wij willen weten of het niet soberder had gekund, of er meerdere scenario’s zijn gehanteerd. In hoeverre heeft de provincie zich nu al gecommitteerd? Vragen waarop we van de gedeputeerde graag een antwoord horen.

Wat de dekking van de voorgestelde uitgaven betreft, die ziet er doortimmerd uit. Daar ligt voor ons ook niet het probleem. Ons probleem is de hoogte van de uitgaven. In deze tijd van moeten besparen, wordt daarmee een verkeerd signaal naar de burgers afgegeven.

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): De CU-SGP fractie is blij dat het oorspronkelijk plan van architect Mateo – waartoe PS in grote meerderheid hadden besloten, maar met tegenstem van onder andere de toenmalige CU-SGP fractievoorzitter de heer Bezemer – toch niet is gerealiseerd. Na meer dan vier jaar van voorbereiding concludeerde commissaris Borghouts in de vergadering van PS van 31 januari 2005 dat – als alles gaat goed gaat – er in 2008 een nieuw provinciehuis staat. Volgens dit plan zou de grote provinciezaal van PS ondergronds komen. Daartegen heeft mijn fractie

vanaf het begin grote bezwaren gehad. Vandaag vergaderen wij dankzij voortschrijdend inzicht van PS in een prachtig gerestaureerde Statenzaal en vandaag behandelen wij voorstellen van GS voor een duurzame vernieuwing van de huisvesting van de provinciale organisatie. Dat zal volgens de plannen gebeuren via een grondige renovatie van het gebouw Houtplein en de verbouwing van de gebouwen A, B en C aan De Dreef. De voordracht van huisvesting voor de provinciale organisatie maakt op mijn fractie een bijzonder gedegen indruk en doet denken aan de procedures voor de realisatie van de N201. Wij vinden het een goede zaak dat nu al rekening wordt gehouden met mogelijke risico's en tegenvallers. Door de huidige marktomstandigheden die mogelijk nog wel enige tijd voortduren, achten wij op grond van opgedane ervaringen binnen N201 het goed mogelijk dat de aanbestedingsbedragen lager uitvallen dan begroot. Wij vragen daarom van het college de toezegging dat aanbestedingsmeevallers worden gebruikt om de exploitatielasten te verlagen. Graag een reactie van het college hierop.

De CU-SGP-fractie stemt van harte in met de toezegging zoals vermeld op pagina 8 van de voordracht dat PS elke drie maanden een voortgangsrapportage wordt aangeboden. Wij stellen voor om deze voortgangsrapportages te behandelen in de Rekeningencommissie zoals dat ook gebeurt met de voortgangsrapportage van de N201. De details van de voordracht zijn bij de behandeling in de commissie FEPO uitvoerig besproken en de gestelde vragen zijn naar onze tevredenheid beantwoord en verwerkt.

Ik wens het college veel succes met de voortgang van de realisatie en wij zien met belangstelling uit naar de eerste kwartaalvoortgangsrapportage.

De heer **BRUYSTENS** (Ouderenpartij Noord-Holland): Zoals gebruikelijk enkele korte opmerkingen over dit onderwerp.

Allereerst over de planning. De voorbereiding in 2009 en 2010, bouwen in 2011 en 2012 en ingebruikname van het Houtplein en De Dreef in 2013. Dit is de planning zonder vertraging. Terecht somt u in het voorstel een aantal mogelijke vertragingen op. Wij denken dat het realistisch is om rekening te houden met een ingebruikname in 2014. Vertraging is toch de praktijk bij dergelijke projecten.

Voor de kredietaanvragen van 62,2 miljoen euro voor het Houtplein en 22 miljoen euro voor de te activeren investering Dreef, exclusief de inrichting, gaan we niet praktisch te werk. Deze bedragen zijn voor ons de absolute bovengrenzen. Daarmee moet u het doen. Streven is om het Houtplein op te leveren met 900 werkplekken. Dat moet dan voldoende zijn voor een reguliere organisatie van 1150 fte. Velen hiervan worden ingevuld met deeltijdbanen. Met hoeveel werknemers moeten we dan rekening houden? 1200 of 1300? Ik ben benieuwd naar uw antwoord. We vinden daarover niets meer in de begroting en ook in de productenramingen. Daar komen de externen dan nog bij, inclusief de externen van het uitbestede werk, zoals horeca, kopieerwerk en ICT-onderhoud. Kortom: zijn die 900 werkplekken wel voldoende? In het voorstel wordt gesproken over 900 flexibele werkplekken, zogenaamde flexplekken. Wij kunnen daarmee akkoord gaan, mits die flexplekken nooit een barrière zijn voor de natuurlijke ontwikkeling in de organisatie dat werknemers die hetzelfde werk doen bij elkaar gaan zitten. Dat werkt kostenbesparend.

Samenvattend: akkoord met uw voorstel, maar de gevraagde kredieten zijn voor ons wel de maximumbedragen.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik wil ingaan op het aspect van de duurzaamheid. In de voordracht wordt daaraan gelukkig veel aandacht besteed. Onze complimenten daarvoor. Wij vinden dat heel belangrijk. Wij hebben daarover ook in de commissie van gedachten gewisseld. Ik zou graag willen dat de gedeputeerde haar daarin gedane heldere uitspraken in deze zaal herhaalt, omdat ze niet in de voordracht staan. Het is pure winst om die uitspraken hier te herhalen. De gedeputeerde heeft twee dingen gezegd. Ten eerste heeft zij gezegd dat wat betreft de energiemaatregelen

dat bij de twee gerenoveerde gebouwen tot twee klimaatneutrale gebouwen zal leiden. Ten tweede heeft zij gezegd dat bij de renovatie duurzame materialen worden gebruikt, zoals duurzaam gecertificeerd hout. Ik zou graag willen dat zij die twee uitspraken hier herhaalt.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Wij zullen niet herhalen wat we in de commissie hebben gezegd over de vernieuwbouw. In de voordracht wordt nadrukkelijk gesproken over verbouwing en renovatie, maar wij noemen dat – kijkend naar de totaliteit – een vernieuwbouw, zowel aan de Dreef als aan het Houtplein.
Als we kijken naar de 2800 op jaarbasis met betrekking tot de gecreëerde flexibele werkplekken voor 960 man, dan vinden wij dit een zeer hanteerbare voordracht, ook wat betreft de bedragen die genoemd worden. Ik zie graag de beantwoording van de vragen van de SP met belangstelling tegemoet. Daarop vooruitlopend, kan groen licht gegeven worden aan de gedeputeerde. Ik feliciteer haar en de voorzitter van onze Staten daarmee. De voorzitter heeft in het verleden erg zijn best gedaan voor dit product dat nu ter tafel ligt.

De heer **YURDAKUL** (D66): Een professionele en een moderne huisvesting van de provinciale organisatie is volgens D66 een van de primaire behoeften van de organisatie. Wij omarmen daarom het uitgangspunt om de huisvesting van de provinciale organisatie met spoed ter hand te nemen. We willen de plannen tegen het licht kunnen houden om het voorstel van GS goed te kunnen beoordelen.

Een korte terugblik in dit dossier. In tijden waarin de bomen nog tot in de hemel groeiden, heeft de provincie besloten tot nieuwbouw. In 2008 is dit volledig afgeblazen, waarbij een verlies van 7,9 miljoen werd geleden. In de tussenliggende tijd is een volledige reorganisatie doorgemaakt, waardoor de formatie is afgenomen met eenderde. De eerste fase van het traject optimalisatie Houtpleincomplex is in 2008 afgesloten met een investering van 7,4 miljoen, waarbij is uitgegaan van een afschrijving in acht jaar. In 2008 hebben GS het TWIN-H-investeringsprogramma gelanceerd terwijl het lopende investeringsprogramma (EXIN-H) schreeuwde om daadkrachtige uitvoering. Door de verhoging van de motorrijtuigenopcenten is 146 miljoen extra opgehaald ter dekking van het TWIN-H-investeringsprogramma. Vervolgens is er een bedrag van 50 miljoen euro geoormerkt voor de huisvesting van de provinciale organisatie.

De nieuwe plannen van GS kosten veel geld. 90 miljoen aan eenmalige investeringen, circa 4 miljoen aan ICT-investeringen, 11 miljoen aan tijdelijke huisvesting en bijna 10 miljoen voor programmaorganisatie. Het komt dus in totaal neer op 115 miljoen euro. Ik doe mijn werk als lid van PS onder andere op basis van door GS geleverde informatie. GS hebben nog maar een jaar geleden zelf berekend dat de nieuwe huisvesting van de provinciale organisatie circa 70 miljoen zou kosten. Nu blijkt echter dat dit twee keer zoveel is. Hoe moet ik dit zien? Welke raming is juist?

D66 wil een goede afweging maken bij het nemen van een besluit over de wijze waarop een professionele en moderne huisvesting van de provinciale organisatie tot stand moet komen. Wij vragen ons af in welke mate de provincie de ontwikkeling van het benodigde vastgoed zelf moet doen. Immers, de provincie is geen vastgoedontwikkelaar. Wij vragen ons af waarom niet is gekozen voor de huur van een bestaand of een nieuw pand (of panden). Wij denken dit omdat de provinciale organisatie op dit moment onder druk staat, wat onder andere tot uitdrukking komt door algehele economische krimp, de kerntakendiscussie en de landelijke discussie over nut en noodzaak van het middenbestuur. Het is in onze ogen logischer om onder deze omstandigheden te kiezen voor een zo flexibel mogelijke oplossing in plaats van je vastleggen op minimaal 25 jaar exploitatie, beheer en gebruik van gebouwen en terreinen.

In de commissievergadering van 26 oktober heeft D66 over de huisvesting diverse vragen gesteld, welke volgens ons niet afdoende zijn beantwoord en toegelicht. Wij hebben daarom vorige week aanvullende vragen gesteld. Alvorens ons uit te spreken over het ontwerpbesluit

huisvesting provinciale organisatie willen wij van GS graag eerst de antwoorden hebben op deze vragen. Ik heb gisteren een telefoontje gehad van gedeputeerde Driessen, waaruit bleek dat zij waarschijnlijk haar zondag heeft opgeofferd om die vragen te beantwoorden. Zowel onze vragen als de antwoorden daarop van de gedeputeerde liggen bij alle woordvoerders van dit onderwerp. Ik zal die vragen hier niet herhalen. Het gaat om tien vragen, die erop neerkomen of wij een voldoende kritische vergelijking hebben kunnen maken tussen de renovatie van eigen panden voor zoveel werkplekken en de keuze voor een flexibele oplossing in deze zware en moeilijke tijden. Wij hebben ook gekeken of een vergelijkend onderzoek in centen kan worden gemaakt. We hebben een referentieproject genomen, bijvoorbeeld Sugar City, dat leeg is, 135 euro per vierkante meter kost en je kunt er zo intrekken (turnkey) (het is natuurlijk de vraag of je dat zou moeten doen, maar daar gaat het nu niet om, het gaat mij om het belang van het houden van een financiële exercitie). Ons voorstel vandaag is om deze discussie op basis van die vergelijking nog een keer te doen. Kortom, D66 verlangt van GS dat PS zorgvuldig en transparant worden voorgelicht over de investering van de huisvesting van de organisatie. Een vergelijking van alternatieven op basis van marktconforme prijzen en op basis van onafhankelijke taxaties. Ik neem aan dat de gedeputeerde ook zal ingaan op de door mij gestelde vragen (hoewel de antwoorden daarop al zijn bedacht). Ik geef mee dat ik de antwoorden wel heb gelezen en neem aan dat de andere Statenleden dat ook hebben gedaan. Ik zal daar nu – in de eerste termijn – niet over uitweiden.

Mevrouw **STIL** (PvdA): De PvdA onderschrijft de noodzaak van een up to date huisvesting als voorwaarde voor het optimaal functioneren van het ambtelijk apparaat van onze provincie. We zijn dan ook blij dat na jaren van praten op dit punt nu voortgang kan worden geboekt. Tevens is het goed te vernemen dat de nu voorliggende ontwerpen in tegenstelling tot eerdere ontwerpen vooralsnog de instemming lijken te genieten van omwonenden en gemeente. Bovendien onderschrijft de PvdA de noodzaak om duurzaamheid nadrukkelijk als doelstelling in de nieuwe huisvesting te benoemen. De maatregelen die in dit kader in het voorliggende ontwerp worden genoemd, leiden tot een structurele vermindering van het energieverbruik van 17%. In het voorstel zijn de ambities voor duurzaamheid al geconcretiseerd. De PvdA verwacht echter dat op dit punt mogelijk nog winst te behalen valt, zeker in het licht van de voortschrijdende ontwikkelingen op het punt van duurzaamheid.

Aan het Houtplein worden met het nu voorliggende plan ongeveer negenhonderd flexibele werkplekken en ongeveer driehonderd overlegwerkplekken gerealiseerd. Het gebouw Dreef biedt straks onderdak aan de medewerkers van de Statengriffie en wordt toegerust met vergaderfaciliteiten voor provinciale commissies en fracties. Tevens is voorzien in een ondergrondse parkeergarage.

Samen met bijkomende kosten als tijdelijke huisvesting en projectrealisatie worden de kosten nu geschat op ongeveer 116 miljoen euro. Wij realiseren ons dat dit een enorme investering is, zeker in een tijd dat de provincie als bestuurslaag niet helemaal onbetwist is. De PvdA zal dan ook – indachtig de al in het voorstel opgenomen risicovoorziening van 3 miljoen euro – overschrijdingen in de uitvoering van de nu voorliggende plannen niet accepteren, tenzij zij in de eigen begroting van de gedeputeerde worden gevonden. Wij verwachten dan ook op dit punt een regelmatige rapportage van gedeputeerde.

Gezien het belang van een goede, moderne huisvesting voor het optimaal functioneren van het primaire proces van onze provincie, het feit dat er nu een ontwerp ligt dat de instemming van omwonenden en gemeente zal krijgen en het feit dat er binnen het ontwerp nadrukkelijk aandacht voor duurzaamheid bestaat, ondersteunt de PvdA het nu voorliggende voorlopige ontwerp en de financiële inrichting daarvan. Daarbij teken ik nog eens aan dat wij uitgaan van de nu voorliggende begroting en mogelijke overschrijdingen niet accepteren dan wel opgelost willen zien binnen de eigen begroting.

De **VOORZITTER**: Sta me toe u te feliciteren met uw maiden speech (applaus vanuit de Staten).

De heer **KRAAK** (VVD): Ik zal geen maiden speech houden. Ik hield mijn maiden speech bij de eerste keer dat er over dit onderwerp in de Staten werd gesproken. Dat was in 1999.

Ik ben bijzonder tevreden met de voortgang in dit hele gebeuren, want het heeft er lange tijd naar uitgezien dat serieus gezocht werd naar een mogelijkheid om toch nog iets te doen in deze sfeer terwijl de noodzaak voor een verdere verbetering van de huisvesting naast de inrichting van dit paviljoen bovenaan de lijst bleef staan.

Ik heb mij bij lezing afgevraagd of ik wel de goede voordracht in handen had. Ik ga ervan uit dat voordracht 67 van 9 november met helemaal achteraan het ontwerpbesluit, de goede is. Ik heb mijn verhaal daarop ook gebaseerd. Het is een goede aangelegenheid dat de tekeningen die bij het voorlopig ontwerp behoren nog voor deze PS-vergadering zijn binnengekomen.

We zijn nu tien jaar bezig. Dat is een lange tijd. Maar er ligt tenminste weer een plan voor. In 2007 zijn we gestopt met Mateo. Het enige besluit dat toen is genomen – en wat volgens mij niet helemaal goed overkomt – is dat dit gebouw deels moet blijven staan in plaats van volledige sloop. Maar dat is een gepasseerd station, waarover ik verder niet zal spreken. In 2007 heeft het college een besluit genomen over de voorgenomen plannen. In de voorliggende voordracht staat dat onder voorgeschiedenis duidelijk beschreven. Op 20 mei 2008 komen GS met de vaststelling van het Huisvestingsplan voor de voorgenomen aanpassingen. Dat Huisvestingsplan is gebaseerd op wat al aanwezig was en dat oogt goed. Op 8 september 2008 heeft de commissie FEPO het besproken. Ook van die commissie kreeg het college het groene licht om verder te gaan.

Daarna is er wel het een en ander gebeurd. We hebben nu zaken op tafel liggen, qua financiering en dergelijke, die een vraag stellen over de haalbaarheid van het geheel. Ik hoop van harte dat het haalbaar is, zowel procedureel als financieel. Maar ik neem aan dat u het mij niet kwalijk neemt als ik daarbij de nodige vraagtekens moet plaatsen. Want ondanks het feit dat de buurt met het geheel tevreden is en de gemeente Haarlem lijkt mee te gaan, hebben we ook nog de Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de variatie in standpunten van de buurt.

We zijn aan het begin van een nieuwe procedure gekomen met dit besluit. Het voorlopig ontwerp wordt voorgelegd (dat is altijd het begin) en er wordt een financieel kader neergelegd (ook dat is altijd het begin). Van daaruit ga je verder met de planvoorbereiding en ga je proberen om het binnen die kaders tot stand te brengen, maar het betekent wel dat er nog het nodige moet gebeuren en er nog een definitief ontwerp moet worden gemaakt. Het definitief ontwerp maakt een onverbrekelijk deel uit van de procedure en van wat nog moet volgen. Het staat niet met zoveel worden in het besluit, maar ik ga ervan uit dat het definitief ontwerp (nodig voor de bouwaanvraag) in ieder geval in onze Staten of in een Statencommissie of in een groep vanuit de Staten aan de orde komt.

Mijn fractie heeft geen enkel probleem met de doelstellingen: een goede, aantrekkelijke en duurzame werkgever. We zijn akkoord met de doelstellingen genoemd in het programma voor een nieuw huis, althans wat onder dat nieuwe huis valt. We zijn ook akkoord met het programma. Het zijn logische gegevens om door te gaan waarmee je bezig bent.

Als we kijken naar de verschillende onderdelen, bijvoorbeeld de renovatie Houtplein, dan kun je uit de tekeningen van het voorlopig ontwerp niet helemaal duidelijk krijgen wat er precies gaat gebeuren. Daarvoor is het veel te rudimentair en verdient het eigenlijk niet de titel voorlopig ontwerp. Het is meer een beginschets. Als beginschets is het goed bruikbaar, kun je ermee aan de gang en verder werken.

Het verhaal van het programma voor het Houtplein, de flexplekken. Het is een keuze die al enige tijd geleden is gemaakt, maar waarbij wel van verschillende kanten vraagtekens worden geplaatst. Als die vraagtekens

kunnen worden ingevuld, dan is het systeem flexplekken nog steeds een bruikbaar geheel.

De heer **YURDAKUL** (D66): U hebt allerlei kanttekeningen gemaakt, die volgens mij allemaal op hun plaats zijn. Maakt u ook kanttekeningen over het bedrag dat er staat, terwijl u het definitief ontwerp niet eens kent?

De heer **KRAAK** (VVD): Bij punt 8 van mijn voordracht staan financiële gevolgen. Ik ben nu bij punt 3. U krijgt dus volledig antwoord op uw vraag, maar ik kom er vlug aan toe.

Mijn fractie onderschrijft het uitgangspunt van de duurzaamheid. We hopen dat die duurzaamheid is terug te vinden in de uitwerking van het geheel.

Een haalbare planning van het Houtplein en van de Dreef moet nauwkeurig in de gaten worden gehouden en er moet nauwkeurig mee gewerkt worden. Maar zowel in de planning van de renovatie Houtplein als van de verbouwing Dreef moet het definitief ontwerp worden opgenomen. Dat staat er nu niet in, maar in een goede planning moet dat terug te vinden zijn.

Verbouwing Dreef. PS hebben hierbij een direct belang, want het zijn de faciliteiten van PS die hier worden gerealiseerd, zoals goede vergaderplekken en een goede eetgelegenheid. Maar het zijn ook faciliteiten voor het apparaat van PS, want uiteindelijk is het apparaat van PS de Statengriffie. Wij moeten werken met de Statengriffie direct ten dienste van PS en zien dat het goed in elkaar steekt. Ik stel daarom – en dat doe ik mede om de financiële zaken bij te houden – dat het direct en nauwkeurig volgen van de plannen, de voortgang, het verloop van de begroting, enzovoorts noodzakelijk is. Niet achteraf eens in de drie maanden, maar daadwerkelijk direct tijdens de uitvoering. Ik ben daarom van mening dat – net als voor dit pand – een klankbordgroep uit PS of het presidium noodzakelijk is. Het heeft voor het Paviljoen goed gewerkt. Het is belangrijk dat in die klankbordgroep zowel een vertegenwoordiging van PS als een vertegenwoordiging van de Statengriffie samen optrekken om een zo goed mogelijk resultaat te krijgen in het gebouw hiernaast.

Mijnheer Yurdakul, ik ben nu bij punt 5 van mijn verhaal, genaamd: Tijdelijke huisvesting akkoord. Dus ga ik door naar punt 6 van mijn verhaal. Zo vlug gaat dat.

Parkeergarage. Het is noodzakelijk om de parkeergarage te realiseren. Ik ben het ermee eens dat je ervan moet uitgaan dat de parkeergarage direct voor eigen gebruik is. Als het mogelijk is om daaraan in samenwerking met de gemeente Haarlem een breder beeld te geven, moet je dat niet nalaten. Tijdens de commissievergadering merkt de gedeputeerde op dat de gemeente Haarlem nog steeds antwoord moet geven. Op ongeveer diezelfde dag sprak ik de portefeuillehouder van Haarlem hierover en hij zei dat hij zijn antwoord al lang had gegeven. Kan de gedeputeerde duidelijk maken wie er gelijk heeft?

Pand aan de Zijlweg. Ik hoop dat de provincie hier ook ten aanzien van de overbouwing van bijvoorbeeld de Randweg en de realisatie van het plan een voortrekkersrol neemt, want als sommigen enigszins tegen elkaar aan gaan knokken en de gemeente Haarlem en INHolland proberen om iets te gaan doen zonder te weten hoe, met wie en door wie, dan moet de provincie het voortouw nemen. Het is een interessant project en als het gebouw toch vrijkomt, dan kun je er het nodige mee doen.

Risico's. Het is goed dat er een risicoparagraaf is. De belangrijkste risico's zijn weliswaar op een rij gezet maar we zitten in het begin van het proces en dus zijn er nog vele afwijkingen mogelijk. Kijkend naar de planning kunnen er nog twee tot drie jaar allerlei inbreuken worden gemaakt op de risico's. Ik denk dat een nauwkeurig volgen door PS van het risicoverloop van het hele plan noodzakelijk is. Ik doel op een goede begeleiding, niet achteraf maar tijdens het hele proces.

Dan de financiële gevolgen. We hebben een voorstel voorgelegd gekregen met financiën die vragen oproepen. Ik wil graag dat de gedeputeerde die vragen invult en beantwoordt. Op 20 mei 2008 in het door

mij al eerder genoemde voorstel (en waarbij GS het Huisvestingsplan samenstelden) werd de schatting gemaakt dat het geheel (Houtplein en Dreef in totaliteit) 60 miljoen euro zou moeten kosten, exclusief de tijdelijke huisvesting. In het voorjaar 2009 was er nog steeds sprake van die 60 miljoen en was de tijdelijke huisvesting op ruim 11 miljoen gezet. Het voorliggende voorstel (november 2009) geeft voor het Houtplein 67 miljoen en voor de Dreef 23 miljoen. Dat is samen ruim 90 miljoen. Voor de begeleiding en ICT komt er nog ruim 13 miljoen bij. Dat betekent dat een bedrag van 104 miljoen vergelijkbaar is met de 60 miljoen (mei 2008). Ik wil aan de gedeputeerde vragen om dit verschil van 44 miljoen ietwat te verduidelijken. Het kan gaan om een andere inschatting van degene die het heeft doorgerekend of bijvoorbeeld om verzwaarde duurzaamheideisen. Tenzij die 60 miljoen op de achterkant van een sigarenkistje is berekend.
Het besluit. Wij stemmen in met de voorlopige ontwerpen, maar we letten wel op de definitieve ontwerpen, want je weet pas met de definitieve ontwerpen wat er echt gaat gebeuren en of bijstellingen nodig zijn. Mijn oordeel over de financiën laat ik afhangen van wat de gedeputeerde antwoordt op de daarover door mij en door anderen gestelde vragen.

De heer **YURDAKUL** (D66): De heer Kraak zegt dat het definitieve oordeel natuurlijk afhangt van het definitief ontwerp. Betekent dit dat u een definitief besluit over toekenning van een budget wilt uitstellen?

De heer **KRAAK** (VVD): Zo werkt het niet in de bouwpraktijk. Je begint altijd met een voorlopig ontwerp, dat kan niet anders, omdat je ergens mee moet beginnen. Maar een voorlopig ontwerp geeft altijd het raamwerk aan, waarbinnen je de verdere ontwikkeling doet plaatsvinden. Bij dat raamwerk hoort ook een financiële benadering. Zodra je met het voorlopig ontwerp akkoord gaat, betekent het dat je in principe het bijbehorende investeringsbedrag als raamwerk ook aanneemt. ‘Als raamwerk aanneemt’, want we staan aan het begin van de procedure en niet aan het eind. Het vervolg van de procedure brengt mee dat er allerlei invloeden kunnen zijn, zoals ook aangegeven bij de risicoparagraaf, die van belang kunnen zijn op het verdere verloop. Dat betekent dat je op een gegeven moment dat raamwerk van financiën opnieuw krijgt voorgelegd bij het lopen van risico’s die niet overeenkomen met de 3 miljoen, met de mogelijke wijzigingen. Je kunt nooit een echt goed raamwerk hebben zonder de verdere uitwerking.

De heer **YURDAKUL** (D66): Mag ik uw woorden als volgt samenvatten: u hebt nog een lichte hoop dat het geheel goedkoper zou kunnen uitvallen? Waar hebt u dat eerder meegemaakt?

De heer **KRAAK** (VVD): U hebt mij niet goed samengevat. Ik heb niet gezegd dat ik een lichte hoop had dat het geheel goedkoper zou kunnen uitvallen. Ik heb gesteld dat het financiële verhaal een raamwerk is. Iedereen die begint met een begroting wil dat graag in dat raamwerk vastgelegd hebben. Maar je kunt niet van tevoren zeggen dat je begint met een raamwerk en hoopt dat het goedkoper wordt. Het raamwerk is het uitgangspunt. Daarin kunnen wijzigingen optreden. Hoe die wijzigingen zijn – plussen of minnen – weet ik niet en dat is op dit moment ook niet interessant. Wat interessant is, is dat het uitgangspunt gebruikt kan worden om de verdere uitwerking in overleg met PS te laten plaatsvinden.

Er staat in het besluit ook niets over de villa in het Frederikspark, maar in het plan staat er wel iets over. Daartoe besluiten we dus niet en het hoort niet tot het raamwerk of de financiering. Ik ben daar blij mee. Als we besluiten conform het voorlopig ontwerp, dan hoeft die villa niet te worden gebouwd. Ik wil daarom graag weten of dit een omissie is.

Mijn fractie vraagt naar nut en noodzaak van de vergaderfaciliteiten. We twijfelen weliswaar niet aan nut en noodzaak daarvan, maar we willen een stevigere onderbouwing ervan. Het oogt redelijk goed, maar de vraag moet worden beantwoord.

Wij willen ook iets meer inzicht in beheer en exploitatie en de bewaking van de financiën nadat de investering is gepleegd (dus het gebruik

van het gebouw). Daar moet toch ook iets bekend van zijn, als je in de begrotingen achter de miljoenen nog een paar bedragen gedefinieerd hebt. Ik spreek de hoop uit dat binnen dit raamwerk de plannen nu echt voortvarend voortgezet zullen worden en dat er een echt goed verhaal tot stand wordt gebracht.

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Ik hecht eraan te zeggen dat ik de discussie over dit onderwerp in FEPO zeer heb gewaardeerd. De vragen die ik u toen – mijnheer Yurdakul – niet kon beantwoorden, heb ik u in het weekend doen toekomen.

Wij hebben in die vergadering gesproken over nut en noodzaak. De VVD verwoordde ook al hoe nodig het is om van de huidige gebouwen (die niet meer arbogeschikt zijn) iets moois te maken met zijn allen.
Dat brengt mij meteen op de bijdrage van mevrouw Smits (SP). Laten we maar met het leukste beginnen. U vroeg naar de aanbesteding, hoe zijn we zover gekomen, de keuze van het ontwerp en wat hieraan ten grondslag ligt. Er is Europees aanbesteed, er zijn meerdere inschrijvingen geweest (ongeveer negen). Er zijn vier selectiegesprekken gevoerd. Uiteindelijk is de keuze gevallen zoals zij is gevallen. GS zijn daarover druk bezig geweest. Er is directe lijn tussen het bouwteam (wij hebben daar in de afgelopen tijd de griffie aan toegevoegd), er is intensief contact geweest in het kader van de besluitvorming naar GS toe en op deze wijze is de keuze voor het ontwerp zo gemaakt. Natuurlijk na de randvoorwaarden, na het afzeggen van Mateo – de heer Kraak schetste al de heel lange weg die we zijn gegaan voordat we bij dit voorlopig ontwerp zijn aangekomen. Mijn voorganger heeft zich daarmee intensief bemoeid en heeft een keer op een regenachtige dag op de achterkant van een sigarendoosje een aantal berekeningen gemaakt. Ik hecht er na mijn aantreden aan dat wat ik u zeg over de financiën reëel is, dat er niet aan valt te tornen, dat alle kosten die er worden gemaakt opgeschreven worden, dat ik het niet rooskleuriger voorstel dan het is en dat u de echte cijfers krijgt waarop u mij mag aanspreken. Bij de inschattingen die u in mei en september hebt mogen ontvangen, zaten niet de kosten van het vervangen van de gevel van het Houtplein, van de duurzaamheid, van de tijdelijke huisvesting, van de programmaorganisatie en van de ICT. Nu er een architect is, het ontwerpteam is geselecteerd, het programma van eisen is uitgewerkt op basis waarvan je echt kunt calculeren en er een echt ontwerp is, zijn de kosten goed en inzichtelijk gemaakt. Deze kosten – die hier voor u liggen – zijn de echte kosten, die wij verwachten te maken. Daaraan kunt u zich houden. De heer Bruins Slot zei ook al dat hij ervan uitgaat dat het dit is en daar ga ook ik van uit.

Als er een verandering in het plan zou kunnen komen ten aanzien van een of twee lagen in de parkeergarage, dan zal ik u melden hoe die systematiek werkt. Dan gaan de plekken die voor de provincie zijn naar beneden en het geheel wordt anders, maar daarop kom ik dan in een later stadium bij u op terug.

U sprak ook over het lineair afschrijven. U zei: ik begrijp het wel, maar ik zie het nut er niet van in. Het scheelt 43 miljoen in de kosten of je het in 25 jaar of 40 jaar kunt afschrijven. In 25 jaar is het 129 miljoen en in 40 jaar is het 173 miljoen. Wij hebben ten eerste gemeend dat wij de afschrijving zo spoedig mogelijk willen doen, omdat wij het nageslacht de kans willen geven om besluiten te nemen zo snel mogelijk in vrijheid. Het wil niet zeggen dat het gebouw na 25 jaar op is. Integendeel. De wijze waarop wij dit gebouw opzetten, is voor zolang als men dat wil in tact. Je begint dan met een afschrijving van 4,5% die je langzaam lineair afbouwt naar 3,5%. Onderweg gaan wij wellicht de Zijlweg verkopen. Dat heb ik er nog niet in gezet en daarom ben ik blij dat sommige van u hierover opmerkingen maken (mijnheer Roetman: u hebt mij door). Dat bedrag wordt in mindering gebracht op het lineair afschrijven, waardoor de kosten van dit gebouw zullen verminderen. Om een lang verhaal kort te maken: u hebt tussen de 4,5 en 3,5 miljoen per jaar nodig om het bedrag van bijna 116 miljoen euro gedegen, ordentelijk en volgens de voorwaarden van de provincie af te schrijven. Ik meen dat de heer Kruimer heeft gesuggereerd om het in een keer weg te klappen. Dat mag niet van het BBV, omdat je de economische

waarde moet laten zien. Dat is mijn antwoord op uw terechte vraag over de veranderde financiën.

Mevrouw Smits, bij de keuze van het ontwerp zijn we ook uitgegaan van een eerdere SOV. We kunnen ons allemaal nog herinneren naar Heiloo te zijn gegaan, waar we achter de trekkers zaten en ambtenaren het heen en weer kregen. We hebben er in onze randvoorwaarden voor gekozen om nieuwbouw zo dicht mogelijk bij ons te doen. Dat hebben wij geleerd van Heiloo. Zelfs nu, waar wij de gebouwen hebben gehuurd in Schalkwijk, is het nog best wel een afstand. We hebben gekozen, niet nu maar ook al voor mijn tijd, dat we de ambtenaren zo dicht mogelijk bij ons hebben en dat we één geheel vormen van waaruit we werken.

Mijnheer Roetman, u sprak over het in de gaten houden van dit gebouw zoals we de N201 in de gaten houden en begeleiden. Ik heb u in de commissie al gezegd – en ik hecht eraan om dit nog eens te doen – inderdaad is dat model gekozen door mijn bouwteam en zij heeft daarnaar ook gewerkt. Ik heb eerder gesproken over de mogelijke risico's en tegenvallers. Ik heb net een heel prettige verwachte meevaller besproken. Ik kan u toezeggen dat – als we in de aanbesteding meevallers hebben – we die natuurlijk ten goede laten komen aan de algehele exploitatie. Ook de verkoop van de Zijlweg zal ten goede komen aan de exploitatie.

U wilt dat we iedere drie maanden rapporteren in de Rekeningencommissie. Dat is prima. Ik had voorgesteld om dat in FEPO te doen. Ik heb met de voorzitter van het presidium gesproken om in elk presidium met tekeningen en al uitleg te geven. Ik zal dat met veel genoegen doen. Waarborg voor het niets doen dat de commissie in gevaar zou brengen, is direct na de FEPO-vergadering door de griffie in het bouwteam opgenomen, zodat zij ons van advies kunnen dienen. Want wie weet beter dan een griffier hoe het in een commissie reilt en zeilt, na samenspraak met de commissievoorzitter? Als u het anders wilt, dan is dat aan u als PS. Ik hoor het dan wel via de voorzitter van het presidium.

Mijnheer Bruystens, u waarschuwt mij voor vertraging. Natuurlijk hebben wij ook worst case scenario's berekend. Op basis van die scenario's ben ik een offensief gestart. Ik kan u zeggen dat de verstandhouding tussen ons en de buurt verbazingwekkend goed is. Dat komt natuurlijk ook omdat wij direct de villa ter discussie hebben gesteld, zodat de buurt weer rust vindt in de beleving van hun buurt.

De verstandhouding met Haarlem is meer dan goed. Dat komt zo direct aan de orde in mijn reactie op de vraag van de heer Kraak over mijn onderhandelingen over de parkeergarage.

Mijnheer Bruystens, u sprak ook over projectkamers. Dat is al zo. Wij tornen daar niet aan in het kader van de flexplekken. Op dit moment is het zo dat op hoogtijdagen (als iedereen binnen is) op het Houtplein zevenhonderd mensen en op de Zijlweg tweehonderd mensen binnen zijn. Als je dan negenhonderd flexplekken maakt, heb je nog bureaus over. Wij worden ook nu geconfronteerd met de moderne vorm van werken. In overleg met de ondernemingsraad is gekozen voor flexplekken en voor projectkamers. Er is bijna niemand meer vijf dagen hier. De papadagen enzovoorts vieren hoogtij (ik heb mij er altijd over verbaasd dat het nooit mamadag is). Ik wil daarmee zeggen dat nooit iedereen binnen is. Deze wijze van werken is zorgvuldig afgewogen, ook aan de moderne tijd.

GroenLinks. U bent blij met de wijze waarop wij het doen, ook wat betreft de duurzaamheid. Die duurzaamheid staat natuurlijk hoog in het vaandel van de provincie en dus ook van dit plan. U hebt blijkbaar niet genoeg aan het teruglezen van het verslag … oh, er is nog geen verslag, dus vandaar dat u mij nog een keer die uitspraak wilt laten doen. Ik heb in de commissie gezegd: Door te kiezen voor duurzame materialen en oplossingen, krijgen we een pand met een lager energieverbruik. Dat past goed bij de uitgangspunten van het actieprogramma Klimaat, dat streeft naar een klimaatneutrale organisatie en klimaatneutrale huisvesting voor de ambtenaren. Op dit moment voldoen geen van de gebouwen aan dit criterium. Ze zitten zelfs onder de vijf. Wij besparen 50% op energie, wij zullen gecertificeerd hout en materiaal gaan laten aanvoeren, wij zullen 17,5% op het totale energieverbruik verminderen (als je die 50% totaal

energieverbruik in ogenschouw neemt, dan nog is enzovoorts. Leest u anders nog het verslag van FEPO na waar ik u die toezeggingen heb gedaan.

CDA. U noemt het terecht vernieuwbouw. Inderdaad. We hebben gekozen voor het laten staan van het staketsel. We hebben uiteindelijk toch gekozen – en u kunt dat heel goed in de tekening zien – voor een nieuw gemetselde gevel op het Houtplein. Wij gaan de gevel van gebouw A gemerkt naar beneden halen en deze wordt ook weer opgebouwd. Wij laten hem niet staan, omdat je er dan een duur korset omheen moet bouwen, er dan logistieke problemen komen en problemen met de buurt. We gaan daarom de historische gevel in gebouw A eraf halen en er weer op zetten. Dat geeft ons zoveel ruimte en snelheid, dat er in geld winst wordt gemaakt. Mijnheer Roetman, u ziet dat het N201-concept ook hier wordt gevolgd.

D66 heeft gevraagd naar een aantal zaken over de 7 miljoen. Het is inderdaad heel spijtig, mijnheer Yurdakul, dat dit is gebeurd. Niemand kon dat toen voorzien. Mateo is niet doorgegaan. De 7 miljoen is opgegaan aan het ontwerp, de aanpassingen van het Houtplein, de luchtbehandeling, de portocabins op de Zijlweg. Ik zie u knikken. Ik kan daaraan niets veranderen. Ik vind dat ik het moet melden en in de voordracht moet opnemen, zodat u later niet gaat denken dat ik een paar miljoen ben vergeten. U kunt in de voordracht eerlijk lezen hoe het is gegaan.

U hebt mij ook gevraagd waarom is gekozen voor vernieuwbouw in plaats van het betrekken van al bestaande leegstaande panden (zoals onze huur in het VNU en UWV-gebouw). Daar is niet voor gekozen op basis van de randvoorwaarden die in GS zijn gesteld, omdat de in aanmerking komende mogelijke panden niet dichtbij genoeg zijn. Nu zijn we slechts tijdelijk gehuisvest in Schalkwijk, en dat is overzichtelijk. Als je het permanent doet, dan moet je al die afstanden permanent rijden. Ik heb u geschetst wat dit voor de organisatie heeft betekend. Dit is het korte antwoord op uw betoog.

Ik heb al geantwoord op het 25 en 40 jaar aanbesteden (de lineaire beschrijving).

U hebt gesproken over Sugar City. Dat zou misschien best leuk zijn, maar dan zou het hier in de buurt moeten staan. Ik heb in mijn schriftelijke beantwoording aan u een vergelijking gemaakt tussen Sugar City en onze wensen. Ik kan daar op korte termijn geen kaartjes aan hangen wat betreft de provincie. Als u dat wilt, wil ik daarover graag later met u van gedachten wisselen, als de vragen nog gerichter zijn.

Ik wil niets liever dan u transparant gaan voorlichten. Ik heb al geschetst dat wij dat ook doen, naar aanleiding van de opmerking van de heer Roetman.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Er is volgens mij best wel een vergelijkbare situatie te creëren, maar dan moet je bij verzekeringsmaatschappijen zijn of bij makelaars die ook in verzekeringen doen. Je weet op dit moment precies wat de kuubprijs is van utiliteitsbouw. Je kunt dat min of meer vergelijken, want er is ruimte in dat soort vergelijkingen. Die vergelijking heb ik toegepast. Uw beantwoording aan D66 had daarom iets verder kunnen gaan in de zin waarop ik u dat nu aangeef. Dan komt die 2800 op jaarbasis heel erg in de goede richting, dus niet uitzonderlijk.

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Ik ben dat helemaal met u eens, maar wat mij betreft is die berekening nog niet klaar. Inderdaad die 2800 per plek, maar wellicht gaat daar nog iets van af. Maar ik wil geen loze beloften doen door een bijna gesloten goede deal met Haarlem over de parkeermogelijkheden. Als ik dat allemaal zeker weet, dan zal ik graag die vergelijking trekken en maak ik heel graag gebruik van uw suggestie om het zo mooi voor te stellen. Mevrouw Stil, gefeliciteerd met uw maiden speech. U hebt namens de PvdA verwoordt heel blij te zijn dat de omwonenden zo positief reageren. Wij hebben vorige week een bespreking gehad met de directie van het Carlton. Ook zij heeft bepaalde zorgen. Als er aan de ene kant gasten slapen en wij aan de andere kant de gevel eraf halen, dan geeft dat een bijzondere situatie. Ik kan u zeggen dat wij ook met het Carlton goede afspraken

hebben gemaakt en wij overleggen regelmatig met hen. Ik deel uw mening om heel zorgvuldig met de buurt om te gaan en er alles aan doen om dit ook zo te houden. Het is op dit moment bijna te mooi om waar te zijn.

Ik heb uw vragen/opmerkingen over de aantallen al beantwoord.

U zegt dat overschrijdingen in de eigen begroting moeten worden opgelost. De enige verandering die nog zal komen, is als ik de berekeningen van de villa helemaal af heb en de onderhandelingen met Haarlem helemaal klaar heb. Ik kan dat tegen elkaar wegstrepen en hoop dan op nul uit te komen. Dan hoef ik niet naar u terug. U maakte een heel waardevolle opmerking over mijn begroting.

Mijnheer Kraak, u bent namens de VVD tevreden over de voortgang tot nu toe. U hebt ook namens de VVD over de financiën gesproken. Dat was punt 8 bij u. Ik ben daarmee begonnen, maar heb het nog niet helemaal beantwoord. Op dit moment is het zo dat wij 1,7 miljoen exploitatiekosten (2008) hebben. Door de nieuwe bouw en als het klaar is, zullen we 500.000 euro per jaar op die 1,7 miljoen minder (kwijt) zijn. Dus de exploitatiekosten zullen structureel (per jaar) met 500.000 euro afnemen. Ik heb het voor u uitgesplitst: in groot onderhoud, dagelijks onderhoud, tuin, schoonmaak, nutsbedrijven, bewaking, verhuizing, ozb, enzovoorts. Ik vind het eigenlijk meer iets voor een commissiebehandeling.

De heer **YURDAKUL** (D66): Dit punt was ook een van de vragen die ik heb gesteld, namelijk het meerjarenonderhoudsplan waar je voor de bekostiging jaarlijks een bedrag moet hebben. Is die ene 1,7 miljoen daarvoor bedoeld?

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Nee, dit is (de reservering voor) groot onderhoud, dagelijks onderhoud, tuin, schoonmaak, nutsbedrijven (gas, licht, water), bewaking, verhuizing, ozb, enzovoorts. Dat is de 1,7 miljoen. En daar gaat per jaar 500.000 van af. Zo kom je dan op 1,2 miljoen uit. Ik heb de uitsplitsing hier, dus ik kan hem u bij gelegenheid geven.

De VVD sprak ook over het volgen van het bouwproces. Ik wil niets liever dan dat dit goed gaat en dat ik transparant ben. Waartoe de Staten zullen besluiten, zal ik horen. We kunnen er ook nog iedere keer berekeningen op loslaten. U hebt namelijk gelijk, mijnheer Kraak, wij hechten eraan om niet te overschrijden en om het transparant te laten zijn, en precies te doen waarvoor wij vandaag bij elkaar zijn bij het vaststellen van het krediet.

Ik heb al geantwoord aan het toerekenmodel. Inderdaad, het was een sigarenkistje. Ik heb u ook geschetst welke zaken er allemaal niet zijn meegenomen bij de beantwoording in september toen er zomaar een bedrag van 65 miljoen is naar voren gekomen.

U zei heel ondeugend dat u de villa nergens in de voordracht zag staan. Wij zijn op die villa aan het studeren. Doel van die studie is om de villa weg te halen. Het heeft geen enkele zin om iets te handhaven dat irritatie wekt en dat je eigenlijk helemaal niet nodig hebt. Door de vorm van de bouw van gebouw A (die vorm is iets meer gaan welven) hebben wij de ruimte die was voorzien in de villa niet direct nodig. Wij zijn heel voorzichtig met de studie.

Waarschijnlijk kwam u de wethouder van Haarlem na de behandeling in FEPO tegen. Het is juist wat hij zei. Volgende week of de week daarop kunnen de onderhandelingen hun beslag krijgen. Ik wil er echter prudent mee zijn, omdat het ook de gemeente Haarlem betreft. Zodra ik daarmee naar buiten mag treden, zal ik dat direct doen. Het stemt mij gerust dat u de wethouder hebt ontmoet na de behandeling in FEPO.

U hebt ten slotte een vraag gesteld over nut en noodzaak van de vergaderzalen. Op dit moment is er vaak een tekort aan zalen. Soms staan er ook zalen leeg. Bij een tekort zouden de fracties ‘de hand voor laten gaan’. Enerzijds is de noodzaak van de vergaderzalen een aanvulling op de behoeften van GS en PS vanuit Paviljoen Welgelegen, anderzijds is het ook een faciliteit die beschikbaar wordt gesteld aan de ambtenaren van het Houtplein. Als iedereen bij elkaar zit op een flexplek of op een projectkamer en men wil vergaderen met mensen van buiten of mensen van binnen, is dit ook een welkome aanvulling op de huidige vergaderfaciliteiten die er zijn.

Dat is allemaal berekend. Er is een inschatting van gemaakt. In gebouw A (het dichtste bij) zullen ongeveer 30 tot 35 mensen werken. Zij zijn de griffie van de Staten en de staf van de provinciesecretaris. De vergaderfaciliteiten zijn voor iedereen, zowel vanuit PS, vanuit GS als vanuit de ambtenaren Houtplein.

De **VOORZITTER**: Een kleine aanvulling van mijn kant, om de geschiedenis recht te doen. Ik reageer even op de opmerking van de heer Roetman. Toen de heer Borghouts de verwachting uitsprak in 2008 een nieuw provinciehuis te hebben, was de ondergrondse Statenzaal al lang ten graven gedragen. Dat gebeurde namelijk in 2003.

Tweede termijn

Mevrouw **SMITS** (SP): Ik heb de gedeputeerde twee keer horen praten over de achterkant van een sigarenkistje. Ik heb het genoemde bedrag niet uit een sigarenkistje, maar uit het echte basisprogramma van eisen. Ik herken daarin geen sigarenkistje. Dus die 60 miljoen stond, en was volgens de woorden van de voorganger van de gedeputeerde ‘arboproof’. Dus ook daarover was nagedacht. Als ik dan kijk naar de zaken die niet zijn meegenomen, zoals de vervanging van de gevel van het Houtplein, duurzaamheid, tijdelijke huisvesting, programmaorganisatie en ICT, dan had ik ICT en tijdelijke huisvesting al bij mijn kosten opgeteld. Ik kijk verder naar programmaorganisatie (ook 10 miljoen). Dan blijft er in mijn ogen dus nog 31 miljoen niet verklaard of verantwoord. Ik vind dat veel. Mijn partij ook. Dat maakt dat wij denken dat dit zo onzeker is. Is het dan zo dat er verschil is tussen een sober scenario dat de voorganger wellicht in zijn hoofd had (85 miljoen) en een niet sober scenario (115 miljoen)? Welke extra’s zitten daar dan in? Ik raak in verwarring hierdoor, terwijl ik dacht het de vorige keer goed te hebben begrepen. In een half jaar tijd is er dus van alles gebeurd waarvan ik nog steeds zeg dat ik die 31 miljoen niet kan verklaren. Ik heb ook grote behoefte straks om voor de stemming met mijn fractie te kunnen overleggen.

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): Ik wil twee zaken noemen. De correctie die u toepast, kan ik helemaal niet vinden. Ik veronderstelde namelijk zoiets, maar ik was niet in staat om het provinciale (digitale) archief te raadplegen. Ik heb het dus niet kunnen verifiëren. Verder ben ik de gedeputeerde zeer dankbaar voor de wijze waarop zij al mijn opmerkingen heeft beantwoord.

De heer **YURDAKUL** (D66): De gedeputeerde heeft gezegd dat dit geen rooskleurig voorstel is. Ik constateer wel dat het uiteindelijk voor een rooskleurige prijs is, want de 146 miljoen die waarschijnlijk wordt opgehaald uit de verhoging van de motorrijtuigenbelasting, gaat nu voor een zeer groot deel naar de huisvesting van de provinciale organisatie. Vorig jaar 60 miljoen, oké. 10 miljoen erbij voor tijdelijke huisvesting, 70 miljoen, oké. De sprong naar 115 miljoen is echter volgens ons niet voldoende onderbouwd. Ook als ik naar de beantwoording van mijn vragen kijk, ik heb naar de boekwaarde en de restwaarde van de bestaande en nieuwe gebouwen (althans gerenoveerde gebouwen) gevraagd. De ene keer wordt er wel antwoord op gegeven, de andere keer niet. Ik vraag me af hoe we daarmee om moeten gaan volgens het BBV (welke waarde moeten we in de boeken laten zien?). Datzelfde geldt ook voor de villa. Er hangt nu geen prijskaartje aan. Gezegd wordt dat de opbrengsten worden betrokken bij dit onderwerp. Ik vind dat geen goede ontwikkeling, want u zegt enerzijds dat u kunt garanderen dat het bedrag van 115 miljoen afdoende is, maar anderzijds betrekt u de villa er bij. Als er dan toch een overschrijding komt te zijner tijd, dan is het heel gemakkelijk om met de opbrengsten van de villa het tekort te dekken.

Vergelijking van huur en kostenniveau wordt bijna geweigerd. Een kritische kostenvergelijking met huur wordt gewoon niet gemaakt, met als reden dat er geen pand tussen Houtplein en de Dreef is. Dat weet ik ook wel, maar het getuigt van een heel beperkte kijk op de markt, op de

mogelijkheden. Je zet jezelf daardoor gevangen als provincie. Dat zou zij niet moeten doen. Het is tegen beter weten in kiezen voor een wellicht dure variant. Ik durf dat niet te zeggen, ik wil het weten. Ik wil die kritische vergelijking maken.

Ik heb als voorbeeld Sugar City genoemd. Niet dat we dat moeten doen. Ik heb daar een prijsniveau en een opleveringsniveau genoemd, waarvan je de cijfers tegenover dit plan zou moeten leggen, zodat wij weten dat we niet veel meer betalen dan wat de markt op dit moment vraagt voor dit soort huisvesting.

Over de integrale kostprijs. Ik heb gevraagd wat een werkplek kost in gebruik, maar ik heb daarop geen antwoord gekregen. De heer Bruins Slot hielp mij daarbij en vroeg zich af waarom u die cijfers niet kunt ophoesten, zij zijn immers wel beschikbaar. Ik vraag u wederom om die cijfers te geven, zodat wij een goed gevoel hebben bij het nemen van dit besluit.

1,2 miljoen aan jaarlijkse exploitatielasten en dat is inclusief het meerjarenonderhoudsplan, dat wil zeggen inclusief het dagelijks onderhoud, 5-jarenonderhoud, 10-jarenonderhoud, 25-jarenonderhoud en het vervangingsbudget. Dat is een onmogelijkheid bij deze gebouwen.

De heer **VAN RUN** (VVD): Die prijsvergelijking is erg leuk. We kunnen ook een gebouw in Den Helder of in Maastricht gaan vergelijken. De gedeputeerde heeft heel duidelijk aangegeven dat er geen gebouwen zijn. U gaf dat zelf ook al aan.

De heer **YURDAKUL** (D66): Ik zei tussen Dreef en Houtplein ….

De heer **VAN RUN** (VVD): Ik heb dan een simpele vraag. We kunnen alles gaan onderzoeken, maar als er geen alternatief is, waarom zouden we dat dan gaan doen?

De heer **YURDAKUL** (D66): Dit is geen vraag. Ik neem het voor kennisgeving aan.

De **VOORZITTER**: Ik verstond wel: ‘waarom zouden we dat doen?’

De heer **YURDAKUL** (D66): Om een goed gefundeerd besluit te nemen. Dat we hier iets aan het doen zijn dat hout snijdt. Ik ben er niet van overtuigd dat we zonder die kritische vergelijking … ik zeg niet om appels met peren te vergelijken, dat doet u wel door een gebouw in Den Helder aan te wijzen, maar ik bedoel een gebouw in de buurt, bijvoorbeeld in Wognum, waar een gebouw met glasvezelaansluiting leegstaat.

De heer **VAN RUN** (VVD): Ik vind het een interessante vergelijking. U zegt geen appels met peren te vergelijken, maar u gaat nu wel Wognum met Haarlem vergelijken. Dat is wel degelijk appels met peren vergelijken. U geeft net als de gedeputeerde zelf aan dat er in de directe omgeving geen geschikte panden aanwezig zijn. Dat zijn de appels. Alles daarbuiten zijn de peren. U roept nu alleen maar op tot het creëren van meer kosten en meer tijd. Bent u dat met mij eens?

De heer **YURDAKUL** (D66): Ik ben dat helemaal niet met u eens, want het gaat in deze moderne tijden ook om toepassing van moderne technologieën waardoor het qua geografische afstand dicht bij het bestuur zijn niet strikt noodzakelijk is. Bovendien is de Dreef de huisvesting voor directe managementondersteuning. Die ondersteuning is er. U gaat niet elke ambtenaar dagelijks vragen om zonder zijn jas aan te doen hier stukken te komen brengen.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Ik krijg steeds meer een grotere glimlach op mijn gezicht. Dat betekent niet dat ik het hier niet interessant zou vinden. Ik heb een handreiking gedaan met betrekking tot normeringen bij woningbouw, utiliteitsbouw enzovoorts. Die normeringen bestaan gewoon.

Het is een koud kunstje om ze hier neer te leggen. Maar ik denk dat de gedeputeerde aan de hand daarvan al lang heeft gekeken of die 2800 op jaarbasis zich verhoudt tot de investering. Ik zou daarom bijna zeggen: ‘laten we daarover nou maar niet verder zeuren’. Het is jammer dat ik die vraag niet in de commissie heb gesteld, maar we hebben zojuist iets gezegd over een kerntakendiscussie. De meeste kerntakendiscussies zijn al bij voorbaat afgeschoten. Met andere woorden: het aantal flexplekken zal wel hetzelfde blijven. Het is misschien wat triest bedacht en er is in het leven altijd wel onderverhuur mogelijk, maar mijn vraag is om op korte termijn nog eens even te kijken of het zich wel allemaal op een redelijke manier vertaalt met betrekking tot de discussie begin volgend jaar.

De heer **KRAAK** (VVD): Enkele aanvullende opmerkingen naar aanleiding van de beantwoording door de gedeputeerde. Zij heeft een aantal dingen toegevoegd ter verduidelijking van het verschil: vervanging gevel Houtplein, duurzaamheidmaatregelen, geen kosten tijdelijke huisvesting, geen ICT-kosten. Vanuit verschillende kanten in deze Staten krijg ik het geluid of het niet nog wat duidelijker kan. Ik vergeet de 60 miljoen. Dat van de achterkant van het sigarenkistje is verder onzin, denk ik. Maar je kunt wel een verdergaande uitsplitsing van die 115 miljoen maken dan tot nu toe is gebeurd. Ik zeg niet dat dit in deze vergadering moet gebeuren, maar ik doe het voorstel aan de gedeputeerde om een dergelijke uitsplitsing te maken en die eventueel in de commissie FEPO aan de orde te stellen.

Dan over de driemaandenrapportage vooruit of achteruit of heen en weer. Dat maakt niet zoveel uit. Mijn pleidooi is om het bouwproces op een zodanige manier te volgen, dat ook PS de vinger aan de pols kunnen houden en bij de les blijven. Ik denk dat het terecht is dat u zegt: ‘zoek dat maar in het presidium uit’.

U bent niet ingegaan op de verdere procedure. Ik heb gezegd dat we aan het begin van de procedure staan met dit voorlopig onderwerp en het raamwerk voor de financiën. Ik heb gevraagd om in de procedure ook het definitief ontwerp op te nemen. Dat is tenslotte een van de belangrijke dingen.

Ik vond het interessant dat u het gebouw aan de overkant bestempelde als een historisch gebouw en dat u zei dat het steen voor steen wordt gemerkt om vervolgens weer dezelfde gevel te bouwen. Het is echter bepaald geen historisch gebouw. De eerste twee verdiepingen zijn gebouwd in 1937 en de derde verdieping is er in 1954 op gezet. Van mij mag u dan ook een verkeerd potlood gebruiken bij het merken van de stenen en dergelijke, in de hoop dat ze dan zoek raken. Ik denk dat het ook een tegemoetkoming is aan de omgeving, terwijl het eigenlijk de grootste flauwekul is. Alles wat erachter staat wordt vernieuwd, alleen het ene manteltje wordt overeind gehouden. Aan de achterkant zit een heel interessante, glooiende glasgevel. U mag er van mij nog een keer naar kijken.

Uw beantwoording over huren of verbouw. Ik denk dat de heer Yurdakul – hij werd door een fractiegenoot van mij ook geïnterrumpeerd – zich daarop verkijkt. Er is in deze directe omgeving (en ik ken Haarlem vrij goed) geen gebouw te vinden dat voldoet aan de eisen daaraan gesteld op het gebied van de arbeidsplaatsen. Het enige gebouw dat voldoet, is het Houtplein. Als men dat laatste gebouw goed wil gebruiken, dan moet je er wat aan doen. Dit voorstel wil er wat aan doen. In de wijde omgeving kun je verder geen geschikte gebouwen vinden.

Het antwoord op de vergaderzalen. Ik kan mij dat antwoord voorstellen, maar ik denk dat er aan gekoppeld moet worden om te bepalen wie de hoofdgebruiker is van het paviljoen, zowel het vergadergedeelte als gebouw A. Dat hoeft niet vanmiddag te gebeuren. Ik denk dat dit PS is. Als we dat hebben vastgesteld, dan weten we ook de ‘pikvolgorde’ van degenen die het mogen en kunnen gebruiken en bij wie in feite het beheer na gebruik hoort te liggen. Tot nu toe is dat onduidelijk gebleven. Ik doe een dringend beroep op hen die daarover gaan, deels ziin dat GS, deels PS zelf, om voor eens en voor altijd vast te stellen wie de hoofdgebruiker is van deze

gebouwen, wie dus voorrang heeft en wie beheer althans toewijzing doet. U kunt uit mijn woorden opmaken dat ik vind dat dit PS zijn.

Ik ben voldoende en goed beantwoord over mijn vragen. Met inachtneming van de twee zojuist genoemde aanvullingen, kan ik volstaan om de gedeputeerde een goed komend bouwproces te laten volgen, in ieder geval tot 2011. Wat er daarna gebeurt, weten we niet.

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Mevrouw Smits heeft enkele aanvullende vragen over het sigarenkistje gesteld. Het zou ook kunnen liggen aan het aantal fte waarvan mijn voorganger is uitgegaan. Ik blijf bij wat ik gezegd heb. Ik heb u naar eer en geweten geantwoord. Ik kan er niets aan toevoegen zonder me in speculaties te begeven, en dat wil ik liever niet. Dus, ik heb u opgenoemd dat we hebben herberekend. Daarbij is van alles en nog wat aan bod gekomen.

Mijnheer Roetman, bedankt voor uw vriendelijke woorden.

D66, u doet geen recht aan mijn beantwoording. We hebben in de commissie uitgebreid gesproken over de verschillende bedragen gemoeid met de werkplekken. Ik heb over de portocabins gezegd dat zij wel twee keer zo duur waren als de 2800 euro nu. We hebben er veel onderzoek naar gedaan. Dus ik kan u niet meer tevreden stellen dan ik heb gedaan. Ik blijf er ook bij om niet meer ambtenaren in te zetten voor het maken van een vergelijking met andere gebouwen, behalve nadat ik zeker weet dat de 2800 euro niet te duur is. Ik heb ook geantwoord over wat de exploitatie ons verder zal brengen als het er eenmaal staat. Dat kunt u dan weer delen door alle mensen die er werken, alle flexplekken en alle externen. Het hangt natuurlijk van de intentie van het gebruik af. Ik heb u naar eer en geweten geantwoord. U kunt de exploitatie delen door het aantal gebruikers. Ik heb u naar eer en geweten geantwoord over het voortraject. Waarom hebben wij voor dit gekozen, die 2800? Wij waren er heel blij mee. Als je het afzet tegen bijvoorbeeld de studie over de portocabins, dat was verschrikkelijk. We hebben ons dus aan alle kanten geïnformeerd voordat wij tot dit besluit zijn gekomen.
U zei dat het met de motorrijtuigenbelasting in een klap weg zou kunnen zijn. De wijze waarop wij financieren – dat is: in 25 jaar jaarlijks 4,5% en lineair afbouwend naar 3,5% – doet volgens ons ook recht aan de rust die wij op dat front willen, zodat je het niet in een keer weg klapt.

De heer **YURDAKUL** (D66): Ik wil terugkomen op het vorige onderwerp, namelijk het niet laten verrichten van een benchmark (huren en de kostprijs die we nu hanteren). U wilt daarvoor geen ambtenaren inzetten. We hebben het echter niet altijd over dit soort grote zaken. Het gaat hier om 115 miljoen euro. Wat kost nou een ambtenaar per uur? Wat kost het om nu die inzichten aan te leveren?

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Ik kan dat nu niet aanleveren, terwijl er nu over moet worden gestemd. Ik zou ook niet weten waarom …. Er is geen gebouw te vinden tussen hier en Houtplein of tussen hier en dichtbij dat voldoet aan de door ons gestelde randvoorwaarden.

De heer **YURDAKUL** (D66): Dat hoeft ook niet voor de vergelijking.

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Waarom zou je het dan doen?

De heer **YURDAKUL** (D66): Het is toch niet strikt noodzakelijk dat we een gebouw hier in de buurt kiezen. U kunt ook gemiddelde prijzen geven waardoor …

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Dat hebben wij wel gedaan, en daarom zijn we zo blij met die 2800.

De **VOORZITTER**: Het ontaardt in een discussie. Uw punt is duidelijk. Het punt van de gedeputeerde ook.

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Ik zeg u toe, mijnheer Bruins Slot, de door u gevraagde discussie te voeren.

VVD, u wilt hebben uitgesplitst het bedrag van 1,7 miljoen.

De heer **KRAAK** (VVD): Nee, ik heb gesuggereerd om het totaal van 115 miljoen verder uit te splitsen dan u tot nu toe hebt gedaan, zodat het verschil met 60 miljoen duidelijker wordt.

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Wilt u dat nu hebben?

De heer **KRAAK** (VVD): Nee, ik heb gezegd dat het in de discussie aan de orde kan komen.

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Dan kan ik u dat toezeggen.

U hebt ook gesproken over de procedure die moet leiden tot het definitief ontwerp. Het is evident dat ik daarin de commissie zal meenemen en ik zal uw voorstel om het definitief ontwerp op te nemen in de planning overnemen. Ik zal u en alle andere Statenleden meenemen in het traject daarnaar toe.

U vond het ten onrechte dat ik de gevel van historische waarde noemde. Wij hebben echter ook met een Monumentencommissie te maken, een Bond Heemschut en nog veel meer organisaties. Daarom blijf ik die stenen gewoon merken en ga ik heel voorzichtig om met die gevel.

Dan sprak u nog over de ‘pikvolgorde’. Ik heb u geantwoord dat PS en GS de hoofdgebruikers zijn. Daarna komen de fracties en pas na de fracties volgt de rest. Als u daarop via het presidium een eigen regime wilt zetten, be my guest.

De **VOORZITTER**: U hebt nog verzuimd te melden aan Statenlid Kraak dat het zijn van hoofdgebruiker nog niet wil zeggen dat je dan ook bepaalt wie er in mag. Dat mag gescheiden worden.

De heer **KRAAK** (VVD): Mijn opmerking was een opzet tot verdergaande constateringen die in de komende weken ongetwijfeld gedaan zouden worden.

De **VOORZITTER**: Daarom zeg ik dit ook.

Gedeputeerde **DRIESSEN**: Ik zie de discussie met veel genoegen tegemoet.

De **VOORZITTER**: Kan worden overgegaan tot besluitvorming over Statenvoordracht 67?

Mevrouw **SMITS** (SP): Ik had eerder gevraagd om vijf minuten schorsing.

De **VOORZITTER**: We hebben in het presidium afgesproken dat als er om vijf minuten wordt gevraagd, het ook vijf minuten zullen zijn.

Mevrouw **SMITS** (SP): Hebben wij dat ooit overtreden?

Er volgt een schorsing van vijf minuten.

De **VOORZITTER**: Mag ik de Statenleden verzoeken om hun plaatsen weer in te nemen? En de al dan niet interfractionele gesprekken te beëindigen? Ik heropen de vergadering. Mevrouw Smits, u kunt uitleggen waartoe het fractieberaad heeft geleid.

Mevrouw **SMITS** (SP): Wij hebben overlegd over de 31 miljoen die volgens ons gevoel niet echt duidelijk is verantwoord. Wij hebben ook het gevoel dat het om een ontzettend hoog bedrag gaat en het kan elk moment verder oplopen. We hebben de voorzitter gevraagd om de stemming te verdagen tot de door de heer Kraak gevraagde uitsplitsing van de 115 miljoen is

gegeven. Ik heb te horen gekregen dat dit niet kan. Dat leidt ertoe dat onze fractie tegen zal stemmen.

De heer **YURDAKUL** (D66): Ik heb een voorstel van orde. We willen PS vragen om deze beslissing een week uit te stellen om GS in de tussentijd de opdracht te geven om de door mij verwoorde benchmark uit te voeren.

De **VOORZITTER**: Dat zal niet gaan. GS ontraden u deze week. We hebben te maken met huurcontracten en we willen geen gevaren lopen. Wat willen PS na dit advies van GS?

De heer **KRAAK** (VVD): Mijn fractie wil dat vandaag de principebeslissing wordt genomen zoals in het ontwerpbesluit en dat de gestelde aanvullende vragen in de komende tijd aan de orde komen.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Ook onze fractie vindt dat we vandaag deze voordracht moeten afhandelen en dat we dus moeten stemmen, omdat de 60 miljoen nooit is onderbouwd terwijl de 115 miljoen redelijk is onderbouwd.

De **VOORZITTER**: Mag ik aannemen dat we gaan stemmen?

Mevrouw **STIL** (PvdA): We kunnen nu beslissen wat de PvdA betreft.

De **VOORZITTER**: Er gaat een stemming plaatsvinden. Wil iemand een stemverklaring afleggen of een aantekening? Nee. Er wordt elektronisch gestemd. Wie is voor voordracht 67 Kredietaanvraag provinciale huisvesting? Wie is tegen? Laat de stemming maar zien. Voor zijn alle fracties behalve D66 en SP. Voordracht 67 is aangenomen.

12. TWIN-H JEUGDZORG

De heer **KARDOL** (CU-SGP): Onze fractie begrijpt de wens om voortgang te maken op het gebied van jeugdzorg, maar we hebben een aantal opmerkingen op de drie voorliggende projecten.

Het eerste project Beleidsinformatie. Het is verstandig en begrijpelijk om de beleidsinformatie aan te pakken omdat er op dat gebied veel onduidelijkheden zijn. Er ligt een taak richting gemeenten. Wel denken we dat het verstandig is om het project Beleidsinformatie breder te trekken en te kijken of het in IPO-verband kan worden opgepakt zodat andere provincies kunnen meeprofiteren en er ook uitwisselbare gegevens ontstaan. Bovendien kan dan worden voorkomen dat er iets unieks en specifieks wordt gemaakt dat daardoor een te beperkte levensduur krijgt en dus te kostbaar wordt. Dus bij voorkeur: delen met elkaar en wat breder trekken.

Het tweede project Accommodaties met achterstallig onderhoud. Het zou natuurlijk zo moeten zijn dat dit onderhoud uit de reguliere vergoedingen kan worden betaald. Natuurlijk is onderhoud belangrijk en nodig, maar die fundamentele discussie zal toch een keer gevoerd moeten worden en er zal moeten worden bepaald dat dit structureel wordt opgelost. Daarover moeten afspraken worden gemaakt, want we zijn nu al een aantal keren bezig met incidentele reparaties. Het is niet onze taak, maar het is wel begrijpelijk dat het gebeurt. Dus op naar de structurele oplossing.

Het derde project investeren in de jeugdzorgwerker. In eerste instantie kun je de vraag stellen of dit een taak is voor de provincie, maar de intentie en uitleg van de gedeputeerde waaruit blijkt dat de provincie de intentie heeft een stimulerende rol te spelen op het gebied van de jeugdzorgwerker, problemen die spelen bij medewerkers en bij doorstroom aan te pakken en daarbij ook zelf kennis op te doen, dat is zeker zinvol.

Ten slotte staat er dat de commissie SI wordt geïnformeerd nadat het instellingenberaad voorstellen heeft uitgewerkt. Dat is een goede zaak. Ik neem aan dat daarover dan nog discussie zal zijn.

Wat zullen de wijzigingen in de jeugdzorg zijn in de nabije toekomst? Deze week verscheen de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg. De resultaten zijn opvallend. Die evaluatie zal ongetwijfeld doorwerken in de

toekomstvisie en de organisatie op en rond de jeugdzorg. Heel interessant is dat in de probleemanalyse van die evaluatie geen woord is gewijd aan de vraag of de jeugdzorg het beste af is onder de verantwoordelijkheid van de provincie of onder die van de gemeenten. De onderzoekers zien ook niet zo'n groot probleem in de afstemming tussen preventieve en gespecialiseerde jeugdzorg. De problemen liggen volgens hen op heel andere vlakken, bijvoorbeeld bij de slechte afstemming tussen jeugdzorg, de zorg aan licht verstandelijk gehandicapten en de geestelijke gezondheidszorg. Dat komt dan door gescheiden financieringsstromen en verschillende instroomprocedures. Helaas, een goed overzicht heeft niemand. Het is pijnlijk om dat te constateren. Dat hebben we in de commissie SI ook regelmatig zo geconstateerd. Onze fractie heeft al eerder gewezen op het belang van preventie, vroegsignalering en eigen kracht (conferenties). Mogelijk is dan de afstemming niet zo'n probleem volgens de onderzoekers, maar de inzet van gemeenten laat wel te wensen over. Gemeenten hebben volgens de minister onvoldoende prikkels om te investeren in preventie en lichte hulp. Ook de aandacht voor zware hulp heeft kennelijk aanzuigend gewerkt. Overigens is ook aandacht nodig voor een ander overdrachtmoment in die hele tijdsfasering, met name na de achttienjarige leeftijd. De vraag is: kan een jongere dan wel worden losgelaten? Hoe gaat het dan verder? Dat onttrekt zich ook nog te vaak aan de waarneming. Het is duidelijk dat dit evaluatierapport nog een staartje krijgt.

Al met al heeft onze fractie geen overwegende bezwaren tegen de voorgestelde projecten, mits door instellingenberaad en GS ten aanzien van bovenstaande aspecten goed de vinger aan de pols wordt gehouden.

Mevrouw **DE BIJL** (VVD): Wanneer je wat langer meeloopt, ben je bepaalde zaken al eerder tegengekomen, zoals in dit geval besluiten over invulling van de extra investeringsimpulsen. Iedere keer – en de gedeputeerde bevestigt dat – is het weer een afwegen of je bepaalde investeringen wel moet doen. Zeker in de hoek van de sociale infrastructuur, waar sommige onderbouwingen boterzacht zijn. Net als in de EXIN-H-doelstellingen staat in de TWIN-H-doelstellingen onder andere dat onder investeringen niet wordt verstaan het plegen van achterstallig onderhoud en het ondersteunen van de exploitatie. Maar hoever moet je gaan wanneer de jeugd in het geding is? Moet je je poot stijf houden of moet je andere overwegingen de doorslag laten geven?

Wanneer we de onderdelen van voordracht 63 de revue laten passeren, komt als eerste aan de orde een investering van 3 miljoen voor beleidsinformatie. Zoals de onderbouwing van de bijdrage aangeeft, biedt de doeluitkering van het Rijk aan de provincie geen ruimte voor de bekostiging van dit project. Maar het is wel een essentieel onderdeel voor de jeugd en de jeugdzorg. De provincie zet het op, omdat het een regionale aangelegenheid zou zijn. De respectievelijke gemeenten kunnen dan uit deze informatie putten. De VVD is van mening dat wanneer gemeenten zeer specifieke informatie willen hebben, hiervoor ten minste een bijdrage zou moeten worden betaald. We geven dit de gedeputeerde dan ook in overweging. Het feit dat de provincie op dit moment de uitvoerder is van de jeugdzorg maakt dat de beleidsinformatie een belangrijk item is voor het maken en monitoren van prestatieafspraken met Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders. Op die basis kan de VVD akkoord gaan met dit onderdeel van de voordracht.

Als tweede onderdeel accommodaties met als prijskaartje 4 miljoen euro. Hier hebben we het weliswaar over stenen, maar eigenlijk praten we over achterstallig onderhoud. Ook op dit punt laat het Rijk de jeugdzorg in de steek. In de loop der jaren is de voor grootonderhoud bestemde pot gewoon wegbezuinigd. En aangezien er toch iets moet gebeuren aan het onderhoud van de accommodaties, springt de provincie dus weer bij. In dit geval met TWIN-H-gelden. Het streven is wel dat de zorgaanbieders gaan nadenken over een strategische inzet van deze gelden met het oog op de nieuwe bekostigingssystematiek. Zoals u wel proeft uit de woorden van de VVD, zijn we niet gelukkig met die situatie. Maar we staan voor een voldongen feit: de

jeugd in de zorginstellingen heeft al zoveel meegemaakt en daar hoort zeker geen bouwvallig onderkomen bij. Dat betekent dan ook – en dat valt dan misschien weer mee, gedeputeerde – dat wij akkoord gaan met dit onderdeel van de voordracht.

Het laatste onderdeel van deze voordracht: investering in de jeugdzorgwerker en de innovatie in de jeugdzorg voor 2 miljoen euro. Eerder heeft de VVD al aangegeven dat dit geen taak is voor de provincie. Het gaat in dit voorstel om investeren in de jeugdzorgwerker, namelijk om het oplossen van kwalitatieve doorontwikkeling van medewerkers (dus scholing) van hoog personeelsverloop en van hoog ziekteverzuim. Die laatste twee punten zijn volgens ons in ieder geval een taak voor de jeugdzorg en de instellingen. Daarnaast vraagt de VVD zich af of bevordering van doorstroming van personeel een provinciale taak is. Natuurlijk is behoud van personeel uit kostenoverwegingen beter dan werven. Dat realiseert de VVD zich terdege. Maar moet het nou door ons als provincie worden bekostigd?
Het item van dit onderdeel innovatie in de jeugdzorg. “Geld voor de jeugdzorg moet effectief besteed worden. Jeugdzorg kost veel geld. De maatschappelijke kosten zijn hoog. Daarnaast is jeugdzorg voor betrokken jeugdigen en ouders vaak ingrijpend. Het is dus van groot belang dat iedere euro maximaal rendement geeft. Innovatie kan betekenen dat meer cliënten worden geholpen en dat er betere effecten worden bereikt met de geboden jeugdzorg. Essentieel is dat de effecten van jeugdzorg zichtbaar worden.” De VVD deelt de mening dat geld in de jeugdzorg effectief moet worden besteed. Het streven is om bij deze bijdrage uit de TWIN-H-gelden te zorgen voor betere aansluiting van zorgaanbod na de uitstroom uit de jeugdzorgvoorziening. Dus een aansluitend nazorgtraject, waardoor het risico wordt verminderd op terugval en zo nodig sneller kan worden ingegrepen. Met name dit laatste onderdeel is naar het oordeel van de VVD belangrijk.

Als ik alles op een rijtje zet: de VVD gaat akkoord met het beschikbaar stellen van 3 miljoen voor het project Beleidsinformatie, 4 miljoen voor projectplan Accommodaties, maar zij heeft haar bedenkingen bij het projectplan Investeren in de jeugdzorgwerker. Daarbij moet aangegeven worden dat de VVD wel het nut inziet van het projectplan voor innovatie in de jeugdzorg.

De heer **YURDAKUL** (D66): GS doen een voorstel om 9 miljoen euro TWIN-H-middelen gereserveerd voor jeugdzorg te besteden aan de drie onderwerpen: verbetering van beleidsinformatie en jeugdmonitor, verkrijging van inzicht in het dreigend personeelstekort en uitvoering van activiteiten om dat te verminderen en het wegwerken van achterstallig onderhoud en vervangingsinvesteringen voor accommodaties in de jeugdzorginstellingen.
Ik wil graag de uitgangspunten voor besteding van TWIN-H-middelen in herinnering roepen. Deze zijn bedoeld voor duurzame investeringen en niet voor de dekking voor exploitatielasten. Dat hebben PS zo besloten.

Verbetering van beleidsinformatie en jeugdmonitor, het verkrijgen van inzicht in het personeelstekort en het uitvoering geven aan activiteiten op dat terrein, zijn in onze ogen van cruciaal belang om de jeugdzorg goed te laten functioneren. Maar deze activiteiten behoren ons inziens tot jaarlijks terugkerende issues in de bedrijfsvoering. In feite heeft het niets te maken met duurzame investeringen. Daarom dienen deze onderwerpen in de operationele werkplannen van de jeugdzorg en van de provincie een plek te hebben, en volgens mij is dat ook zo. Want we hebben toch beleidsinformatie ...

De **VOORZITTER**: Kan ik een deal met u maken? Dan hebt u nog een halve minuut en mevrouw Geldhof bij het volgende punt nog een minuut. U bent door uw tijd heen.

De heer **YURDAKUL** (D66): Ja. Het kan niet zo zijn dat al deze financiële middelen uit TWIN-H niet beschikbaar komen, dat er ook geen beleidsinformatie wordt geleverd en dat het personeelstekort niet wordt aangepakt. Als dat geld er niet is, dan ga je het toch wel doen. Dat gebeurt

nu ook. De vraag is of er geen sprake is van dubbelloop. Financieren we dat al niet en waarom komt het nu nog een keer tevoorschijn?

Als het gaat het om het derde punt – investeren in accommodaties – daar zijn we wel voorstander van, want dat past wel in TWIN-H.

Mevrouw **VAN HEIJST** (GL): In de commissie SI op 12 oktober heeft GroenLinks ingestemd met een door GS voorgesteld drietal projectplannen vanuit TWIN-H.

Over het projectplan Accommodaties (4 miljoen) voor noodzakelijk onderhoud hebben wij geen vragen. Dat is ons duidelijk. U hebt over de toekomst aangegeven dat de toetsingscriteria voor subsidieaanvragen voor huisvesting worden aangescherpt. Deze investeringsimpuls van 4 miljoen zal de zorgaanbieders de kans geven om de vastgoedportefeuille op orde te brengen en te houden en ervoor te zorgen dat het achterstallig onderhoud inderdaad wordt aangepakt.

Ook wat de andere projecten betreft, het investeren in de jeugdzorgwerker en innovatie in de jeugdzorg en het project Beleidsinformatie, hebben wij ingestemd. In elk geval was er geen bezwaar vanuit GroenLinks. Maar soms worden op zich goede voorstellen door de tijd ingehaald. Onlangs is de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg door de minister gepresenteerd. De heer Kardol refereerde daaraan ook al. Ik wil daarop op dit moment niet verder ingaan. Duidelijk is al dat er zeker veranderingen in de uitvoering van de Wet op de jeugdzorg moeten gaan plaatsvinden, als de wet al niet in haar geheel op de schop gaat. Hoe deze veranderingen eruit gaan zien, is nog onduidelijk. Zeker is wel dat wij er niet van kunnen uitgaan dat de jeugdzorg op dezelfde wijze als vanaf 2005 het geval was, zal worden voortgezet. Wij vragen ons dan ook af of wij op dit moment in twee projecten moeten investeren voor innovatie in de jeugdzorg en beleidsinformatie met bedragen van 2 en 3 miljoen, wanneer de toekomst zo onzeker is. Wanneer wij in de loop van 2010 of begin 2011 met een geheel andere structuur komen van de jeugdzorg, zal dit wellicht ook de nodige investeringen met zich mee brengen. Is het niet zinvoller om op dit moment niet te investeren in dergelijke projecten maar eerst af te wachten hoe een en ander wordt vorm gegeven? Ik hoor graag het antwoord van de gedeputeerde alvorens wij hierop een beslissing gaan nemen.

Mevrouw **ZEEMAN** (CDA): Beleidsinformatie, accommodatie en jeugdzorgwerker. Strikt genomen voldoen deze voorstellen niet aan de uitgangspunten van de TWIN-H. We doen geen exploitatieonderdelen, geen achterstallig onderhoud en het moet gaan om een investering van betekenis, duurzaam en met een langjarig profijt. Op het gebied van de sociale infrastructuur is eerder wel afgeweken van investering niet in stenen (denk daarbij aan de bestrijding van de wachtlijsten ten laste van de EXIN-H).

Bij het vaststellen van het beleidskader jeugdzorg – bijna een jaar geleden – is de noodzaak van het hebben van beleidsinformatie om daarmee te sturen al aan de orde gesteld. Hoewel de CDA-fractie ook toen kritisch heeft aangekeken tegen het beschikbaar stellen van eigen provinciale middelen voor dit doel, is wel duidelijk dat binnen de rijksvergoedingen de middelen ontoereikend zijn. We hebben begrip voor het standpunt van GS dat hiervoor een beroep wordt gedaan op de investeringsimpuls, maar wij vragen tegelijk verantwoording van de inzet van de middelen en inzicht van de mogelijkheden die de informatie als sturing en verantwoordingsmiddel biedt.

Ten aanzien van de accommodatie. Gelet op de argumenten – accommodatie voor de jeugd moet op peil zijn en adequate huisvesting is noodzakelijk – maar ook met de gemaakte opmerking in de commissie SI dat daar waar rijksmiddelen beschikbaar waren instellingen te laat hun aanvragen indienen en daarmee hun middelen van het Rijk mislopen, is het wel heel schrijnend dat wij daarvoor onze EXIN-H moeten aanwenden die overigens met 4 miljoen nog ontoereikend is.

Ik zou u wel willen meegeven de opname van de huisvestingscomponent in de nieuwe financieringsstructuur, als we het hebben over de Kaiser-financiering zouden ook door de instellingen en

Bureau Jeugdzorg reserveringen gepleegd moeten worden voor het reguliere onderhoud. Ik vraag GS om erop toe te zien dat dit ook gebeurt.

De jeugdzorgwerker. De CDA-fractie is niet bereid om hiervoor middelen uit de TWIN-H beschikbaar te stellen, mede gelet op de discussie over de toekomst van jeugdzorg, de taak van de provincie, de aansluiting van jeugdzorg en jeugdbeleid met gemeenten waar wij een taak hebben en waarbinnen de investeringsimpuls nog geen ruimte beschikbaar is, zou ik de resultaten eerst willen afwachten hoe het gaat bij Bureau Jeugdzorg met een investering van 4 miljoen bij de lentenota in de verbetering van de bedrijfsvoering, de bestrijding van het verloop en verzuim van het personeel, de takendiscussie rond jeugdzorg, de bezuinigingen en onze takendiscussie hier in dit huis. Ik denk dat ten aanzien van de werkers in de jeugdzorg het instellingenberaad een taak heeft en zeer wel in staat geacht moet worden loopbaanperspectief te bieden aan de mensen die bij hen in dienst zijn.

Mevrouw **AKKAYA** (PvdA): In 2008 hebben we een besluit genomen over de programmering van de TWINH, namelijk bouwen aan de toekomst van de Noord-Holland. Hierbij is destijds een bedrag van 10 miljoen beschikbaar gesteld voor het deelprogramma jeugdzorg, agenda jeugdbeleid en aansluiting jeugdzorg op lokaal jeugdbeleid. Nu liggen voor ons drie projectplannen die een uitwerking zijn van de deelprogramma's, te weten: beleidsinformatie, accommodatie en investering in de jeugdzorgwerker en innovatie in de jeugdzorg. Wij worden gevraagd deze projectvoorstellen vast te stellen en daarvoor gereserveerde gelden uit de investeringsimpuls beschikbaar te stellen. Gelet op de doelstelling van de projectvoorstellen gaan we akkoord met deze projectvoorstellen. Toch willen wij een aantal kanttekeningen plaatsen over deze voorstellen.

Het zijn voorstellen die binnen de jeugdzorg een eigen doel en een eigen effect hebben. Deze voorstellen zijn gericht op het verbeteren van een aantal op dit moment niet altijd goed lopende zaken. Wij vragen ons af in hoeverre door deze investering de verbeteringen op een korte termijn kunnen plaatsvinden en of deze verbeteringen van lange duur zullen zijn. Ook is het van belang om te kijken in hoeverre de provincie in het realiseren van deze projectvoorstellen enige investeerder is of moet zijn. Zouden hierin het Rijk en/of de gemeenten ook een rol kunnen spelen?

Laat ik beginnen met het projectvoorstel investeren in de jeugdzorgwerker en innovatie in de jeugdzorg. Mijn fractie heeft vanaf begin aan aangegeven dat we moeten investeren in de jeugdzorgwerkers. Uiteindelijk zijn zij degenen die direct te maken hebben met de kinderen en bieden zij kinderen en ouders de zorg die zij nodig hebben en waarop zij recht hebben. Om hun werk nog beter te kunnen doen, dienen jeugdzorgwerkers goed uitgerust te zijn op hun taken. Zij moeten zich kunnen ontwikkelen en in zichzelf kunnen investeren. Daarom is verdere professionalisering van jeugdzorgwerkers niet alleen een noodzaak, maar zelfs een verplichting. Willen we onze kinderen een professionele zorg geven, dan dienen we in eerste instantie ook te investeren in onze jeugdzorgwerkers. Laat ik een voorbeeld geven over hoe dat kan gebeuren. Inrichting van een databank bij een nascholing binnen het Bureau Jeugdzorg die inzicht kan bieden in het aanbod aan bij- en nascholing en de kwaliteit en de relevantie daarvan. Een jeugdzorgwerker kan ook lid worden van een beroepsvereniging, die zich sterk richt op de ontwikkeling van het beroep, de kwaliteit van het beroepsmatig handelen, belangenbehartiging en deskundigheidsbevordering. Maar bij de investering in jeugdzorgwerkers vragen wij ons ook af of wij hier als provincie alleen staan. Hebben het Rijk en de gemeenten hierin geen rol? Dienen beide bestuurslagen in het investeren van dit beroep ook een bijdrage te leveren? Wij willen u vragen dit punt via het IPO te laten uitzoeken. Wij zijn van mening dat zowel Rijk als gemeenten hierin een rol kunnen spelen. Het kan zijn dat Rijk of gemeenten een deel van de investeringen kunnen meebetalen. Elke cent die wij kunnen krijgen voor een investering in de jeugdzorgwerkers is nodig. Daarom dient elke mogelijkheid te worden uitgezocht en elke kans benut. Wij zijn benieuwd op welke termijn de voorstellen voor dit project tot uitvoering kunnen worden gebracht en op welke termijn u via IPO het Rijk kunt

benaderen. Ook willen we u vragen bij de gemeenten na te gaan of ze hierin een en ander kunnen betekenen.

Wij merken over beleidsinformatie het volgende op. Bureau Jeugdzorg wordt in toenemende mate geacht beleidsinformatie beschikbaar te stellen. Vanuit de positie die Bureau Jeugdzorg inneemt in het veld van zorg aan ouders en jeugd is dit voorstelbaar. Wij weten heel goed dat beleidsinformatie ontzettend belangrijk is voor de maandelijkse managementinformatie waar per bureau inzicht wordt gegeven in instroom, doorstroom en uitstroom. Dat is relevant en hebben we nodig. Ook informatie rond wachtlijsten kan beter gecreëerd worden vanuit een beleidsinformatiesysteem. Zo zien we hoe belangrijk en nuttig het is om een goed beleidsinformatiesysteem te hebben. Hoewel er sprake is van een groot te investeren bedrag, zijn we overtuigd dat we moeten blijven investeren in dit onderwerp. Wij gaan dus akkoord met dit onderdeel uit het voorstel.

Als laatste accommodaties. Het is zeker van belang om te investeren in accommodaties van jeugdzorginstellingen met onderaan het doel om een betere leefomgeving voor kinderen en voor de werkers te creëren. De investering van 4 miljoen euro helpt ook de accommodaties veiliger te maken. Investeren in accommodaties is ons inziens investeren in onze kinderen. Daarom zijn we van mening dat nog eenmaal een actie wordt gepleegd om accommodaties op te knappen en bij te houden. Wel is het van belang om ervoor te zorgen dat er niet weer achterstand ontstaat in het achterstallig onderhoud.

Kortom: We zijn van mening dat deze onderwerpen deze bedragen beslist waardig zijn. Elke cent die wordt besteed aan een betere zorg voor kinderen en de ouders telt mee. Maar dat wil niet zeggen dat we niet steeds middelen blijven beschikbaar stellen. Op geen gegeven moment dient Bureau Jeugdzorg haar taken zo goed mogelijk te organiseren zodat de zorg aan ouders en kinderen tijdig en adequaat wordt gegeven.

De **VOORZITTER**: Wil iemand nog iemand anders het woord hierover? Nee.

Gedeputeerde **BAGGERMAN**: Ik ga niet heel veel moeite doen om het alsnog onder de TWIN-H-doelstellingen te krijgen, want ik erken met u dat wat ik u nu voorleg inderdaad redelijk boterzacht is, al zijn – gezien de onderhandelingen die wij daarover voeren – investeringen in de jeugdzorg keihard te noemen. Het is waar dat het geen harde investeringen zijn in stenen. Nou is dat bij het onderdeel sociale infrastructuur ook vaak heel erg lastig om te doen, vooral omdat je continu aan loopt tegen investeringen die nog gedaan moeten worden in de jeugdzorg. Ik zie het geploeter van de instellingen met het geld dat ze hebben, wetende dat de investeringen die in de afgelopen jaren zijn gedaan niet heel veel hoger zijn geworden (het budget dat ze daarvoor hebben) maar de instroom des te meer. Om niet met allerlei cijfers te gaan strooien, maar een wil ik u toch niet onthouden. Sinds 2004 is het aantal zorgaanvragen in de jeugdzorg met 56% gegroeid. Ik kan u garanderen dat het budget niet met hetzelfde percentage is toegenomen.

De heer Kardol gaf aan dat het goed zou zijn om het project beleidsinformatie breder op te pakken. Dat is een suggestie geweest vanuit de PvdA om het in IPO-verband te gaan bespreken en te bekijken of ook het Rijk bereid was om een bijdrage te doen, maar vooral om cijfers te verkrijgen die we kunnen vergelijken. Wij zijn binnen IPO-verband al jaren bezig om cijfers te vergelijken. We doen die moeite nog steeds, maar het blijft erg lastig. Heel veel provincies zijn al bezig met dit soort instrumenten en velen van hen zijn een stuk verder dan wij. Zo heeft Friesland een heel systeem opgezet wat ook via internet raadpleegbaar is en waarmee je dagelijks kunt bijhouden de wisselingen op de wachtlijsten en de investeringen. We gaan absoluut niet het wiel opnieuw uitvinden. Ik verwacht ook niet dat het instellingenberaad dat gaat doen. Maar we moeten nog van ver komen om de benodigde beleidsinformatie te verkrijgen, vooral die informatie die wij richting gemeenten kunnen doorsluizen. Gemeenten zijn niet altijd terughoudend met het roepen van allerlei problemen in hun omgeving zonder zich daarbij te baseren op daadwerkelijke cijfers. Bovendien is ook

met goede cijfers na te gaan of gemeenten ook daadwerkelijk investeren in preventie (bijvoorbeeld als zich ergens een probleem voordoet). Die cijfers hebben we op dit moment nog niet. Uiteraard is het zo dat als het systeem er straks is (daarop is de investering gericht), gemeenten moeten gaan betalen voor aanvullende informatie.

Het onderhoud van de voorzieningen moet uiteraard uit de reguliere vergoeding. Op dit moment is die vergoeding onvoldoende om daaruit ook de onderhoudskosten en de lasten voor de voorzieningen te kunnen dragen. We zijn op dit moment druk doende om in de onderhandelingen over het nieuwe financieringssysteem het gedeelte over onderhoud op te nemen. Dat is niet eenvoudig, want je moet dan gaan erkennen dat niet elke provincie dezelfde vorm van instellingen en van onderhoud heeft. Dat is nog steeds onderwerp van discussie. Ik ben het met u eens dat het onderdeel zou moeten zijn van het reguliere budget door het Rijk beschikbaar gesteld.
Na het instellingenberaad zal ik de commissie SI informeren. Ik heb dat al in de commissie toegezegd. Ik verwacht dan ook met u een discussie daarover.

De evaluatie van de Wet op de jeugdzorg is twee weken geleden naar de Tweede Kamer gestuurd. Er is al kort een discussie over geweest in de Kamer. Je ziet nu verschillende partijen daarover hun oordeel geven. Het zal inderdaad de toekomstige discussie gaan beïnvloeden. Het is alleen maar de vraag hoe snel dat tot een antwoord komt. De geconstateerde problemen zijn geen goede aansluiting als gevolg van die gescheiden geldstromen, dus de provinciale jeugdzorg, de GGZ en de licht verstandelijk gehandicapten. Het verplaatsen van de provinciale jeugdzorg naar de gemeenten is daarom niet echt een oplossing, want je houdt dan die gescheiden geldstromen. Er moet wel een oplossing worden gevonden voor de geconstateerde problemen in de evaluatie, als men daartoe bereid is. Maar ik verwacht dat dit niet zo snel zal gaan. Niet alle voorstellen die men doet, zullen tot een oplossing van het probleem leiden. Provincie en IPO zitten daar bovenop om (in mijn geval) de gemeenten te informeren over mogelijke ontwikkelingen. In ieder geval ervoor te zorgen dat men niet overhaaste beslissingen neemt. Het grootste gevaar is dat we dadelijk weer tot een structuurdiscussie overgaan, waarna we over vijf jaar moeten constateren dat we nog steeds dezelfde problemen hebben. Ik zal u daarover uitgebreid blijven informeren.

Mevrouw De Bijl. U had een vraag gesteld over de specifieke informatie die gemeenten willen hebben, dat zij daar dan voor moeten betalen. Ik ben het met u eens. De gemeenten krijgen globale informatie over de jeugdzorg en aanverwante beleidsterreinen gratis. Voor specifieke informatie zullen zij moeten betalen.

Investeren in de jeugdzorgwerker is inderdaad geen taak van de provincie. Het zou eigenlijk in de bedrijfsvoering van de instellingen moeten zitten om te investeren in hun jeugdzorgwerkers. Ik weet dat zij veel investeren, maar helaas is het budget niet altijd toereikend om dit soort investeringen te doen (zoals voor het opzetten van een databank en tot stand brengen van een flexibele pool en andere ideeën waardoor de jeugdzorgwerkers gelukkiger worden in hun werk, het hoge personeelsverloop terug te brengen en zij bij wisselingen behouden worden voor de jeugdzorg). Wij moeten die uitdaging met elkaar aangaan.

D66. Ik ben het met u eens dat het geen keiharde investeringen zijn. We voeren harde discussies, maar het zijn geen investeringen in stenen. U zegt dat we al investeren in beleidsinformatie en jeugdzorgwerkers, namelijk door de reguliere bedrijfsvoering van de instellingen. Nogmaals, we investeren veel in de jeugdzorg, maar op dit moment gaat alles echt op aan de zorg en hebben we heel weinig ruimte om daarnaast nog iets te doen aan bijvoorbeeld de jeugdzorgwerkers of de beleidsinformatie. Helaas is het nodig dat de provincie daarin een rol speelt en we het niet aan het Rijk kunnen overlaten. Alleen al het rijksgeld voor de zorg krijgen, is een probleem op dit moment.

De **VOORZITTER**: Denkt u om de tijd?

Gedeputeerde **BAGGERMAN**: Ja. Evaluatie van de wet (GroenLinks). Ik heb er al wat over gezegd. We gaan de veranderingen bijhouden. Ik denk dat de grootste fout die we nu kunnen maken, is stoppen met investeren. Ik weet zeker dat deze discussie nog wel even gaat duren en er gaat nog jaren over de eventueel voorgestelde verandering heen. Het heeft in het verleden zeven jaar geduurd eer de Wet op de jeugdzorg werd ingevoerd. Ik hoop dat ik u ervan kan overtuigen om niet investeren niet te doen.

Het CDA gaf aan dat het zuur is dat de provincie geld beschikbaar stelt aan instellingen voor het onderhoud, terwijl er een extra impuls kwam en de instellingen te laat waren met indienen

Gelukkig waren niet alle instellingen daarmee te laat en hebben we nog behoorlijk wat geld binnengekregen. Tevoren hebben we bij minister Rouvoet aangegeven dat het goed zou zijn om die aanvragen via de provincie te laten lopen. Wij konden dat dan coördineren. Het Rijk vond dat niet nodig en heeft het rechtstreeks met de instellingen gedaan. Een van de instellingen dacht dat aangeven van een aanvraag voldoende extra tijd gaf om de definitieve voordracht af te maken. Die instelling had welgeteld een maand. Dat is vrij weinig tijd om zo'n grote aanvraag te kunnen indienen. De opmerkingen van de PvdA. Gemeenten spelen een heel belangrijke rol bij preventie-activiteiten. Wij wijzen ze daarop continu en zij zullen daaraan meer moeten gaan doen. Het Rijk speelt ook een belangrijke rol. Maar het is al moeilijk om het geld voor de zorg vanuit het Rijk beschikbaar te krijgen. Uiteraard is dit continu onderwerp van gesprek. Ik zal dit ook zeker meenemen richting IPO of we hier iets mee kunnen, vooral gezien de hele discussie die we dadelijk gaan krijgen over de eventuele overdracht van taken. Ik vind dat we het Rijk in elk geval moeten informeren hoeveel wij extra investeren in de jeugdzorg en of het Rijk bereid is om die taak over te nemen.

Tweede termijn

Mevrouw **VAN HEIJST** (GL): Ik wilde het de gedeputeerde laten zeggen dat zij vond dat het door moest gaan en het belang ervan inziet, omdat er hier telkens wordt gesproken over boterzachte plannen en ik GS eraan wil houden en het voor mezelf heel duidelijk wil hebben, dat we op de goede weg zitten en als we niet investeren, is dat heel slecht en dus moeten we gewoon doorgaan met dat soort trajecten, geen pas op de plaats maken maar zorgen dat het verbetert. We kunnen hier dus wel mee instemmen.

Mevrouw **ZEEMAN** (CDA): Ik heb nadrukkelijk bij onze instemming rond het beschikbaar stellen van extra gelden voor de beleidsinformatie gevraagd om verantwoording van die middelen, omdat het naar verschillende onderdelen gaat (de jeugdmonitor is er een van), maar het is voor de Statenleden soms moeilijk zichtbaar waar het geld blijft, dus daarom vraag ik u om te reageren op mijn vraag over de verantwoording en om ons inzicht te geven die wij of u hebben om te sturen waar de zorg het beste kan worden ingezet.

U hebt de uitleg over de accommodaties ook in de commissie gegeven. Ik vond het alleen vervelend dat het mis is gelopen voor een aantal van onze instellingen en dat wij daar geld bij moeten leggen.

Wat blijft, is het probleem dat het CDA heeft met geld voor de jeugdzorgwerker. We zijn met u van mening dat het bij de instellingen zelf thuishoort en dat zij hun verantwoordelijkheid moeten nemen om voor hun personeel een beleid te creëren dat voldoende scholing biedt en voldoende perspectief op doorstroom of bevorderingsmethodieken. Als dat binnen Bureau Jeugdzorg niet kan, dan in het instellingenberaad.

De bij Bureau Jeugdzorg in gang gezette verbetertrajecten voor bedrijfsprocessen, bedrijfsvoering, verzuim en personeelsverloop: ik wil eerst de investering van 4 miljoen euro afwachten voordat we daar nieuw geld naast zetten.

Gedeputeerde **BAGGERMAN**: Ik ben blij dat ik geslaagd ben voor de test van mevrouw Van Heijst. Ik meen dat uit de grond van mijn hart. Ik ben blij dat we op dezelfde lijn zitten.

Mevrouw Zeeman, ik moet bekennen dat ik een aantal van uw vragen heb overgeslagen. Excuus daarvoor. De verantwoording van de middelen. We bespreken het voorstel van het instellingenberaad in de commissie. Misschien dat we naar aanleiding daarvan met elkaar kunnen afspreken hoe we de verantwoording gaan organiseren. Ik zal met een voorstel komen naar de commissie op basis van het voorstel van het instellingenberaad.

Het inzicht in de mogelijkheden om te sturen. Daar de instellingen het beste weten wat zij zouden moeten doen, hoe zij het beste kunnen investeren in de jeugdzorgwerkers en die beleidsinformatie kunnen genereren, heb ik hen gevraagd om het voorstel te doen voor deze twee onderwerpen. Uiteraard heb ik daarover ook mijn eigen ideeën. We zullen gaan toetsen of het in de buurt komt van wat we bedoelen. Voor mij is belangrijk dat we niet investeren in exploitatie. Dit is bedoeld voor een eenmalige impuls voor het opzetten van een systeem zodat er voor de beleidsinformatie een computersysteem is.

De investering in de jeugdzorgwerker is ook een eenmalige impuls. De inbedding in de organisatie is een verantwoordelijkheid van de instellingen zelf. Instellingen als Bureau Jeugdzorg en de jeugdzorginstellingen zelf vragen om een goed beleid voor hun personeel en het creëren van loopbaanperspectief. Dat is een van de opgaven die Bureau Jeugdzorg heeft gekregen bij het wegwerken of tegengaan van het grote verloop en het hoge ziekteverzuim. Zij zullen daarmee in hun lopende begroting (exploitatie) rekening moeten houden.

De **VOORZITTER**: Kunnen we nu overgaan tot de stemming?

Mevrouw **DE BIJL** (CDA): Ik wil graag schorsing voor fractie- en coalitieberaad.

Er volgt een schorsing van twintig minuten (16.35 uur – 16.55 uur).

De **VOORZITTER**: Mijnheer De Geus, ik verzoek u naar voren te komen.
Ik stel u thans in de gelegenheid de in artikel 4 van het reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van provinciale Statencommissies, bedoelde eed in mijn handen af te leggen.

Ik zal u de formule voorlezen.

Ik zweer dat ik om tot lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen.

De heer **DE GEUS**: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

Er volgt een schorsing van twee minuten.

Er volgt een tweede schorsing van 17.05 uur – 17.15 uur.

De **VOORZITTER**: Mag ik u verzoeken uw plaatsen weer in te nemen? Ik neem aan dat het beraad is afgelopen.

De **VOORZITTER**: Als u uw plaatsen weer hebt ingenomen, heropen ik de vergadering. De VVD heeft schorsing gevraagd. Ik ben benieuwd wat de schorsing heeft opgeleverd.

Mevrouw **DE BIJL** (VVD): Het heeft – met excuses aan mijn mede-Statenleden – verschrikkelijk lang geduurd, maar we hebben stevig moeten overleggen. Het is een lastig onderwerp. Het ging ons om de derde bullet

onder punt 2 (investeren in de jeugdzorgwerker en in de innovatie jeugdzorg). Met name de jeugdzorgwerker was een punt van discussie voor mij en mijn fractie. Het is in de fractie besproken. We hebben het zeer uitgebreid besproken binnen de coalitie, omdat we het een belangrijke combinatie vonden. Ik kan alleen maar de gedeputeerde met klem verzoeken om iets te doen aan het hoofdstuk van de 2 miljoen (de investering in de jeugdzorgwerker) en om eventueel terug te komen met een onderbouwd voorstel.

De **VOORZITTER**: Ik denk dat de gedeputeerde hierop wil reageren.

Gedeputeerde **BAGGERMAN**: Ik ben bang dat het uitgewerkte voorstel nooit aan de criteria uit TWIN-H zal voldoen. Ik heb gemeend om op basis van de verdeling van TWIN-H-geld extra geld voor de jeugdzorg beschikbaar te stellen, zoals dat ook voor de EXIN-H is gebeurd. Ik heb daarin een prioritering aangebracht, waarvan ik denk dat we echt een bijdrage aan de jeugdzorg moeten leveren. Die investeringen zijn zo ontzettend hard nodig. Ik heb u toegezegd om op basis van het voorstel van het instellingenberaad een uitgewerkt voorstel aan de commissie te doen. We kunnen dan daar nog de discussie voeren. Ik hoop dat u met mij wil blijven investeren in de jeugdzorgwerker.

De **VOORZITTER**: Ik concludeer daaruit dat u het in stemming wilt brengen.

De heer **LOGGEN** (VVD): Ik heb behoefte aan nog een korte schorsing.

Er volgt een schorsing van vijf minuten.

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Ik begrijp dat het resultaat van de schorsing mij nu meegedeeld gaat worden.

Mevrouw **DE BIJL** (VVD): Ik wil graag meteen een stemverklaring afleggen. De VVD wil voor voorstel 63 stemmen, met dien verstande dat we stemmen tegen de laatste bullet.

De **VOORZITTER**: Dus u stemt tegen puntje 2, derde bullet. Nog andere stemverklaringen?

Mevrouw **ZEEMAN** (CDA): Gelet op eerdere investeringen, willen wij eerst de resultaten van die investeringen zien. Wij zullen derhalve onderdeel 2 derde streepje van het besluit (2 miljoen investering in de jeugdzorgwerker) niet accorderen. Met de andere twee zijn wij akkoord.

De heer **YURDAKUL** (D66): Wij dragen jeugdzorg een warm hart toe, maar de investeringen uit TWIN-H wordt geen recht gedaan door dit voorstel wat betreft de investering in de jeugdzorgwerker en informatievoorziening. Wij zullen daarom tegen die twee stemmen.

De **VOORZITTER**: Dat is bullet 1 en bullet 3 uit 2.

De heer **TALSMA** (PvdA): Wij zien de voordracht als een integraal geheel. Een campagne om de jeugdzorg te verbeteren. Wij denken dat het niet verstandig is om daar onderdelen uit te halen. Wij zullen daarom voor de hele voordracht stemmen.

De heer **KARDOL** (CU-SGP): Wij zijn voor de jeugdzorg. We denken dat het ook belangrijk is om te investeren in de jeugdzorgwerker en kennis en innovatie te stimuleren. We denken dat het ook hoort bij de andere activiteiten genoemd. We zullen daarom integraal voorstemmen.

Mevrouw **BOELHOUWER** (SP): Wij zullen ook voor alle drie bullets stemmen. Wij vinden het een erg goed voorstel. Wij zijn ook voor de jeugdzorg.

Mevrouw **VAN HEIJST** (GL): Zoals ik al in mijn tweede termijn had gezegd, hadden wij onze bedenkingen over de toekomst van de jeugdzorg en de financiële consequenties daarvan. Het antwoord van de gedeputeerde heeft ons ervan overtuigd dat dit juist niet doen, complicaties zou opleveren. Daarom stemmen wij in met alle drie bullets.

De heer **BRUYSTENS** (Ouderenpartij Noord-Holland): Ook wij stemmen in met alle drie bullets.

De **VOORZITTER**: Nog meer stemverklaringen? Nee. Als ik de griffier volg, is het voorstel hiermee aangenomen in volledige vorm. Moeten we stemmen?

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Mag ik een ordevoorstel doen? Van het CDA zult u een voorstem zien (ongesplitst). U kent onze opmerking echter over de derde bullet. Zo zijn er een aantal meer die het hebben gepresenteerd. Het is dan aan de gedeputeerde om zelf te tellen. Volgens mij zijn er 25 stemmen die iets over bullet 3 hebben gezegd. Over bullet 1 zijn er 2 stemmen. De gedeputeerde mag wat mij betreft dan bekijken wat er zelf mee te doen. Het hangt ook van het aantal aanwezigen hier af.

De **VOORZITTER**: Volgens mijn informatie zijn er 27 voorstemmers en 25 tegenstemmers, althans gedeeltelijk tegen.

De heer **KRAAK** (VVD): Ik denk dat dit een van de weinige gelegenheden is dat we de stemmachine niet kunnen gebruiken, omdat er onderdelen zijn die eruit zijn gehaald. U moet in dit geval handmatig stemmen en de aantekeningen apart opnemen.

De **VOORZITTER**: Mag ik stilte in de zaal?

De heer **PUTTERS** (SP): Ik stel voor om hoofdelijk te stemmen voor de voordracht en voor het voorstel van de VVD. We komen dan uit op 27/25. Makkelijk zat.

De heer **VAN OEVEREN** (PvdD): Om in ieder geval niet bij te dragen aan de verwarring over wel of niet stemmen, wil ik verklaren dat wij integraal voorstemmen.

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): Ik wil het volgende voorstel van orde doen, inhoudend om wel of niet apart over die 2 miljoen te gaan stemmen. Als de meerderheid vindt dat we niet apart over die 2 miljoen moeten gaan stemmen, dan doen we dat dus niet.

De **VOORZITTER**: Ik hoor dit ordevoorstel ook naast mij, van de griffier. Zij gaat een amendement maken om dit te doen.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): We weten de uitslag eigenlijk al. Laten we nou het hele voorstel in stemming brengen. Dan ziet u dat het aangenomen wordt.

Mevrouw **KLOMP** (PvdA): We zijn toch verplicht om een ordevoorstel in stemming te brengen? Daarvoor hoeft toch geen amendement in stemming te worden gebracht? Dat kan toch bij handopsteking?

De **VOORZITTER**: Wil de heer Roetman zijn ordevoorstel nog een keer herhalen?

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): Het ordevoorstel is om wel of niet apart over die 2 miljoen te stemmen. Degenen die daarover een aantekening willen hebben, zouden het voorstel moeten doen voor een aparte stemming over de 2 miljoen. Als het ordevoorstel wordt verworpen, is het klaar.

De **VOORZITTER**: De heer Roetman stelt dus voor een ordevoorstel om apart te stemmen over de 2 miljoen.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): U kent mijn zienswijze. De CDA-fractie hoeft geen gescheiden stemmingen, omdat zij al aan de hand van de stemverklaringen wil weten hoe de uitslag zal zijn. Vervolgens verzoeken wij het agendapunt wel in stemming te brengen.

De heer **TALSMA** (PvdA): De PvdA voelt weinig voor een ad-hocamendement. Er ligt een duidelijke voordracht. Iedereen heeft er zijn zegje over kunnen doen. Nu stemmen, is mijn voorstel. Ik sluit me aan bij het CDA.

De heer **LOGGEN** (VVD): Wij sluiten ons ook daarbij aan.

De **VOORZITTER**: Daarmee heb ik een meerderheid in de Staten die vindt dat er gewoon over de voordracht moet worden gestemd. Ik breng de voordracht in stemming (Statenvoordracht TWIN-H Jeugdzorg, voordracht 63). Gestemd kan worden met het stemkastje. De stemming is gesloten. De voordracht is unaniem aangenomen.

De heer **KRAAK** (VVD): Hoe moeten wij nu de aantekeningen verwoorden?

De **VOORZITTER**: Zij worden in de notulen meegenomen.

De heer **KRAAK** (VVD): U weet precies wie er tegen hebben gestemd?

De **VOORZITTER**: Ja, ik heb het opgeschreven, nou ja, het wordt elektronisch gevolgd.
Ik ga naar het volgende punt. Dat is een mededeling van gedeputeerde Kruisinga.

Gedeputeerde **KRUISINGA**: Tussen de eerste en tweede termijn in het najaarsbericht en naar aanleiding van de opmerking van de heer Roetman ben ik ambtelijk geïnformeerd over de stand van zaken voorziening gepensioneerden. Die tekst gaat alleen over de gepensioneerden. Navraag leert dat het inclusief de wachtgelden is. Ik zeg u een overzicht toe, dat volledig is geanonimiseerd (daarom duurt het even).

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): Ik ben heel blij met dit antwoord. Ik had grote problemen om met de najaarsnota akkoord te gaan, maar dankzij dit antwoord kan ik volledig met de najaarsnota akkoord gaan.

De **VOORZITTER:** We zullen later op de avond gaan stemmen over de najaarsnota.

13. STATENVOORDRACHT HERPRIORITERING EXIN-H VRIJVAL ZUIDTANGENT
(VOORDRACHT 64)

De **VOORZITTER**: Er zit een fout in de voordracht op pagina 3, onder c, eerste regel. Het woord ‘unaniem’ moet worden vervangen door ‘in meerderheid’.

De heer **PUTTERS** (SP): Het staat er zelfs twee keer in, het woord ‘unaniem’. Misschien is het spijkers op laag water zoeken, maar het is wel zo.

We praten over twee minuten, vier minuten winst voor een passage van het Spaarne in Haarlem. De tunnel. Sinds ik in 2004 in de Staten zit, heb ik al regelmatig gezegd dat er geen probleem meer is bij een goede communicatie met de brugwachter. De wethouder van Haarlem onderkent dit ook. U hebt op 19 augustus – een gedenkwaardige dag: zowel Bill

Clinton als ondergetekende is dan jarig – met de wethouders Nieuwenburg en Divendal een openhartig gesprek gehad. In het gesprek is naar voren gekomen dat de commissie WVV een besluit heeft genomen over de besteding van 104 miljoen. Dat is echter niet waar. Er is helemaal geen besluit genomen, omdat in die vergadering de voorzitter heeft gevraagd dat de commissie zich uitspreekt over het laten doorgaan van de vergadering van 25 juni of dat uitstel volgt na het zomerreces. Dat laatste is gebeurd. Er is 25 juni geen vergadering geweest. Dat onderzoek heeft 700.000 euro gekost. We hebben dat bedrag gewoon over de balk gegooid, want we hebben er niet over vergaderd in de commissie WVV. Dat zijn de feiten. Dat is heel vervelend. Politiek worden de ateliers nu naar een platform getild. Ik weet dat een aantal Statenleden er nooit zijn geweest bij die ateliers. Ikzelf wel. En nu wordt dat dus naar een platform getild als zijnde dat er een besluit is genomen over de Spaarnepassage in Haarlem. Dat is absoluut niet waar. Dat is een politiek standpunt dat alleen in deze Staten kan worden genomen en eventueel in de commissies ter voorbereiding op deze Staten. Dat zijn de feiten. Er is alleen over een studie Spaarnepassage gesproken. Er was veel meer binnen Haarlem. Haarlem wilde een hoogwaardig openbaar vervoer. Eventueel zou er gesproken worden over vertramming. Wij vonden dat eigenlijk wel prachtig, omdat de rails naar IJmuiden dan mooi dienst kunnen doen als lightrailverbinding. Geen tunneltje in Santpoort-Noord. Een prachtig traject. Heel veel besparingen voor de provincie. Als de gemeente Haarlem en B en W van Haarlem alleen maar over een Spaarnepassage hadden gesproken, dan hadden ze dit nooit gedaan. Zij wilden een goed hoogwaardig openbaar vervoer. Ik had een motie in mijn achterzak. Ik wacht een tweede termijn af, hoe de gedeputeerde reageert. Maar wij hebben op voorhand al een motie van de PvdA medegetekend.

Mevrouw **KIRCH** (VVD): In 2005 hebben PS in het kader van een extra investeringsimpuls voor Noord-Holland al projecten vastgesteld met het doel om verbetering van de bereikbaarheid. Dat zou moeten gebeuren door verbetering aan de weg en aan infrastructuur voor het openbaar vervoer. Een belangrijke voorwaarde daarbij was snelle uitvoering van de projecten, zodat in elk geval binnen vijf jaar de schop de grond in ging. Een van die projecten was het Spaarnepassage in Haarlem voor de Zuidtangent. We hebben hiervoor destijds ruim 104 miljoen euro beschikbaar gesteld. De noodzaak voor een betere doorstroming door Haarlem was al in 2002 gebleken. Studies in 2004 en 2002 hebben geen resultaat gehad. De afgelopen jaren zijn opnieuw studies verricht, zoals de tunnelvariant. Ook deze studie heeft niet tot een gezamenlijk bestuurlijk standpunt van provincie en gemeente. Wij betreuren dit omdat we er met ons allen veel tijd in hebben gestoken, maar ook omdat een belangrijk ov-knelpunt nu voorlopig niet wordt opgelost. Haarlem onderschrijft wel de uitkomsten van de tunnelstudie en zegt dat de Spaarnepassage dringend verbetering behoeft, maar hij maakt zelf geen oplossing of keuze en heeft ook geen besluit genomen over de reservering van de benodigde 20 miljoen. Dat is voor de VVD onbegrijpelijk. Kennelijk is men zich bij de Haarlemse raad niet bewust geweest van het substantiële karakter van de bijdrage en de daaraan verbonden voorwaarden, maar je mag toch van een gemeenteraad verwachten dat hij er bij problemen met zo een belangrijk ov-knooppunt wat voor over heeft om met geld die problemen op te lossen. Dit handelen overtuigt niet echt van een verantwoord, gedegen en voortvarend bestuur. Wij vinden het daarom logisch dat de gedeputeerde met het voorstel naar ons terugkomt met het verzoek om het gereserveerde geld terug te halen en voor andere hoogwaardige openbaarvervoerverbindingen beschikbaar te stellen, met name voor vervoerprojecten die snel uitgevoerd kunnen worden. Wij kunnen dan ook instemmen met de toevoegingen van de twee projecten hov Schiphol Oost en hov Amstelveen – Uithoorn, respectievelijk voor 1,5 en 2 miljoen euro. Het grootste deel van de 100 miljoen blijft dan natuurlijk nog over. Voorstel is om dit niet direct toe te kennen, maar eerst een lopende studie over samenwerkende overheden in de metropoolregio Amsterdam naar een hoogwaardigopenbaarvervoernetwerk af te wachten.

Dat lijkt me logisch, want dan weet je waar de knelpunten zitten en waar we de prioriteiten kunnen stellen en ook daar ….

De heer **PUTTERS** (SP): Uw partij zit in Haarlem in het college, klopt dat?

Mevrouw **KIRCH** (VVD): Dat klopt.

De heer **PUTTERS** (SP): U ondergraaft nu dus de beslissing van de raad van Haarlem, die in meerderheid heeft gekozen om geen tunnel aan te leggen. Maar er zat nog veel meer aan vast. Niet alleen die tunnel, maar ook andere projecten voor het hoogwaardig openbaar vervoer. Daaraan gaat u helemaal voorbij. Wilt u het geld nou behouden voor Haarlem of niet?

Mevrouw **KIRCH** (VVD): Ik heb net al gezegd dat aan de 100 miljoen voorwaarden waren verbonden. Deze 100 miljoen was nadrukkelijk voor een Spaarnepassage. U zei in uw verhaal dat u het aan allerhande andere mooie dingen wilde besteden. Ik weet dat er in Haarlem ook allerlei ideeën leven. Maar het gaat er hier om dat we een betaalbare oplossing willen zien, die er ook echt toe doet en die aan onze voorwaarden voldoet. We zijn er al jaren over bezig. We zien echter voorlopig geen resultaat. Een van de uitgangspunten van de EXIN-H was de snelle uitvoerbaarheid. Wij zien die snelle uitvoerbaarheid momenteel niet meer zitten, omdat de raad van Haarlem niet de besluiten neemt die je op zijn minst mag verwachten. Daarom vind ik het goed dat het in het voorliggende voorstel gaat naar projecten voor hoogwaardig openbaar vervoer die wel snel uitvoerbaar zijn. Dat was de doelstelling.

De heer **PUTTERS** (SP): Wij zijn altijd tegen een tunnelpassage bij Spaarne geweest. Had ons toen gesteund en ons toen gezegd om 100 miljoen gewoon naar verbetering van hoogwaardig openbaar vervoer te laten gaan. Eventueel de mogelijkheid om te kijken naar een lightrailverbinding. We hebben dat altijd gezegd. Waarom gaat u nu het geld weghalen uit Haarlem ten behoeve van projecten en een gebied dat niet eens onder de provincie valt maar onder de stadsregio Amsterdam? U gaat daar het geld nu naar toe brengen.

Mevrouw **KIRCH** (VVD): Waar het om gaat, is dat ik wil vasthouden aan de doelstellingen van de EXIN-H die we hebben vastgesteld: het versneld uitvoeren. We hebben projecten aangewezen die hiervoor in aanmerking kwamen. Als je iets vanaf 2005 hebt, dan mag je op zijn minst wel in die periode de medewerking van de betreffende gemeente verwachten. Aangezien er nu op korte termijn geen uitzicht is en wij de doelstellingen willen handhaven, vinden we het een prima voorstel om het geld naar hoogwaardig openbaar vervoer over te dragen. Laten we nu de studie afwachten van de samenwerkende overheden in de metropool Amsterdam. We hopen dat dit in het voorjaar 2010 gereed is zodat we gauw prioriteiten kunnen stellen. Misschien zit Haarlem daar ook wel bij. Waarom niet? Maar dan moet Haarlem snel komen met plannen en beslissingen (die zijn er nu absoluut niet). Wij willen nog wel meegeven dat PS ook reserveprojecten hebben genoemd in het kader van de TWIN-H. Die projecten staan daarop niet voor niets. We hopen dat ook deze projecten kunnen blijven meedoen bij het maken van de uiteindelijke keuze.

De heer **KARDOL** (CU-SGP): Het hele proces rond de tunnelstudie voor de Haarlemse passage is natuurlijk een teleurstellende aangelegenheid geweest. Ik denk dat het goed is om aan de herprioritering te denken, zoals in het voorstel dat voorligt. CU-SGP is dus ook voor die herprioritering. Onze fractie is ook akkoord met de twee openbaarvervoervoorstellen voor de kortetermijnprojecten. Daarmee is slechts een gering bedrag gemoeid en we zijn ook akkoord met de benutting van het resterende bedrag voor investeringen in het MRA ov-netwerk.

We staan wel open voor voorstellen op korte termijn vanuit de gemeente Haarlem zelf wat betreft de Westflank. Wij willen daaraan wel een aantal randvoorwaarden verbinden. Gedeeltelijk komen ze overeen met wat zojuist is genoemd. Wij vinden namelijk een snelle realisatie van groot belang. Het duurt al te lang. Het openbaar vervoer wordt al te weinig gestimuleerd. Het kost kennelijk te veel moeite om openbaarvervoerprojecten te realiseren. Het geld moet dus niet te lang meer op de plank blijven liggen. Daar medefinanciering vanuit het Rijk de komende jaren waarschijnlijk lastig zal zijn, is het zinvol om te kijken naar projecten waarvoor weinig medefinanciering nodig is en de eigen provinciale financiering in hoofdzaak volstaat.

Een volgend punt is dat met de gemeenteraadsverkiezingen voor de deur er een tijd lang een impasse zal zijn in de besluitvorming op lokaal niveau. Dat is een groot probleem. Daarom is het zinvol te kijken naar projecten die nu in de planning zijn gevorderd of snel zover kunnen komen, dat zouden dan de ontbrekende schakels of de kralen zijn in het totale MRA-netwerk. Daarnaast is het zinvol te kijken naar de mogelijkheden om de onderdelen van het ov-net (trein, metro, tram en bus) in de gehele regio als een geheel te laten functioneren. Ook om het als zodanig naar buiten toe te presenteren. Als je kijkt naar grote agglomeraties (Londen, Parijs, Berlijn), dan lukt dat daar veel beter dan in de regio Amsterdam. Als je kijkt naar wegenkaarten voor het verkeer op de weg, dan zie je daar alle soorten wegen in een kaart of plattegrond staan, niet alleen autowegen, maar ook lokale wegen, fietspaden, enzovoorts.

De **VOORZITTER**: Let u op uw spreektijd?

De heer **KARDOL** (CU-SGP): Ik zal afronden. Maar als je naar bus- of treinplattegronden kijkt, dan zie je alleen maar de eigen mogelijkheden genoemd. Dat betekent dat het openbaar vervoer ook niet echt duidelijk is naar de potentiële gebruiker toe. Dat is niet goed en moet beter.

Kortom: als er vanuit de Haarlemse regio op korte termijn concrete voorstellen worden gedaan voor de westflank en die aan deze randvoorwaarden voldoen, dan kunnen wij ons wel voorstellen dat deze enige prioriteit krijgen in de beoordeling. We zullen de motie van de PvdA in dat opzicht ook steunen.

De heer **STEVENS** (CDA): De extra investeringsimpuls van 2005 voorzag in een bedrag van bijna 400 miljoen euro, gelijkelijk aan te wenden voor weginfrastructuur en hoogwaardig openbaar vervoer. Een belangrijk deel van dat openbaarvervoerbudget werd gereserveerd voor een hoogwaardige opwaardering van het openbaar vervoer in Haarlem. Een Zuidtangent conflictvrij onder de Spaarne door, zover mogelijk de stad in. De provinciale impuls voor cofinanciering is 100 miljoen euro. Ik kan u wel verklappen dat daarover toen in mijn fractie stevig is gediscussieerd. 100 miljoen in een klap naar Haarlem? Het is nogal wat. Maar het belang van een goede bereikbaarheid met hoogwaardig openbaar vervoer van het stedelijk gebied Kennemerland aan de westflank van de Metropoolregio Amsterdam was uiteindelijk in mijn fractie onbetwist. Daarom zijn we eigenlijk teleurgesteld dat er na jarenlang studeren op tunnelvarianten (ook met veel inspanning van provinciale zijde) het huidige besluit ligt van het gemeentebestuur van Haarlem. Dat besluit is volgens mij maar op een punt echt duidelijk: voor een tunnel en voor een oplossing voor de Zuidtangent en daarmee cofinanciering van 100 miljoen door de provincie is niet gekozen. Het Haarlems gemeentebestuur is in dit geval autonoom in zijn beslissingen. Naar mijn oordeel past daar dan ook niet bij dat wij daarover iets moeten vinden. Ik concludeer wel dat met het besluit van het gemeentebestuur niet is voldaan aan de duidelijke inzet en intenties van het provinciebestuur. Terecht houden wij het geld uit de eerste investeringsimpuls gereserveerd voor cofinanciering van hov. Het voorstel van GS om 1,5 miljoen en 2 miljoen toe te voegen voor de hov Schiphol Oost en de hov Amstelveen – Uithoorn zullen we steunen. Het lijkt ons op het ogenblik een goede weg om de rest van het bedrag van de ongeveer 100 miljoen binnen het net

Metropoolregio Amsterdam te analyseren hoe we die middelen moeten gaan aanwenden en optimaal kunnen gaan aanwenden. We sporen de gedeputeerde wel aan om op korte termijn de analyse daarover met ons te delen en te bespreken in de commissie, want ik ben het helemaal eens met wat eerder collega Binnema heeft gezegd vandaag dat langere onduidelijkheid over besluitvorming over hov-investeringen ongewenst is en dat moeten we dus ook niet willen. Spoed is geboden.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Geldhof heeft gevraagd om te spreken bij dit agendapunt, maar zij heeft in principe geen spreektijd meer. De voorzitter heeft haar een minuut gegeven. Ik zou willen voorstellen dat zij daarvan prudent gebruikmaakt.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Ik begin met af te ronden. De 100 miljoen was geoormerkt voor een vrije passage van het Spaarne. Het was voor hov, het was voor een tunnel. Het was niet voor Haarlem. Er moest uitgezocht worden wat haalbaar en inpasbaar was en wat de kosten waren (we wisten wel dat 100 miljoen niet genoeg zou zijn). In het voorjaar van 2008 werden de indicatieve kosten gepresenteerd en de voorlopige uitkomsten daarvan. Het totaal zou in de verschillende varianten uitkomen tussen 400 en 700 miljoen euro. Dat was natuurlijk verschrikkelijk veel. Op dat moment heeft mijn fractie gezegd – we waren voor het onderzoek naar wat je met 100 miljoen kon doen bij een vrije passage van het Spaarne: moet je daar dan wel aan gaan beginnen? Er werd toen gezegd dat de rest van het geld van het Rijk zou komen, op een deeltje na dat van Haarlem kwam. Je moet dan niet denken: het is toch geld van het Rijk. Het Rijk kan het ook in andere delen van land investeren. Niet alleen in een vrije passage van het Spaarne. We hebben toen gezegd dat de winst van een vrije Spaarnepassage niet terecht is en dat het geld besteed kan worden aan slimme, bovengrondse oplossingen om de doorstroming te bevorderen waardoor je een goed en fijnmazig netwerk boven de grond behoudt in Haarlem en omgeving. We hebben tegen de vervolgstudie gestemd, omdat de uitkomst daarvan toch te duur zou zijn, terwijl dat onderzoek veel geld kost. De vervolgstudie is gedaan (mei 2008). Daarna heeft de gemeente Haarlem het besluit genomen waaruit blijkt dat men helemaal geen tunnel wenst, in welke variant ook. Vervolgens is het hele rapport niet besproken in de commissie WVV. Volgens heeft het rapport 700.000 euro gekost.

Om kort te gaan: Wij onderschrijven de analyse van de gedeputeerde, delen de conclusie dat de tunnel en de provinciale bijdrage van 100 miljoen daarvoor van de baan zijn en het voorstel om deze 100 miljoen (die nu vrijkomt) te herprioriteren om te investeren in een netwerk aan de westkant van de Metropoolregio Amsterdam, zodat je met zo min mogelijk geld zoveel mogelijk reizigers van dienst kunt zijn. En breng genoemde studie van 700.000 euro alsnog naar de commissie, zodat de inhoud kan worden besproken en we ervan kennis hebben kunnen nemen.

De heer **MASSOM** (PvdA): In maart 2008 hebben de provincie Noord-Holland en de gemeente Haarlem een gezamenlijke opdracht gegeven tot een tunnelstudie Haarlem. In het begin richtte het onderzoek zich op een lange tunnel onder het Spaarne en onder het centrum van Haarlem. De langetunnelvariant was de voorkeurvariant. Er is naar de langetunnelvariant uitgebreid onderzoek gedaan. De raming van zo’n tunnel (bestemd voor bussen) was ongeveer 0,5 miljard euro. Later ontdekt men dat een lange tunnel voor bussen niet voldoende is en de tunnel geschikt gemaakt moet worden voor vertramming. Zo’n tunnel is duurder geworden. De raming is verhoogd tot ongeveer 800 miljoen euro. Een investering van 800 miljoen voor een lange tunnel geeft een rendement van maximaal zes minuten reistijdwinst. De conclusie is toen snel getrokken: zo’n tunnel zal qua financiering moeilijk haalbaar zijn.

Er is toen gekozen voor een middellangetunnelvariant. Er waren drie varianten. De middellangetunnelvarianten kosten ongeveer 300 miljoen euro en geven een reistijdwinst van maximaal vier minuten. Deze informatie staat in het definitieve rapport, versie van 26 mei pagina 254. Andere sprekers

hebben het al gezegd, inderdaad heeft dit rapport 700.000 euro gekost. Dat is echter geen weggegooid geld, want het rapport gaat niet alleen over de tunnel, maar ook over de bereikbaarheid van de westflank van de Metropoolregio Amsterdam. Het lijkt ons ook nuttig om het rapport een keer in de commissie WVV te bespreken, want er staan veel nuttige zaken in.
Voor de financiering van de tunnel heeft de provincie uit de EXIN-H een bedrag van ruim 104 miljoen gereserveerd. De gemeente Haarlem zou 20 miljoen euro beschikbaar moeten stellen. Het resterende bedrag van ongeveer 200 miljoen euro voor de tunnelvariant zou door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat betaald worden. Ten gevolge van het besluit van de gemeenteraad van Haarlem in juni 2009 om niet voor een middelkorte tunnel te kiezen, hebben GS de geldreservering voor de tunnel Spaarnepassage besloten in te trekken. Op zich is dat een logische redenering, omdat het geld – zoals ook mevrouw Geldhof heeft gezegd – was bestemd voor een tunnel Spaarnepassage. Maar geld is een middel: het doel van ons allemaal is de bereikbaarheid en in dit geval het openbaar vervoer.

Tijdens de informatiebijeenkomsten die herhaaldelijk in Haarlem zijn gehouden, heb ik meermalen vragen gesteld over de financiële haalbaarheid van de tunnels. Ik vraag mij nog steeds af of het Rijk bereid zal zijn om 200 miljoen beschikbaar te stellen – naast de 20 miljoen euro die de gemeente beschikbaar zou stellen (wat uiteindelijk dus niet het geval was) en onze 100 miljoen euro – voor een reistijdwinst van vier minuten (pagina 54 van het rapport). Daarom vraag ik aan de gedeputeerde om te stoppen met de gemeente Haarlem. Hij zegt nu: ik stel nu 20 miljoen euro beschikbaar en ik ga voor een korte tunnel. Denkt u echt serieus dat Verkeer en Waterstaat het resterende bedrag van ongeveer 200 miljoen euro beschikbaar gaat stellen? Dat is voor de discussie heel belangrijk, want als bij de financiële haalbaarheid van de tunnel vraagtekens geplaatst moeten worden, dan heeft het geen zin om lang over een korte tunnel te gaan praten, omdat het dan niet betaalbaar is.

De heer **BINNEMA** (GL): De PvdA heeft recent ingestemd met heel wat miljoenen voor hov Hilversum-Huizen en voor Haarlem-Velsen. Hebt u toen dezelfde vraag gesteld aan de betreffende gemeenten (of ze er geld voor hebben) en hebt u toen aan de gedeputeerde gevraagd of de gedeputeerde inderdaad denkt dat de 170 tot 180 miljoen nodig voor de busbaan Hilversum-Huizen door Verkeer en Waterstaat beschikbaar wordt gesteld?

De heer **MASSOM** (PvdA): Het gaat hier om verschillende gevallen. De financiering van de hov Haarlem-Velsen is grotendeels door de provincie geregeld. Er is hier geen 200 miljoen euro van Verkeer en Waterstaat. Datzelfde geldt voor de hov Hilversum-Huizen. De provincie heeft voor de totale financiering van (uit mijn hoofd) ongeveer 120 miljoen het grootste deel bij gedragen. Gemeente draagt 20 miljoen bij en het Rijk een relatief gering bedrag. Dus niet tweederde.

De heer **BINNEMA** (GL): U hebt volgens mij niet alle bedragen op een rijtje. Bij Hilversum-Huizen gaat het om een heel ander bedrag (maximaal 80 miljoen van de provincie). U hebt zelf gezegd dat de tunnelvarianten tussen 250 en 300 miljoen euro kosten. Een simpel rekensommetje leert dat – bij handhaving van de provinciale bijdrage (105 miljoen) en van een gemeentelijke bijdrage van 20 miljoen – er in het meest gunstige geval 125 miljoen van het Rijk moet komen. Ik weet inderdaad niet of dat geld er was gekomen, maar je kunt die vraag pas stellen zodra provincie en Haarlem met een duidelijk besluit naar het Rijk toe gaan. U suggereert echter de omgekeerde volgorde: we gaan eerst naar minister Eurlings, wachten af wat hij misschien beschikbaar heeft, en dan bedenken wij of wij zelf geld beschikbaar stellen. Volgens mij werkt het niet zo in de politiek. Bent u het met mij eens?

De heer **MASSOM** (PvdA): Ik ben blij dat de heer Binnema meteen teruggaat van Hilversum naar Haarlem. Het antwoord is kennelijk goed,

want daarvoor hoeft Verkeer en Waterstaat geen 200 miljoen euro te betalen…

De heer **BINNEMA** (GL): Het gaat er mij om dat u hier een soort van principiële redenering houdt om eerst zekerheid te hebben van Verkeer en Waterstaat over het betalen van geld en pas dan zijn wij bereid om geld te geven. Daarom gaf ik het voorbeeld van Hilversum en Huizen, wij weten hier ook niet wat er uiteindelijk gaat worden besteed, maar u hebt daarmee wel ingestemd, terwijl u nu om dezelfde reden Haarlem verdedigt die geen besluit heeft genomen.

De heer **MASSOM** (PvdA): Misschien kan de gedeputeerde exact aangeven wat de onderlinge verhoudingen zijn in de investeringen van Rijk, provincie en gemeenten bij de lijn Hilversum-Huizen. Ik weet zeker dat bij deze lijn Verkeer en Waterstaat geen twee derde van het bedrag te betalen en geen 200 miljoen euro hoeft te betalen.

De tunnel Haarlem. Wij praten hier over iets waarover de heer Binnema nog steeds niets heeft gezegd. Het gaat om een investering van 245 tot 280 miljoen euro (rapport). Ik rond af op 300 miljoen euro. Gelet op onze ervaringen met de Noord/Zuidlijn kan het dus ook meer worden dan 300 miljoen euro (aan belastinggelden). Bij dit bedrag hoort een reistijdwinst van vier minuten. Ik plaats vraagtekens bij of deze winst voldoende rendement is. Je kunt met 300 miljoen euro heel veel andere problemen oplossen.

De heer **PUTTERS** (SP): Ik heb een reactie op de heer Binnema. Niet op de heer Massom, want hij heeft een duidelijk verhaal. De heer Binnema vergelijkt appels met peren, want de hov Hilversum-Huizen is totaal anders dan het voorliggende Haarlem. Het is een veel duurder project. Ik begrijp de redenering van de heer Binnema niet.

De heer **BINNEMA** (GL): Ik ben volstrekt helder geweest. Het gaat hier om het principe op welke manier provincie en gemeenten hun geld inzetten. Doe je dat door eerst zelf je prioriteiten te stellen en dan naar het Rijk toe te gaan of wacht je af totdat minister Eurlings geld beschikbaar stelt en laat je daar je besluit van afhangen? Dat is exact wat de gemeente Haarlem heeft gedaan en waartegen ik bezwaar heb gemaakt.

De heer **MASSOM** (PvdA): Voor de heer Binnema: de lange tunnel heeft meer draagvlak in Haarlem dan de korte tunnel, maar die lange tunnel kost 800 miljoen euro. De heer Binnema heeft niet gezegd om eerst de lange tunnel op te pakken en eerst Verkeer en Waterstaat te vragen of zij 650 miljoen euro beschikbaar heeft. Als de heer Binnema de financiering van de korte tunnel kan regelen, waarom niet? Een korte tunnel is prima. Waar het hier om gaat, is dat het heel veel geld is. Mevrouw Kirch en andere sprekers hebben het mooi gezegd: wij moeten in het hov-netwerk investeren, wij moeten hierin iets doen, lang wachten is niet goed en wij kunnen wel blijven dromen, maar als we iets vinden dat financieel niet haalbaar is …

Wij vinden het met mevrouw Kirch jammer dat de studie niet tot haalbare oplossingen heeft geleid die op korte termijn kunnen worden uitgevoerd. Het hov-knelpunt wordt met de intrekking van het gereserveerde bedrag in het centrum van Haarlem nog niet opgelost.

Het moment is nu aangebroken om naar de toekomst te kijken. We moeten verder. We spreken hier niet alleen over een dringend bereikbaarheidsprobleem, maar ook over de leefomgeving en de problemen van de luchtkwaliteit in de tweede stad van Noord-Holland. Haarlem telt namelijk 1300 busritten per dag in het stadscentrum. Het zou mooi zijn als de Staten goede alternatieven kunnen vinden die een oplossing kunnen bespoedigen. Mijn fractie ziet haalbare ….

De heer **STEVENS** (CDA): Nu komt de heer Massom bij het hoofdstuk leefbaarheid. Hij heeft zojuist erop gehamerd dat de tunnel slechts vier tot

zes minuten reistijdwinst zou opleveren. Hoe zit het met de leefbaarheid in de stad door een groot aantal van die busritten ondergronds te laten rijden? Wilt u daarop in uw leefbaarheidverhaal ingaan?

De heer **MASSOM** (PvdA): De leefbaarheid staat ook in mijn fractie heel hoog. Daarom heeft zij met steun van de Staten een voorstel gedaan voor vertramming van de Zuidtangent, waardoor de uitstoot in Haarlem lager is dan in geval van een bustunnel.

De PvdA-fractie ziet haalbare alternatieven in de vorm van een bovengrondse variant in combinatie met een tweede brug, doorstromingsmaatregelen en vrije busbaan in het centrum van Haarlem, vertramming van de Zuidtangent, snelle aanleg van de hov Haarlem-Station - Haarlem-Noord en een rechtstreekse treinverbinding tussen Haarlem-Schiphol en Haarlem-Zuidas via het knooppunt Sloterdijk.

De PvdA-fractie wil bij de voordracht van de gedeputeerde de toezegging ….

De heer **STEVENS** (CDA): Ik constateer dat ik in het hoofdstuk leefbaarheid van de heer Massom geen antwoord heb gekregen en ik ben bang dat ik het ook niet krijg. Het zij zo.

De heer **MASSOM** (PvdA): Ik heb heel duidelijk antwoord gegeven. De trams geven minder CO_2-uitstoot dan de bussen. De veiligheid heeft ook voldoende aandacht, mijnheer Stevens.

De PvdA-fractie wil bij de voordracht van de gedeputeerde de toezegging dat er geld beschikbaar blijft na afronding van het MRA-netonderzoek voor de oplossing van het hov-knelpunt in Haarlem en omgeving, omdat wij niet willen vooruitlopen op het onderzoek.

De **VOORZITTER**: Het is aan weinigen gegeven om in de vergadering waarin zij zijn benoemd het woord te mogen voeren in de Staten. Het woord is aan de heer Van Ulzen, GroenLinks.

De heer **VAN ULZEN** (GL): Het is een mooi onderwerp en het is een luxe dat ik niet mag worden geïnterrumpeerd (maar dat is ook wel weer jammer, want ik houd daar wel van, ik pas me echter aan de gewoontes van het huis aan).

Dankzij dit huis en GS is de Zuidtangent een geweldig succes. We hebben het over 33.000 passagiers per dag of 11,9 miljoen. 2008 was niet slechter. Dat is het kader waarover we praten. Eerst wil ik u meenemen naar het kader.

Waarom doen we dit? We doen dit omdat we willen investeren in de leefbaarheid, de luchtkwaliteit en de economie van deze provincie, en met name de Metropoolregio Amsterdam (of wat ze heel graag in Haarlem horen: de Metropoolregio-West). De metropoolregio moet versterkt worden. Wij maken het kader wat groter. Dat is nodig, want de luchtkwaliteitsnormen van de EU worden in Haarlem niet altijd gehaald, bijvoorbeeld Statenbolwerk. De leefbaarheid wordt binnen de regio absoluut vergroot met een snelle hoogwaardige hov-verbinding. Zie de huidige ontwikkeling die ik u zojuist heb geschetst. Ook mondiaal gezien is deze regio zeer gebaat bij een sterke economische positie. Onderdeel daarvan is hoogwaardig openbaar vervoer.

Bovenstaande waren voor ons de kaders die vroegen om een verdere investering. Terecht heeft de provincie daarvoor 100 miljoen euro uitgetrokken. Op de juiste wijze zijn dan ook samen met de gemeente Haarlem studies uitgevoerd en is door middel van werkateliers veel inbreng geweest van menig belangstellende Haarlemse inwoner. Een conclusie van het onderzoek is dan ook dat tracé A met een middellange tunnel vanaf de Schipholweg de meeste passagiers genereert en toekomstvast is. Bovendien heeft een middellange tunnel een hoog oplossend vermogen voor hov, scheepvaart, auto en fiets. GroenLinks omarmt deze conclusie en kan ook niet anders doen, omdat het hele proces rondom deze studie deugdelijk en al vanaf 2005 heeft plaatsgevonden.

Helaas hebben we moeten constateren dat de gemeente Haarlem een andere koers is gaan varen. Het kort voor de zomer genomen besluit en de toelichting daarop van wethouder Nieuwenburg leiden tot de conclusie dat niet is te verwachten dat de 100 miljoen euro op de eerder door mij genoemde manier zal worden geïnvesteerd.

Hoe nu verder? Wij stemmen in met het voorstel van GS. Dat betekent dat wij akkoord zijn met de intrekking van de gereserveerde middelen project Spaarne, met de toevoeging van de projecten hov Schiphol Oost en hov Amstelveen-Uithoorn en met de reservering vooral voor de studie MRA-net. Wij hopen met CDA en VVD dat daarbij enige spoed wordt betracht.

Hov is voor onze fractie een zwaarwegend punt. Wij zijn blij met de initiatieven dat in de eerste categorie zowel hov ‘t Gooi/Huizen-Hilversum en hov Velsen-Haarlem. Wij dringen aan op spoed met de studie in de fases in categorie 2 en wij zouden graag een hov-verbinding Zaandam-Amsterdam willen toevoegen. Graag daarop een antwoord van de gedeputeerde (applaus vanuit de Staten voor deze maiden speech)

De **VOORZITTER**: Nog andere woordvoerders op dit onderwerp? Nee.

Gedeputeerde **POST:** Ik zal proberen om gelet op de tijd snel antwoord te geven op de vragen.

Voor wie wil terugkijken, die moet dat verder terug doen dan 2004 (het vroegste jaar dat ik vanavond heb gehoord). Er wordt al sinds 1993 over de Zuidtangent gesproken. Vanaf 1999 wordt gewerkt aan de Zuidtangent-West. Ook de discussie over een tunnel over het Spaarne loopt dus al langer dan wij gedacht hebben.

Een aantal fracties heeft gevraagd om het geld beschikbaar te houden voor deze regio. Dat klinkt weliswaar heel aanlokkelijk, maar ik vind toch dat ik niet op die suggestie moet ingaan, omdat ik hier niet zit voor het Haarlemse belang en de bereikbaarheid van Haarlem. Ik zit hier voor het maatschappelijk belang en het algemeen belang van gemeenten in de provincie Noord-Holland. Dat betekent dat ik niet voor niets de evaluatie van het MRA-net wil afwachten, omdat daaruit zal blijken waar de grootste knelpunten zijn die op zo kort mogelijke termijn kunnen worden aangepakt. Dat zal volgens mij de prioriteit van deze Staten moeten bepalen, niet het belang van een bepaalde regio daarin. Alle regio’s zijn binnen het MRA-net van belang, niet alleen de regio Haarlem. Zodra diezelfde regio het belang niet onderkent – er wordt over verrailing en vertramming van het tracé gesproken – dan nog blijft er een knelpunt bij het Spaarne. Een brug is daarvoor geen oplossing, zoals ook uit de diverse studies blijkt. Zodra je iets wilt met de verrailing van het tracé, zul je een oplossing moeten hebben gevonden voor de passage onder het Spaarne. Ik vind dus dat je het geld niet moet bewaren voor de regio, maar dat je alle projecten moet bekijken en op basis van een prioriteitstelling met inachtneming van tijd en geld moet bekijken waar je op zo kort mogelijke termijn de grootste knelpunten kunt oplossen.

Er is de vraag gesteld of ik daadwerkelijk heb gedacht van de minister geld te krijgen. Ik had mij voorgenomen om niet op ‘stel dat’-vragen in te gaan. We zullen het antwoord daarop nooit weten. Ik heb duidelijk richting Haarlem aangegeven dat ik niet bereid ben om geld te gaan vragen voor de ondertunneling van het Spaarne waar de regio geen knopen wil doorhakken (en het risico te lopen dat ik een zak geld heb en vervolgens de regio laat weten die tunnel niet te willen). Ik weet dan dat ik nooit meer hoef aan te kloppen bij de minister van Verkeer en Waterstaat voor de bereikbaarheid van de provincie Noord-Holland. Dat risico is veel te groot voor dit ene project.

Compliment voor het verhaal van de heer Stevens. Ik ben het op alle punten door hem genoemd volledig met hem eens.

De heer Binnema heeft opmerkingen gemaakt over het benaderen van de minister van Verkeer. Daarop heb ik zojuist al een reactie gegeven.
Het was mij in het verhaal van de heer Putters niet precies duidelijk wat van mij werd gevraagd. Dat werd het wel na het verhaal van de heer Massom. Ik

heb de heer Putters impliciet antwoord gegeven met mijn beantwoording van de vragen van de heer Massom.

De heer **PUTTERS** (SP): Het woord ‘unaniem’ staat er niet slechts een keer in, maar twee keer.

Gedeputeerde **POST**: Ik bedoelde zojuist uw opmerking over de motie. Waar het om het woord ‘unaniem’ gaat, hebt u gelijk. Dat staat er twee keer in. Het is mij inmiddels duidelijk geworden dat de voordracht wel is gewijzigd, maar dat u de oude voordracht is toegestuurd. Ik heb richting de heer Massom daarvoor al excuses gemaakt. Het woord moet twee keer worden geschrapt.

Het CDA heeft gevraagd om de analyse met de commissie te delen en te bespreken. Zodra daarover meer bekend is, zal ik het toesturen aan de griffier ter agendering in de commissie.

D66 en PvdA hebben gevraagd om het rapport in de commissie te bespreken. Ik kan daarover niets zeggen, daarover moet u met uw voorzitter in contact treden. Wel ben ik bereid om daarover te spreken in de agenda.

De vraag van de heer Van Ulzen over hov Zaanstad-Amsterdam. Dat valt binnen de stadsregio Amsterdam en dus heeft de provincie er niets over te zeggen.

De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering aan het einde van deze eerste termijn om te eten.

Er volgt een schorsing (18.30 uur – 19.30 uur) in verband met het avondeten.

De **VOORZITTER**: Wilt u uw plaatsen innemen? Ik heropen de vergadering. We zijn wat over tijd, maar de bel is niet goed hoorbaar in het gebouw. We zullen dat proberen te veranderen zodat u voortaan verschrikt naar boven snelt.

De gedeputeerde wil nog een mededeling doen in eerste termijn.

Gedeputeerde **POST**: Ik heb nog een korte opmerking over de rijksbijdrage voor de hov Hilversum-Huizen. Dat is van een andere orde, omdat rijksbijdragen pas aan de orde zijn vanaf een bedrag van ongeveer 112 miljoen. Hov Hilversum-Huizen is becijferd op 105 miljoen euro. Dus daarvoor is sowieso geen rijksbijdrage aan de orde.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu naar de tweede termijn.

Tweede termijn

De heer **PUTTERS** (SP): Het is donker in West-Friesland. Niet alleen door de sluiting van de DSB Bank. Ik krijg een beetje gelijk van de gedeputeerde dat de heer Binnema appels met peren heeft vergeleken met zijn vergelijking van de hov Huizen-Hilversum. Waarvoor dank aan de gedeputeerde.

U hebt gelijk. Het geld was bestemd voor onderzoek aan de tunnel, maar het college van Haarlem heeft het zo nooit begrepen. Dat college heeft gedacht: we gaan het onderzoeken naar een goed hoogwaardigopenbaarvervoersysteem. Die tunnel viel daarbij. Mijn oud-fractievoorzitter reed zelf regelmatig op de Zuidtangent. Mijnheer Van Ulzen, voor de Zuidtangent zijn 25 buslijnen geschrapt. U kunt wel van een succes spreken, maar er is ook wel een wrange situatie ontstaan.

De SP wacht nog even af of en hoe zij de voordracht zal steunen. Wij willen graag dat het onderzoek ook in de Staten wordt besproken. Dan kunnen we eindelijk eens spreken over het onderzoek dat 700.000 euro heeft gekost. Ik stel dat voor aan de Staten.

De heer **BINNEMA** (GL): Ik zal eerst ruiterlijk mijn fouten over hov Hilversum-Huizen toegeven. Het ging mij meer om de principiële redenering of je eerst naar het Rijk gaat of het andersom doet, maar daarvoor was hov

Hilversum-Huizen niet het goede voorbeeld. U zegt nu dat u graag dat rapport wil gaan bespreken, terwijl u tegelijkertijd iets aangeeft over het besluit dat al in Haarlem is genomen. Ik ben uiteraard bereid om dat rapport te bespreken. Wat is de inzet waarmee u het rapport wilt gaan bespreken? Uiteindelijk heeft het rapport breder gekeken naar de context (was ook de opdracht), maar het geld is beschikbaar gesteld voor de tunnel. Daarover is door Haarlem een contrair besluit genomen. Wat is uw bedoeling met de discussie?

De heer **PUTTERS** (SP): In het rapport staat niet alleen iets over de passage over de Spaarne, maar er zijn ook een heleboel andere voorstellen, zoals over vertramming, de Noordvariant naar Velsen, enzovoorts. Wij willen dat graag bespreken in de Staten. Daarbij kan dan prioriteit worden gelegd bij het geld dat eventueel besteed kan worden aan de gemeente Haarlem in plaats van aan de Metropool Amsterdam. Ik heb ook in de commissie geopperd het idee van een wissel in Sloterdijk, een goede verbinding tussen Haarlem en Schiphol. Ook de middenstand van Haarlem zal dit prioriteren, omdat door de aantrekkingskracht van de winkelstand hier meer mensen naar Haarlem komen. Haarlem heeft een middenstandfunctie in de regio.

De heer **BINNEMA** (GL): Ik ben dat van harte met u eens. GroenLinks heeft zich hartstochtelijk voorstander van de tunnel getoond om juist die functie te versterken, maar de wissel bij Sloterdijk komt niet voor in het rapport. Zodra wij een discussie over het rapport krijgen en we nu al weten wat het standpunt van de gemeente Haarlem is (een ander pakket en geen steun voor de tunnel), vraag ik me af wat de zin is van het bespreken van dit rapport. U zegt alleen maar dat het rapport er is en daarom besproken moet worden.

De heer **PUTTERS** (SP): Ik heb aan de ingenieur die over het graven van de tunnel gaat, gevraagd of dat wel mogelijk was in de stad. Daarop antwoordde hij dat alles mogelijk is. Ik heb dat toen ook gebruikt voor de Westfrisiaweg, want het betekende dat je wel degelijk met een bocht kon graven. Dat was het enig goede aan die tunnel. Voor de rest was het veel te veel geld voor die tunnel. We weten hoe het zit met de Noord/Zuidlijn in Amsterdam. Ik bedoel, het kost alleen maar geld.

Mevrouw **KIRCH** (VVD): Wij waren het eens met het voorliggende voorstel.
Naar de heer Putters. Wij zien geen toegevoegde waarde in het nu nog bespreken van het rapport. Tal van dure oplossingen worden er bijgehaald, terwijl wij ons steeds alleen maar op de tunnelvariant hebben gericht. Bovendien is Haarlem zelf nog niet zover om met een oplossing te komen. Wij wachten de studie van de MRA af.

De heer **PUTTERS** (SP): Mevrouw Kirch heeft waarschijnlijk veel sprookjesboeken gelezen. Wij hebben altijd beweerd dat de tunnel onzin was. Duidelijk zat.

De **VOORZITTER**: U wilt niet reageren op deze opmerking? Nee.

De heer **KARDOL** (CU-SGP): De gedeputeerde wordt bedankt voor de beantwoording. Zij heeft een heel principiële opstelling over het gedeputeerde zijn voor heel Noord-Holland. Ik denk dat wij dat als fractie waarderen.

Ik heb twee vragen. In de voordracht worden de categorie 2-projecten genoemd van de TWIN-H-investeringsimpulsvoorstellen. Daarnaast wordt het MRA-onderzoek genoemd. Een aantal partijen heeft gezegd dat eventuele voorstellen voor de westflank van het MRA-gebied moeten kunnen meedelen in het geheel van voorstellen voor de 100 miljoen. In de categorie 2 zitten een aantal projecten die met name in dat gebied spelen, zoals Haarlem-Noord, Haarlem-Zuid, Schiphol en Amstelveen-Centrum. Hoe ziet de gedeputeerde dat in het kader van de MRA-studie?

Onze fractie neemt aan dat de voorstellen uiteindelijk in de commissie worden behandeld en dat de commissie zal kunnen meepraten over de prioriteiten. Kan de gedeputeerde hierop een antwoord geven?

De **VOORZITTER**: De heer Stevens? Geen behoefte. Mevrouw Geldhof is vertrokken, als ik dat goed begrepen heb.

De heer **MASSOM** (PvdA): Mevrouw Geldhof heeft eigenlijk gezegd dat wij dit niet voor het gemeentebestuur van Haarlem doen, maar voor een betrouwbaar, snel en comfortabel netwerk van openbaar vervoer (hov). Wij doen dit voor de inwoners van Noord-Holland. Waarom zouden wij dit rapport moeten bespreken? Het rapport dat 700.000 euro heeft gekost, gaat niet alleen over een middellange variant, maar vergelijkt vier varianten met elkaar. Bijvoorbeeld tracé A met dubbele bruggen: in het rapport staat dat dit eenderde kost (dus 100 miljoen), in twee in plaats van vier jaar kan worden uitgevoerd en veel voordelen bezit. Bovendien kan de bereikbaarheid tussen Haarlem, Schiphol en Amsterdam Zuidas worden besproken.

Ik wil de gedeputeerde bedanken voor het heldere antwoord.

Gedeputeerde Post heeft aangegeven dat voor vertramming van de Zuidtangent (wens van PS) een tunnel nodig is. Een brug is daarvoor niet geschikt. Ik kan heel veel trams in Nederland opnoemen die over een brug rijden. Er zijn ook veel bruggen waaronder druk scheepvaartverkeer is. Met een dubbele brug kom je een heel eind verder.

De voordracht. In de eerste termijn is aangegeven dat formeel gezien het ontwerpbesluit een logische redenering is, omdat het geld formeel gezien bestemd is voor een tunnel. Namens mijn fractie heb ik duidelijk gemaakt hoe belangrijk de bereikbaarheid van de westflank van de Metropoolregio Amsterdam is. Hier wonen volgens het rapport 550.000 mensen. Wij wachten met vertrouwen op het MRA-netonderzoek en geloven erin dat hier het belang van een goed hov wordt behartigd.

De heer **STEVENS** (CDA): Ik reageer misschien wat laat, maar ik was er een beetje van geschrokken. U zegt dat u vertramming van de Zuidtangent voorstaat. Wij hebben er al eens vaker over gesproken en ik denk dat wij daarin samen een heel eind kunnen komen. Maar nu zegt u dat die tram ook over een spoorbrug zou kunnen, dus over de Spaarnebrug. Is het u serieus om zoveel te investeren in vertramming van de Zuidtangent en dan nog de tram voor een open brug laten staan wegens scheepvaartverkeer dat voorbij vaart?

De heer **MASSOM** (PvdA): Ik woon al zestien jaar in Nederland en u al meer dan vijftig jaar. En u weet niet dat er in Nederland honderden bruggen zijn waar trams overheen rijden? Natuurlijk kan dat wel.

De heer **STEVENS** (CDA): Maar wij praten bij de Zuidtangent over hoogwaardig openbaar vervoer. Nogmaals, ik denk dat we met zijn tweeën een heel eind komen inzake vertramming, maar onze wegen scheiden elkaar als u die vertramde Zuidtangent voor een open brug wilt laten staan bij passage van een schip over het Spaarne.

De heer **MASSOM** (PvdA): Ik heb de vraag van de heer Stevens begrepen. Er zijn in Nederland tientallen metrolijnen en tramlijnen die over bruggen rijden. Sprekend over hov: de treinen rijden over spoorbruggen. De bestaande bruggen over het Spaarne zijn waarschijnlijk niet sterk genoeg, maar in het rapport staat dat hiernaar onderzoek gedaan moet worden en wordt voorgesteld om dubbele bruggen te bouwen.

De heer **PUTTERS** (SP): Ik wil naar de heer Stevens reageren, niet naar de heer Massom. Lijn 51 is metro en naar Amstelveen wordt hij tram. Dat is een mooi voorbeeld van de afwisseling lightrail, tram en lightrail. Er zijn nog veel meer modellen, mijnheer Stevens, waarbij je op luchtbanden kunt en op inductie kunt (zodat je geen bovenleiding nodig hebt). Er zijn zoveel

mogelijkheden nu in de technologie. U moet dus niet zeuren over een brug bij een tram.

De **VOORZITTER**: Het is duidelijk, mijnheer Putters.

De heer **STEVENS** (CDA): Mijnheer Putters, u had nou niet moeten beginnen over de sneltram van Amstelveen. Jaren geleden – ik was nog een jong politicus – is mij die sneltram (wat ik toen al een wereldwonder op wielen vond) politiek door de strot geduwd. Ik moest in die fractiediscipline mee met die sneltram. Ik heb in mijn bestuurdersperiode als wethouder van Amstelveen al mogen praten over doortrekken van de Noord/Zuidlijn naar Amstelveen als volwaardige metro. Het product dat we dus in Amstelveen hebben neergelegd met de sneltram die op WTC metro wordt, moet u niet aan mij als voorbeeld geven van het meest ideale openbaar vervoer.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Massom, gaat u verder met uw betoog.

De heer **MASSOM** (PvdA): Conclusie is dat een goed netwerk van hov gebruik kan maken van een middellange tunnel, maar ook gebruik kan maken van dubbele bruggen over het Spaarne.

Mijn fractie kijkt met vertrouwen naar het MRA-netonderzoek. Wij willen dat PS voldoende invloed hebben op de prioriteitstelling en wij hebben er alle vertrouwen in dat de belangrijkste netwerkschakel in het hov en de westflank voldoende aandacht zal krijgen.

Wij zullen voor de voordracht stemmen.

De heer **VAN ULZEN** (GL): Het mooie is dat hoe later op de avond, hoe meer men het eens wordt. Ik hoor nu het positieve geluid – ook van de PvdA – dat we ons allemaal inspannen voor de provincie Noord-Holland. We zijn het heel erg met elkaar eens dat de hov MRA een absolute prioritering moet hebben. Daarbij slaan we heus Haarlem niet over, maar er zijn meer dingen dan alleen Haarlem. Ik heb u dat heel duidelijk horen zeggen.

We vroegen ons net af wat we met die studie moeten doen. Allereerst wil ik het misverstand uit de wereld helpen dat die 700.000 euro niet alleen voor een studie was, maar de totale kosten waren naar aanloop van het resultaat. Er zijn dus veel meer kosten gemaakt dan alleen voor de studie. Het lijkt ons zinvol om dit in de commissie uitvoeriger te bespreken. Daarbij gaat de discussie vooral over de lightrail in verhouding tot tunnel en bruggen. Daarop hebben wij vanavond een voorloopje gehad. We verheugen ons op die discussie.

Gedeputeerde **POST**: De SP gaf aan dat het college van Haarlem nooit begrepen heeft dat het om een tunnel ging. Dat vind ik erg lastig, omdat vanaf 2003 over niets anders dan een tunnel gesproken is met het college van Haarlem. Ik zit niet zolang op dit dossier als het college, maar ik weet het ook. Ik weet dan ook niet waar de oorzaak van het probleem ligt, maar dat is wellicht onderwerp van nadere discussie met de gemeente. Het is altijd heel duidelijk geweest dat het over een tunnel ging. Het college was het ook met de provincie eens dat dit het belangrijkste knelpunt was. Vandaar dat het naar voren is gehaald en als eerste is bestudeerd. Ik weet ook dat Haarlem daarnaast onderzoek wilde doen naar een brug, maar Haarlem heeft wel degelijk ingestemd met onderzoek naar een tunnel. Het is voor Haarlem klip en klaar geweest dat het wat ons betreft daarover ging.
Er is een discussie of een dubbele brug ook mogelijk is. Ik weet niet of het handig is om dat nu te entameren, maar mocht het onderwerp in de commissie aan de orde komen, dit onderwerp is ook onderzocht in het rapport en komt dus vanzelf ter sprake.

Ik ben heel blij met de steun van de PvdA voor de door GS gemaakte keuze.

Waar het over de bereikbaarheid van Haarlem en de regio gaat, heeft dit natuurlijk de aandacht van GS en blijft dit ook zo. Als uit het onderzoek MRA-net zou blijken dat de belangrijkste knelpunten in de westflank liggen en hier het snelst kunnen worden opgepakt, dan zal

natuurlijk niet uit rancune of zo voor een ander project worden gekozen. Het gaat er mij om dat een goede evaluatie wordt gemaakt over waar het geld het snelst en het best kan worden ingezet. Stel dat dit in Den Oever zou zijn. Dan zou dat voor mij net zo relevant zijn als wanneer dat in Laren of Blaricum zou zijn. Het maakt niet uit waar het is, het gaat erom waar je de problemen het beste oplost. Dat zal voor mij in elk geval leidend zijn bij de voordracht. Uiteindelijk gaat het over het bestemmen van geld en daarover hebt u het budgetrecht. U komt dus uiteindelijk aan bod in die discussie. Daarmee heb ik impliciet ook de vragen van de heer Kardol beantwoord.

De **VOORZITTER**: We zijn nu aan het eind van de tweede termijn gekomen. We moeten ons nu uitspreken over de Statenvoordracht Herprioritering EXIN-H-vrijval Zuidtangent, voordracht 64. Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Wenst iemand een stemverklaring af te leggen?

De heer **PUTTERS** (SP): De SP-fractie zal voor de voordracht stemmen, behalve a. We zijn tegen a.

De **VOORZITTER**: Nog meer stemverklaringen? Niemand verder. Dan gaan we stemmen. Er is voor mij gestemd. De stemming is gesloten. De voordracht is unaniem aangenomen (49 stemmen voor).

De heer **BINNEMA** (GL): Mag ik een vraag stellen over de stemming van zojuist? Het besluit is genomen. Iedereen is voor. Alleen, als je niet besluit om een reservering van 103 miljoen in te trekken, kun je niet andere gelden bestemmen. De SP mag van mij alle redeneringen houden die zij wenst, maar – al was het maar het verslag – er is van de kant van de SP een besluit genomen dat technisch en inhoudelijk niet klopt.

De **VOORZITTER**: Waarvan akte.

14. STATENVOORDRACHT TWIN-H GR. 4 SOCIAAL ECONOMISCHE VITALITEIT
(VOORDRACHT 65)

Mevrouw **VAN HEIJST** (GL): In de commissie WAMEN van 12 oktober hebben we aangegeven moeite te hebben met de 100% subsidiëring van het project Dorpsontwikkeling Texel. Inmiddels heeft de gemeente Texel zelf een bedrag van 25.000 euro bijgedragen aan het project en proberen we nog meer geld van de gemeente te krijgen voor de uitvoering van het project.

Wat nog blijft, is ons commentaar op de aanstelling van een projectleider. We hebben daarmee nog steeds moeite, hoewel we ons realiseren dat het dorpsontwikkelingsplan Texel zonder een projectleider niet van de grond zal komen. We zullen dan ook instemmen met het project maar we willen wel te zijner tijd van de gedeputeerde horen of het inderdaad goede resultaten heeft opgeleverd en of het inverdieneffect door de aanvragen van goede subsidies bij het Waddenfonds, ILG en dergelijke is gelukt.

Mevrouw **BLOKKER** (PvdA): Zoals GroenLinks al memoreerde, hebben we ons behoorlijk uitgesproken over precedentwerking als het gaat over 100% subsidie voor een project waar we ook naar toe zijn geweest en hebben gezien wat daar allemaal aan plannen zijn. We waren heel blij dat de gedeputeerde zich heeft ingespannen om ook van Texel gelden te verkrijgen, waardoor dit precedent in elk geval niet wordt geschept. Net als GroenLinks wil ik uitleg van de gedeputeerde over of wij nu niet ook bij volgende projecten een projectleider moeten leveren, hoewel de provincie in andere opzichten bij andere projecten bijspringt.

We zien nu in de voordracht bij de projectomschrijving (bladzijde 2) staan: verbreding van de landbouw (punt 1). Het gaat daarbij in de omschrijving om versteviging van de overlevingskansen van de mensen die zich nog steeds met de landbouw bezighouden. Wij hebben moeite met punt

4 op diezelfde bladzijde waar sprake is van innovatie en schaalvergroting. Ik denk dat dit tot verwarring kan leiden. Misschien kan zelfs het woord 'schaalvergroting' in deze zin worden verwijderd.

Er zijn projecten die nu moeten worden aangepakt. We gaan investeren in werkgelegenheid, in sociaal-economische vitaliteit en we zijn dus heel blij met deze aanpak.

We steunen dus de voordracht, maar willen van de gedeputeerde horen hoe het nu in zijn werk gaat met de subsidiëring van fietsverbindingen die op de rails staan binnen de ILG-projecten.

De heer **DE GRAAF** (SP): Het programma Sociaal-economische vitaliteit gaat over de leefbaarheid op het platteland, dat wil zeggen de investering van geld in het platteland en regie. Geld alleen is niet alles. Ik kom terug op een opmerking die gedeputeerde Driessen maakte tijdens de behandeling van de najaarsnota over de 10 miljoen euro die in omgeving Wieringen en Wieringermeer wordt geïnvesteerd. Ik hoorde haar toen zeggen dat de SP voor dat gebied geen cent over had. Nu gaat het over 2,5 miljoen euro dat in de rest van het landelijk gebied van de provincie wordt geïnvesteerd. Zo ziet u dat alles maar betrekkelijk is.

We willen het geld uitgeven aan verbreding van de landbouw, midden- en kleinbedrijf, toerisme en recreatie. We hoorden mevrouw Blokker van de PvdA zojuist zeggen ook innovatie en schaalvergroting in de landbouw. De SP is absoluut voorstander van investering in verbreding van de landbouw, maar schaalvergroting zien we niet zo zitten. Ook wij willen dat woord er door middel van een amendement uithalen. Misschien moeten we dat gewoon doen in tweede termijn.

Het uittrekken van 120.000 euro voor een projectleider op Texel die subsidies moet gaan aanvragen. Dat is een flink bedrag. Er wordt gezegd dat een deel van het geld overheadkosten zijn, het is dus niet alleen loon voor de projectleider. Hoeveel zijn de overheadkosten?

In de commissie was stevige discussie over de 2.036.200 euro voor het platteland. GS krijgen het mandaat om dat geld uit te geven. SP en andere hebben aangegeven het mandaat niet zo te zien zitten en zij hebben gevraagd om een lijst vooraf in de commissie te bespreken. Graag wil ik van de gedeputeerde horen dat hij de commissie niet achteraf wil informeren maar de projecten van tevoren wil aanleveren. Van de andere partijen zou ik willen horen dat zij het fijn vinden om, al is het maar op de c-agenda, vooraf te worden geïnformeerd over de besteding van de 2 miljoen. Anders overwegen wij om het woord 'mandateren' eruit te halen door middel van een amendementje.

De heer **VAN DIEST** (CDA): Het CDA is blij dat dit programma voorligt. Vanaf het begin van de hele ILG-systematiek zijn we ermee geconfronteerd dat met name de kleinere projecten voor het platteland tussen wal en schip raakten. Die projecten liggen het CDA na aan het hart. Het heeft even geduurd, maar nu zijn GS toch zover dat zij een hele lijst toevoegen van kansrijke en te honoreren zaken Het CDA is in die zin blij over de twee specifieke projecten. Er was in de commissie ook al geen discussie over.

De discussie ging met name over het project in Texel, waar in eerste instantie 100% financiering uit dit programma werd gevraagd. Dat was niet conform de gemaakte afspraken. De gedeputeerde heeft de suggestie meegenomen en heeft de handschoen opgepakt om te proberen om het project breder te trekken en het van een bredere financiering te voorzien. We zijn blij dat de gedeputeerde dit is gelukt. Wat blijft, is dat het geen investering in fysiek is. Ook dat is een concreet criterium voor dit programma. Maar met de gegeven onderbouwing en met een wellicht nog verdere toelichting van de gedeputeerde gaat het CDA akkoord om het project op Texel door te laten gaan. Het voorliggende besluit zou dan wel moeten worden aangepast. De bedragen die in dit besluit staan, werden ook in de commissievergadering genoemd. Ook in de najaarsnota zal het aangepast moeten worden, zoals collega Broekhoven al zei. We nemen aan dat GS dat zullen oppakken.

Een vraag over de bijgevoegde lijst waarin de commissie ook over de andere ingediende projecten wordt geïnformeerd. Er staat niet bij of dit gehonoreerde projecten zijn of dat zij slechts zijn aangevraagd en nog niet beoordeeld. Graag nog enige toelichting hierop.

De mandatering. In wezen worden GS gemandateerd voor ruim 2 miljoen euro om het verder uit te werken. Graag worden we in de commissie op de hoogte gehouden en kunnen we zover nodig daarover praten (als we dat zelf nodig vinden).

De heer **WIERINGA** (VVD): Voor de VVD is van belang dat met deze investeringen wordt bijgedragen aan initiatieven voor leefbaarheid, vitaliteit en kleine kernen. We willen met zo'n bedrag – 3 miljoen – zoveel mogelijk in gang zetten. Ik zie het als het tegen een heuvel op duwen van een treinwagon. Het gaat mij om dat beslissende zetje waarmee je hem over die heuvel kunt heen duwen. Ik kom dan ook op het punt van de cofinanciering, waarbij je ervoor zorgt dat de provincie samen met de andere partners zoveel mogelijk goede ontwikkelingen op het platteland in gang zet. Ik ga niet herhalen wat onder andere door de heer Van Diest is aangegeven. Ik kan met die punten van harte instemmen. We hebben er een hele discussie over gehad in de commissie. Daarbij is met name aangegeven dat als je criteria vaststelt en je aangeeft dat het grootste bedrag aan GS wordt gemandateerd binnen bepaalde criteria (wij hebben het uitgebreid over de criteria gehad: zij zijn helder), waarom zou je er dan van afwijken? Het is met name ten aanzien van Texel aangegeven hoe het precies zit. De gedeputeerde heeft gezegd om daarmee aan de gang te gaan. We hebben dat bericht gezien. Ik vind het jammer dat hij daar weer niet de 50% criteria heeft gehaald. Het gaat niet om een heel groot bedrag. Hij kan misschien aangeven waarom dat niet is gelukt. Het is voor mijn fractie geen reden om te zeggen dat het te ver gaat. We hebben ook gekeken of door dit bedrag – helaas is dit geen echte investering, want het gaat om de kosten voor de projectleider (overhead dus) – een heleboel projecten in Texel waar ook de gemeente zelf een hoop aan doet, in gang kunnen worden gezet, althans wij hopen dat. Wij blijven ook graag op de hoogte daarvan. Houd ons ook goed op de hoogte in verband met de voorstellen die worden gemandateerd binnen de criteria.

De **VOORZITTER**: Wenst iemand anders nog op dit agendapunt iets te zeggen? Nee.

Gedeputeerde **MEERHOF**: Ik denk dat het goed is om eerst helderheid te verschaffen over het voorstel zoals dat nu luidt. Er is een memo gestuurd over de bijdrage van Texel van 25.000 euro. Formeel betekent dat in ons besluit dat in besluit 2a het bedrag van 656.800 euro wordt verlaagd naar 631.800 euro en dat in besluit 2b het bedrag van 2.036.200 euro wordt verhoogd naar 2.061.200 euro. Hiermee heb ik het 'geamendeerde' voorstel van het college gegeven en is het uitgangspunt van de besluitvorming gegeven.

Ik heb begrepen dat u het op prijs stelt dat we er inderdaad in zijn geslaagd om een bijdrage van Texel te regelen. Je kunt altijd zeggen: 'het had liever meer mogen zijn', maar ik ben in elk geval blij dat Texel voor dit bedrag het belang van het project ook wil ondersteunen terwijl de gemeente ook al aan veel andere projecten meedoet (ook dat moet meewegen in het geheel). Als u de toegestuurde lijst ziet, dan zij er enorm veel projecten gaande. Gelukkig geeft u veel aandacht aan Texel en aan andere plekken. Daarvoor dient de TWIN-H ook nadrukkelijk. Het gaat om sociaal-economische vitaliteit. In het kader van de ILG zijn we daar al enige tijd mee bezig. Het is een van de meest succesvolle programma's in het ILG en de directe grenzen van de middelen zijn inmiddels bereikt. Dankzij het TWIN-H-programma kunnen we er nog wat mee verder gaan. Dat was ook de ratio van het besluit destijds om het TWIN-H ook op dit doel van de sociaal-economische vitaliteit te gaan koersen.

Mevrouw Blokker heeft een vraag gesteld over de schaalvergroting in de landbouw. Inderdaad wordt in de inleiding gerefereerd aan de nota

Economische perspectieven Noord-Holland Landelijk Gebied van 13 december 2006. Daarin is heel wat opgeschreven over de landbouw, onder andere over innovatie en schaalvergroting. Maar het voorliggende voorstel moet vooral worden gezien in het licht van de criteria die in de toelichting op het stuk zijn genoemd. Uit die criteria blijkt klip en klaar dat het gaat over verbreding in de landbouw. Ik wijs heel concreet naar het eerste punt in de toelichting (bladzijden 3 en 4). Daar zijn de criteria aangegeven voor de landbouw en deze criteria zijn leidend voor het programma van de sociaal-economische vitaliteit.

De fietsverbinding …

De heer **DE GRAAF** (SP): Ik wil de gedeputeerde danken dat ook hij zegt dat het hier niet gaat om schaalvergroting in de landbouw en dat je moet kijken naar het puntje 1. Zou het voor de absolute duidelijkheid niet veel mooier zijn om het woord ‘schaalvergroting’ te schrappen? U kunt die suggestie waarschijnlijk steunen.

Gedeputeerde **MEERHOF**: Het is niet nodig, omdat het als het ware in de historie wordt geplaatst. Waar besluitvorming aan de orde is, wordt verwezen naar de criteria. Die criteria staan verderop in het stuk. In die criteria wordt limitatief bijna aangegeven wat verbreding van de landbouw is. Ik denk daarom niet dat er enig misverstand kan zijn over toepassing van deze regeling. Het is voor de geschiedenis prachtig om te zeggen dat er nog een nota is geweest in 2006, maar het gaat nu om een bedrag in het kader van de TWIN-H, dat recent beschikbaar is gesteld en waarvan we zeggen: verbreed de landbouw en geef precies aan hoe dat staat. Het staat gewoon in de stukken. De stukken zijn helder genoeg. Je zou in feite de inleiding helemaal moeten gaan beschrijven. Het besluit is helder.

Er is nog gevraagd naar de fietsverbindingen. We doen veel op dat gebied vanuit verschillende beleidsdomeinen. Het gaat hier nadrukkelijk om een bijdrage in het kader van het meerjarenprogramma Landelijke routenetwerk (zie ook pagina 4 van het stuk). Er zijn heel veel initiatieven om te komen tot goede fietsverbindingen tussen stad en recreatiegebieden. Dit programma zal daaraan een bijdrage kunnen gaan leveren, ook in het kader van de RodS.

Mevrouw Van Heijst heeft opmerkingen gemaakt over de projectleider op Texel. We verwachten een zeker inverdieneffect, maar het is prima en ik vind dat er sowieso verantwoording moet worden afgelegd, dus ook over dit programma, over wat er is bereikt en in welke mate die verwachting is uitgekomen. We verwachten dat er met de inzet van de projectleider ook op het programma TWIN-H Sociaal Cultureel de nodige effecten zullen zijn, omdat er toch een soort aanjagen zit van een aantal annexe projecten. Ik ga ervan uit dat het nadrukkelijk tot resultaat zal leiden. U zult het kunnen beoordelen zodra we dat brengen. Ik moet even kijken wat een goed moment is. Het beste moment is over het algemeen in kader van de normale planning-en-controlcyclus. U krijgt zonder meer de resultaatinformatie.

Mevrouw Blokker heeft ten aanzien van de projectleider nog opmerkingen gemaakt over de precedentwerking.

De heer **DE GRAAF** (SP): U zegt dat de projectleider zijn geld gaat opbrengen (inverdieneffect). We hebben het net al even gehad over de kerntakendiscussie. Hoort de gemeente geen ambtenaar aan te stellen die geld binnenhaalt van Europa, Rijk en provincie? Wij hoeven toch geen aparte projectleider te financieren?

Gedeputeerde **MEERHOF**: Het gaat hier om een belang dat we als provincie zeer hoog achten, namelijk de dorpsontwikkeling op Texel. Het zijn goede initiatieven van burgers. Dat willen we graag aanjagen. De gemeente was aan het eind van haar draagkracht gekomen. Daarom leveren we een bijdrage.

Wat de precedentwerking betreft. Daar we hier afwijken van de regeling, wordt het expliciet aan u voorgelegd. Als het op een gegeven

moment weer aan de orde zal zijn, zult u daar in deze plenaire Staten een discussie aan kunnen wijden. We wegen dan met ons allen af of er een reden is om dit nog een keer te doen. Er is hier volgens ons een heel specifieke situatie aan de orde. Het is niet uitgesloten dat het nog een keer gebeurt. U gaat er zelf over, gezien het budgetrecht.

Het mandaat. Wij willen heel snel handelen. Dat is een belangrijke reden voor de mandatering. De criteria zijn heel erg duidelijk. Ze zijn gegeven en u kunt ze precies volgen. Ik stel voor dat we daarover aan u verantwoording afleggen aan de hand van een rapportage die er wordt geleverd. Dat lijkt me prima. We kunnen ook gewoon de lijst van beslissingen aan u toesturen om op de c-lijst van de commissie te laten plaatsen. We horen dan wel of het besproken moet worden.

De SP heeft een vraag gesteld over de mate van overhead. Er wordt gerekend met 20 tot 25% overheadkosten.

Tweede termijn

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Heijst?

Mevrouw **BLOKKER** (PvdA): Wij staan erachter, zoals u uit opmerkingen hebt begrepen. We willen ook dat de spa de grond in gaat. Er is door meerdere fracties gevraagd om ons in dit proces mee te nemen. We stellen daarop hoge prijs. We hebben die toezegging gehoord en we zullen u er zeker aan herinneren. We begrijpen over de schaalvergroting dat het zeer nadrukkelijk over verbreding gaat en niet over schaalvergroting.

De heer **DE GRAAF** (SP): Uiteindelijk willen we niet flauw zijn. Ik denk dat de gedeputeerde wel heeft begrepen dat het mandateren een gevoelig punt is en dat het geld voor de projectleider evenmin vlot en lekker ligt. Maar we willen ook niet het verwijt krijgen dat we geen cent over hebben voor het landelijk gebied. Daarom zal ik de SP-fractie adviseren om voor te stemmen.

De heer **VAN DIEST** (CDA): Er is een lijst bijgevoegd. Ik had in eerste termijn gevraagd of op deze lijst alleen maar gehonoreerde projecten staan of dat er ook projecten op staan die nog beoordeeld moeten worden. Daarop graag alsnog een reactie. Het is een heel lange lijst. Ik kan me niet voorstellen dat dit van drie maanden of van een maand is. Het CDA zou graag regelmatig, dus elke twee of drie maanden, op de C-agenda de lijst zien van wat er is binnengekomen en wat er is gehonoreerd en voor welke bedragen, zodat we het goed kunnen volgen en als we het nodig vinden er dan vrij snel op kunnen zitten om er vragen over te stellen of het in de vergadering aan de orde te stellen.

Over schaalvergroting kun je iets vinden of niet. Je kunt ervan uitgaan dat – het wordt door het ministerie en de Rabobank onderzocht en bevonden – over tien tot vijftien jaar nog maar de helft van de agrarische ondernemingen over is voor de overgebleven gronden. Die ondernemingen zullen groter worden. De gemiddelde melkveehouderij zal van 70 naar 110 of 120 melkkoeien per bedrijf groeien. Zij hebben meer arbeid en gronden te bewerken. Dit is de autonome, wereldwijde tendens en het gevolg van innovaties (ook in het programma genoemd) en voortschrijdende technieken.

De heer **DE GRAAF** (SP): Vindt de heer Van Diest dan niet dat de bedrijven dat zelf zouden moeten oplossen en dat het dus niet een provinciale taak is om dit te subsidiëren? Wij denken in elk geval van niet.

De heer **VAN DIEST** (CDA): Ik heb niet namens het CDA geroepen dat het uitgebreider benoemd moet worden of dat de criteria moeten worden aangepast om het mogelijk te maken. De gedeputeerde had uitgelegd dat het niet mogelijk was. Er zit wel een aspect aan. Er staat innovatie en schaalvergroting. Heel vaak is het nodig om de schaal groter te maken om een investering mogelijk te maken. Er zijn altijd mensen die heel creatief zijn en heel goed na kunnen denken en dingen kunnen bedenken, die in

Wageningen of elders niet worden bedacht. Het is mogelijk – in andere provincies gebeurt dat – dat zulke programma's breder zijn opgetuigd dan wij hier nu doen en dat zulke innovaties door de hele sector heen een respons kunnen vinden (en ook vaak milieutechnische voordelen opleveren). De provincie zou dat kunnen ondersteunen. Brabant heeft het gedaan, Limburg en Gelderland ook. Wij doen het niet. Ik geef echter de bredere context aan, want ik denk dat u dit leuk vindt om te weten.

De **VOORZITTER**: De heer Wieringa, geen behoefte aan een tweede termijn?

Gedeputeerde **MEERHOF**: Het is jammer dat de heer Bond dit landbouwdebat moet missen. Ik wijs alleen op de beperkingen die in de regelingen zitten en die ik zojuist heb toegelicht. Er is een vraag van de heer Van Diest onbeantwoord. De lijst die er ligt, betreft zowel projecten in uitvoering als projecten in voorbereiding. U hebt dus een heel breed beeld van wat er gaande is. Ik wil nog even nadenken over de goede rapportagetermijn. Over het algemeen ben ik er voor om het op de planning-en-controlmomenten te doen. We hebben dat zo in dit huis afgesproken. Als er meer moet gebeuren, dan vind ik dat het in de commissie moet worden besproken. Ik zal het even nagaan en kom in de commissie terug op wat een werkbare manier van rapporteren is. Het lijkt me voor u ook leuk over waarin we investeren. Het minimum van de rapportage is in elk geval in het kader van de planning-en-controlcyclus.

De **VOORZITTER**: Dit is het einde van de tweede termijn. Dan komt de voordracht in stemming. Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Nee. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen?

De heer **ROETMAN** (CU-SGP): Tijdens de commissievergadering had mijn fractie een aantal bezwaren tegen het voorstel. Die bezwaren zijn door de aanvullende informatie van de gedeputeerde weggenomen. We gaan daarom voluit akkoord met het voorstel met inachtneming van de achteraf ingebrachte correcties en informatie.

De **VOORZITTER**: Nog andere stemverklaringen? Dan wil ik u erop wijzen dat in het besluit onder 2a het bedrag van 656.800 euro veranderd is in 631.800 euro en onder 2b het bedrag van 2.036.200 is veranderd in 2.061.200 euro. Datzelfde geldt voor het genoemde onder besluit 3. Ik neem aan dat met inachtneming hiervan de voordracht is aangenomen. Wilt u stemmen? Wij stemmen. De stemming is open. Wordt er voor mij gestemd? Heeft iedereen gestemd? Dan is de stemming nu gesloten. De uitslag is 47 stemmen voor en 0 stemmen tegen. Dan hebben we nog staan de stemming over agendapunt 10 (Najaarsnota 2009), voordracht 62. Ik kijk naar de gedeputeerde of er nog iets over moet worden opgemerkt. Dat is niet het geval.

De heer **WELLINK** (SP): Ik zie de griffier naar mij wijzen, maar dat hoeft niet, want we hebben het voorstel zojuist behandeld. Dat impliceert dat de najaarsnota is aangepast. Dus konden wij gewoon voorstemmen.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik agendapunt 10, Najaarsnota 2009, voordracht 62 in stemming. Verlangt iemand daarover hoofdelijke stemming? Nee. Wenst iemand een stemverklaring of aantekening? Nee. De stemming is open. De stemming is gesloten. 47 stemmen voor. De voordracht is aangenomen.

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG
(motie 2-1 Herinrichting van het middenbestuur)

Dan heb ik nog de motie vreemd aan de orde van de dag (2.1 Herinrichting van het middenbestuur). Is er behoefte om hierover te spreken?

Gedeputeerde **MEERHOF**: Hoewel u er zelf over gaat, heeft het college er behoefte aan te zeggen dat zij deze motie zeer verwelkomt. We hebben korte lijntjes naar het bestuur van het IPO. Ik kan u dus toezeggen om deze motie daar onder de aandacht te brengen en te bewerkstelligen dat wat er in de motie staat, ook gaat gebeuren.

De **VOORZITTER**: Ik breng motie 2-1 in stemming. Ik open de stemming. De stemming is gesloten. De motie is met 45 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.

15. SLUITING

De **VOORZITTER**: We zijn aan het eind van deze vergadering gekomen. Ik sluit de vergadering om 20.30 uur en nodig u allen uit voor de borrel beneden.